

Agenția pentru
Protecția Mediului Iași

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU

JUDEȚUL IAȘI 2019-2023

planificare strategică de mediu

Cuprins

Coperta.....	1	II.2.1. Calitatea aerului, monitorizare și evaluare.....	17
Cuprins	2	II.2.2. Poluarea fonică, monitorizare și evaluare.....	20
Abrevieri – Acronime	3	II.2.3. Radioactivitatea mediului.....	21
Listă tabele.....	4	II.2.4. Calitatea solului și a subsolului.....	23
Listă figuri.....	4	II.2.5. Protecția naturii și conservarea biodiversității.....	27
Rezumat executiv.....	5	II.2.6. Gestionarea deșeurilor.....	31
CAP. I. INTRODUCERE.....	9	II.2.7. Utilizarea terenurilor.....	34
I.1. Planificarea strategică de mediu.....	9	II.2.8. Poluări accidentale.....	36
I.2. Planul Local de Acțiune pentru Mediu, rolul acestuia în județul Iași.....	12	II.2.9. Schimbări climatice.....	37
CAP. II. PROFILUL DE MEDIU.....	15	II.2.10. Economie verde.....	39
II.1. Caracteristici județ	15	II.3. Evaluarea potențialului județului (SWOT)	41
II.1.1. Caracteristici fizice și geografice.....	15	II.4. Categori de probleme/probleme de mediu	47
II.1.2. Caracteristici administrative și teritoriale.....	16	II.4.1. Identificare probleme de mediu.....	47
II.2. Starea mediului în județul Iași.....	17	II.4.2. Ierarhizare/elaborare lista probleme de mediu.....	48
		CAP. III. PLANUL DE ACȚIUNE.....	51
		CAP. IV. Monitorizarea și evaluarea rezultatelor PLAM	103
		IV. 1. Monitorizarea implementării PLAM.....	103
		IV. 2. Raport evaluare PLAM.....	106
		IV. 3. Reactualizare/Revizuire PLAM.....	107
		V. Informarea, consultarea și participarea publicului	108
		Bibliografie.....	109

LISTĂ SELECTIVĂ DE ABREVIERI ȘI ACRONIME

ANPM	Agenția Națională pentru Protecția Mediului
APM	Agenția pentru Protecția Mediului
APL	Autoritate Publică Locală
AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
ADIS	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Salubritate
ANIF	Autoritatea Națională de Îmbunătățiri Funciare
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CC	Comitet de Coordonare
CFR	Căi Ferate Române
CJ Iași	Consiliul Județean Iași
CL	Consiliul Local
CBO ₅	Consum Biochimic de Oxigen la 5 zile
CCO _{Cr}	Consumul Chimic de Oxigen determinat prin metoda cu bicromat de potasiu
CNAIR	Compania Nationala de Administrare a Infrastructurii Rutiere
CRSP	Centrul Regional de Sănătate Publică
CSAP	Consilii Științifice ale Ariilor Protejate
CTP	Compania de Transport Public
DAJ	Direcția Județeană pentru Agricultură
DEEE	Deșeuri de echipamente electrice și electronice
DRDP	Direcția Regională de Drumuri și Poduri
DS	Direcția Silvică
DSP	Direcția de Sănătate Publică
EMAS	Sistem European de Management de Mediu și Audit
EME	Echipa de Monitorizare și Evaluare
FC	Fond de Coeziune
FDR	Fond de Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
GEF	Global Environment Fund
GL	Grup de Lucru
SCJ Iași-GNM	Serviciul Comisariatul Județean Iași - Garda Națională de Mediu
HCJ	Hotărârea Consiliului Județean
HCL	Hotărârea Consiliului Local

IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
ISU Iași	Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență Iași
IPJ Iași	Inspectoratul de Poliție Județean Iași
ISJ	Inspectoratul Școlar din Iași
IES	Prevenirea și Controlul Integrat al Poluării/ Emisii Industriale
ITRSV	Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și Vânătoare Suceava
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Padurilor
MTS	Materii totale în suspensie
ONG	Organizație Non Guvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
OC	Ocol Silvic
ODD	Obiective ale dezvoltării durabile
OSPA	Oficiul pentru Studii Pedologice și Agrochimice
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PJGA	Planul Județean de Gestire a Deșeurilor
PAM	Plan de Acțiune pentru Mediu
PLAM	Plan Local de Acțiune pentru Mediu
PNAM	Plan Național de Acțiune pentru Mediu
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
POR	Program Operațional Regional
POS	Program Operațional Sectorial
POSCCE	Program Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
POSDRU	Program Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
PPP	Parteneriat Public Privat
SGA	Sistem de Gospodărire a Apelor
SHI	Sistem Hidrotehnic Independent
SMID	Sistem Management Integrat Deșeuri
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități și Amenințări)
TUIASI	Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" Iași
UAIC	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană
UNEP	Programul Națiunilor Unite pentru Mediu
USAMV	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară "Ion Ionescu de la Brad"
VLA	Valoare Limită Admisă

LISTĂ TABELE

Tabel nr. 1. Componența Comitetului de Coordonare PLAM 2019-2023 (conform Ord. nr. 201/2019, actualizat cu Ord. nr. 188/09.07.2020 emis de Instituția Prefectului - județul Iași)

Tabel nr. 2. Componența Grupului de Lucru PLAM 2019-2023

Tabel nr. 3. Principalii indicatori monitorizați și valorile aferente

Tabel nr. 4. Situație privind nivelul de zgomot în mun. Iași în anul 2018

Tabel nr. 5. Repartiția terenurilor pe clase de calitate, pe folosințe în județul Iași, 2018

Tabel nr.6. Obiective anual de reducere a cantităților de deșeuri prin depozitare

Tabel nr.7. Categoriile de probleme de mediu identificate

Tabel nr. 8 Ierarhizare categoriile de probleme și probleme de mediu

Tabele nr. 9-18 Matricea-Plan implementare PLAM - Categoriile de probleme – cod identificare – PM-01; PM-02, PM-03, PM-04, PM-05, PM-06, PM-07, PM-08, PM-09, PM-10.

Tabel nr. 19 Fișă de monitorizare

Tabel nr. 20 Matricea de monitorizare și evaluare

LISTĂ FIGURI

Figura 1. Total acțiuni PLAM 2019-2023

Figura 2. ODD-uri conexe protecției mediului

Figura 3. Numărul de depășiri ale valorii limită zilnice de PM10 în stațiile de monitorizare

Figura 4. Estimarea zonei poluate și a populației expuse poluării

Fig. nr. 5. Variația medie a activității beta globale a solului

Fig. nr. 6. Variația medie a activității beta globale a vegetației spontane

Fig. nr. 7. Zone cu risc potențial la inundații în județ

Fig. nr. 8. Evoluția suprafețelor incluse în agricultura ecologică

Fig. nr. 9. Arii protejate de interes național în județul Iași

Fig. nr. 10. Rețeaua ecologică Natura 2000 în județul Iași

Fig.nr. 11. Zonele de colectare a deșeurilor prevăzute în proiectul SMID

Fig. nr. 12. Productivitatea resurselor, 2016

REZUMAT EXECUTIV

Agencia pentru Protectia Mediului Iasi actioneaza, la nivel local, pentru a proteja mediul si resursele naturale, pentru a garanta generatiei actuale cat si celor viitoare un mediu curat, in armonie cu dezvoltarea economica si progresul social.

Prin Planul Local de Actiune pentru Mediu al judeului Iasi sunt identificate cele mai stringente probleme de mediu din județ și de asemenea, măsurile/acțiunile pentru soluționarea acestora, este monitorizat gradul de implementare al măsurilor propuse în raport cu îndeplinirea obiectivelor stabilite. Măsurile/acțiunile identificate sunt asumate de fiecare autoritate/entitate responsabilă cu implementarea, realizarea lor devenind o prioritate în măsura în care contribuie la bunăstarea comunității respective.

Identificarea cauzelor care conduc la poluare și promovarea soluțiilor economice care nu afectează capitalul natural și social sunt soluții care vor schimba paradigma socială și vor induce crearea altor obiceiuri de consum, precum și schimbarea comportamentului uman față de mediu. Nu în ultimul rând, va facilita implementarea soluțiilor inovative. Unirea eforturilor în

acest sens trebuie să devină o preocupare permanentă și o prioritate națională.

Raportat la PLAM-ul 2014-2018, putem aprecia că, în mare parte, problemele de mediu identificate se mențin și pentru faptul că obiectivele/țintele s-au modificat devenind din ce mai ambițioase. Un exemplu în acest sens îl constituie domeniul gestionării deșeurilor unde, pentru anul 2019, obiectivul anual de reducere a cantităților de deșeurii municipale eliminate prin depozitare este 42%, iar pentru anul 2020 este de 60%. În plus, procesul de implementare al proiectului privind Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) în județ, derulat prin Consiliul Județean Iasi, a fost unul extrem de lent, motiv pentru care, în prezent, rata de reciclare a deșeurilor municipale este foarte mică.

Alte categorii de probleme de mediu se referă la:

► calitatea aerului - aceasta continuă să fie o preocupare majoră, mai ales în aglomerarea urbană Iasi. Acest fapt se datorează poluării generate de creșterea numărului mijloacelor de transport auto și de șantierele de construcții (particule în suspensie). La aceasta, se adaugă despăduririle și restrângerea spațiilor verzi din perimetrele municipale, cu efect de reducere a rolului vegetației de filtrare și purificare a aerului. La nivel național, calitatea aerului din aglomerările urbane a atras atenționări repetate din partea instituțiilor UE, din cauza riscului crescut al mortalității cauzate de afecțiuni respiratorii și cardiovasculare.

► fenomenele inundațiilor și alunecărilor de teren s-au intensificat în județ, ca o consecință a modului de utilizare al terenurilor, a intervențiilor antropice în procesele naturale și ale efectelor generate de schimbările climatice, afectând din ce în ce mai multe comunități. Continuarea proiectelor de împădurire ar

putea avea ca rezultat diminuarea riscurilor legate de aceste fenomene.

► mobilitate și transport - sectorul transportului este responsabil pentru aproximativ o pătrime din gazele emise și reprezintă cauza majoră a poluării din orașe. Există o necesitate puternică de a reduce aceste emisii și de a avea vehicule curate, obiceiri curate și combustibili curați. Autobuzele, camioanele, taxiurile, mașinile de pe șosea trebuie să devină mai curate cu ajutorul tehnologiei și al combustibililor alternativi.

Monitorizarea măsurilor/acțiunilor de mediu prevăzute în PLAM-ul 2014-2018 a fost necesară pentru evaluarea efectelor acțiunilor propuse iar rezultatele acestei evaluări să poată fi luate în considerare în noul PLAM. Astfel, acțiunea de monitorizare întreprinsă la sfârșitul anului 2019 a evidențiat următoarele:

- din totalul acțiunilor în număr de 528, au fost realizate 259 de acțiuni (inclusiv acțiuni *permanente* în număr de 121 și acțiuni *realizate în avans* 20) reprezentând 49,05% din totalul acțiunilor incluse în PLAM-ul 2014-2018;
- 95 de măsuri în curs de realizare, reprezentând 18% din totalul acțiunilor planificate pentru perioada 2014 – 2018;
- 174 de acțiuni reprezentând 32,95% din totalul de 528 de acțiuni, din care amânate sunt 5 acțiuni, iar anulate 2 acțiuni. Responsabilii acestor acțiuni nu au semnat un contract de finanțare pentru acestea. Acțiunile nerealizate se regăsesc în noul PLAM 2018-2023, în măsura în care acestea răspund în continuare atingerii obiectivelor stabilite.

Procesul de actualizare al PLAM Iași 2018-2023 a fost inițiat de APM Iași în decembrie 2018, iar în august 2019 a fost emis Ordinul nr. 201/02.08.2019 de către Instituția Prefectului Județului Iași privind componența *Comitetului de Coordonare și a Grupului de*

Lucru a Planului Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) în județul Iași pentru perioada 2019-2023.

Abordarea principiilor dezvoltării durabile și concordanța cu planurile, strategiile și alte documente legislative specifice, existente la nivel local, regional și național au fost absolut necesare în procesul de actualizare. Dintre acestea menționăm: Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a României 2013-2020-2030, actualizată în anul 2018, Strategia Națională pe Schimbări Climatice 2013-2020, Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014-2020, Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor, Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor, Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050, Studiu de evaluare adecvată pentru Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050, Raport de mediu pentru Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 - Ministerul Economiei, Strategia pentru Transportul Durabil pe perioada 2007-2013 și 2020,2030 – Ministerul Transporturilor, Strategia națională privind reducerea efectelor secetelor, prevenirea și combaterea degradării terenurilor și deșertificării, pe termen scurt, mediu și lung, Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2030, Strategia UE "De la ferma la consumator", Strategia de dezvoltarea economică și socială a Regiunii de Dezvoltare Nord Est, Strategia UE pentru plastic în contextul economiei circulare - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Planul de acțiune pentru Economie Circulară - MMAP, Documente de programare operațională și implementare a fondurilor structurale și de coeziune, Strategia națională de gestionare a nămolurilor de epurare, Strategia națională și planul național de acțiune pentru gestionarea siturilor contaminate din România etc.

Planul de acțiune 2019-2023 cuprinde: 10 categorii de probleme, 30 probleme de mediu, 30 obiective generale, 44 obiective specifice și 274 de acțiuni, iar repartitia acțiunilor pe categorii de probleme se prezintă în felul următor:

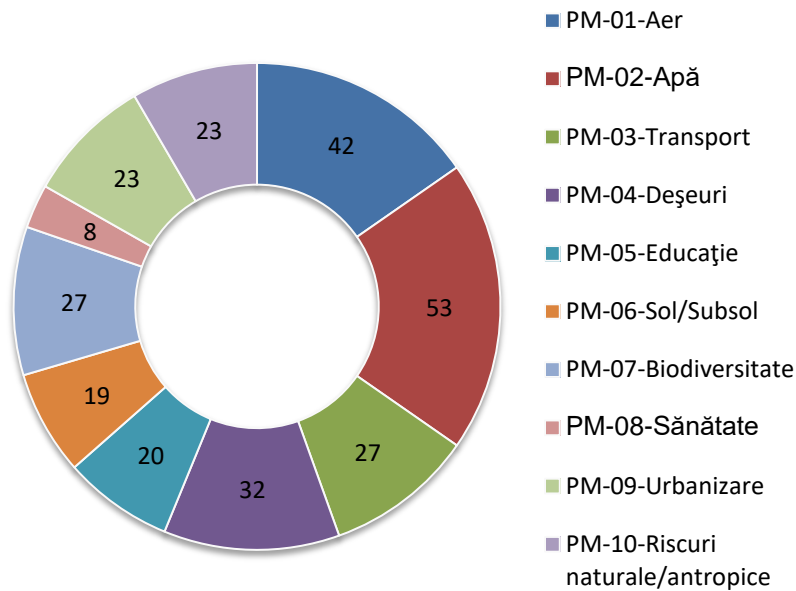

Fig. nr. 1. Total acțiuni PLAM 2019-2023: 274

Cel mai important proiect cu fonduri europene pentru județul Iași, ce se va implementa în perioada următoare, va fi în domeniul apei. Astfel, compania de servicii publice de alimentare cu apă și canalizare SC ApaVital SA va implementa proiectul cu cea mai mare finanțare europeană obținută până acum de județul Iași - circa 340 milioane euro oferiti de UE și un total de 507,3

milioane de euro cu tot cu TVA. Prin acest proiect vor fi modernizate, reabilitate și extinse serviciile de apă și canalizare în 87 de orașe și comune cu un total de peste 200 de localități. În linii mari, proiectul prevede 587 km rețele de apă (aducțiuni + distribuție), 47 de stații de pompare a apei potabile, 44 de rezervoare, 23 stații de rechlorinare, 776 km rețea de canalizare, 362 de stații pompare ape uzate și cinci stații de epurare a apelor uzate. Beneficiare vor fi următoarele localități: Reditu, Valea Lupului, Miroslava, Ciurea, Bârnova, Tomești, Comarna, Holboca, Popricani, Lețcani, Mogoșești, Scânteia, Grajduri, Prisăcani, Costuleni, Schitu Duca, Dobrovăț, Ciorțești, Gorban, Cosmești, Sinești, Alexandru Ioan Cuza, Heleșteni, Ruginoasa, Costești, Cristești, Moțca, Tătărăuși, Lespezi, Deleni, Hârău, Scobinți, Ceplenița, Cotnari, Voinești, Horlești, Țibana, Țibănești, Ion Neculce, orașul Tg. Frumos, orașul Podu Iloaiei, mun. Pașcani, comunele Valea Seacă, Răchiteni, Oțeleni, Brăiești, Lungani, Popești, jud Iași, și comunele Timișești, Săbăoani, Tămășeni și Doljești, județul Neamț. Prin reabilitarea și extinderea serviciilor de apă și canalizare, la finalul proiectului 75000 de locuitori vor fi conectați pentru prima dată la rețeaua de apă, respectiv 100000 de locuitori vor fi conectați la rețeaua de canalizare.

Demersuri importante ce vizează dezvoltarea durabilă a municipiului Iași se referă la includerea Iașului în Programul "Orașe Verzi" (Green City). Un oraș verde este un oraș cu performanțe de mediu ridicate și care face pași importanți spre reducerea emisiilor de carbon, a consumului de apă și de energie, prin transport public ecologic, extinderea spațiilor verzi, facilități pentru bicicliști, soluții de management inteligente pentru trafic, reciclarea deșeurilor, maximizând în același timp beneficiile economice și sociale. Astfel, cu ajutorul unui program de consultanță și asistență oferit în mod gratuit de Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Iașul devine al

42-lea oraș-pilot al Programului de Dezvoltare Urbană Durabilă a Orașelor Verzi (Green Cities).

Printre dificultățile întâmpinate în elaborarea PLAM 2019-2023 se pot menționa: întârzierea/refacerea unor documente de programare, lipsa unor strategii sau planuri de acțiune la nivel național/regional/local, rată scăzută de răspuns din partea autorităților/operatorilor economici, instituții, ONG-uri în ceea ce privește propuneri de acțiuni/ proiecte, lipsa unor estimări de costuri pentru realizarea unor acțiuni etc.

Elaborarea și implementarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu reprezintă o cerință indispensabilă conceptului de dezvoltare durabilă pentru fiecare comunitate. La nivelul județului Iași, PLAM-ul a fost elaborat prima dată în anul 2004 (adoptat prin HCJ Iași nr. 154/27.10.2004) și actualizat în anii 2009, 2014 și 2019 pentru un orizont de timp de 5 ani.

Îndeplinirea obiectivelor prevăzute în documentul PLAM 2019-2023 implică un efort semnificativ atât din punct de vedere financiar cât și în privința colaborării între instituții, agenți economici, organizații neguvernamentale, comunitatea locală. Prin adoptarea acestuia, putem considera că avem la dispoziție un instrument strategic de bază pentru soluționarea problemelor de mediu din județ.

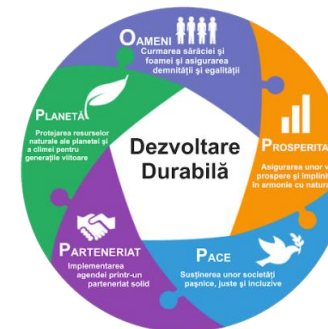
Documentul PLAM 2019-2023 va contribui la îndeplinirea obligațiilor pe care România le are în domeniul protecției mediului și va fi promovat în scopul fundamentării proiectelor în vederea finanțării prin programe naționale, europene sau internaționale

Încă de la începutul acestui mileniu, a fost esențială o reconciliere între nevoia de dezvoltare economico-socială și protecția mediului. În acest sens, un câștig evident identificat de-a lungul

timpului este promovarea dezvoltării sustenabile care încorporează atât creșterea economică, îmbunătățirea calității vieții, sănătatea, educația, dezvoltarea socială și desigur, protecția mediului înconjurător. Conștientizarea importanței mediului a crescut semnificativ în ultimii ani, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și la cel antropic.

Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor datorită impactului biunivoc om – mediu, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu antropoc durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare.

Planul Local de Actiune pentru Mediu 2019-2023, prin transpunerea unor obiective de dezvoltare durabilă, proiectează un județ prosper, capabil să ofere o îmbunătățire semnificativă a nivelului de trai pentru locuitorii săi, desigur în armonie cu natura.

CAP. I. INTRODUCERE

I.1. Planificarea strategică de mediu

Pentru a păstra un echilibru între mediul natural, resursele acestuia și om, este necesară o planificare strategică a dezvoltării, astfel încât să existe în permanență un raport stabil între habitatul natural și populația umană.

„O viziune fără un plan este doar un vis. Un plan fără o viziune este doar trudă. Dar o viziune și un plan pot schimba lumea”

Dintre obiectivele planificării strategice de mediu menționăm:

- ▶ îmbunătățirea condițiilor de mediu în cadrul comunității, prin implementarea strategiilor de mediu eficiente din punct de vedere al costurilor;
- ▶ conștientizarea publicului privind responsabilitățile în domeniul protecției mediului și creșterea sprijinului acordat de public pentru strategiile și investițiile necesare acțiunilor de protecție a mediului;
- ▶ întărirea capacității instituționale locale și a ONG-urilor privind managementul programelor de protecția mediului și promovarea parteneriatului între cetățeni, autorități locale, ONG-uri, comunități științifice și mediul de afaceri;

- ▶ identificarea și evaluarea priorităților de mediu pe baza datelor științifice și a resurselor comunității;
- ▶ elaborarea unui plan de acțiune pentru mediu care să identifice acțiunile specifice necesare soluționării problemelor și promovării viziunii comunității;
- ▶ dezvoltarea abilităților autorităților implicate în identificarea surselor de finanțare naționale și internaționale;
- ▶ conformarea cu legislația națională de mediu.

O direcție pe termen mai lung, respectiv o viziune a Uniunii până în anul 2050 a fost oferită de al 7-lea Program de Acțiune pe Mediu, care stă la baza politicilor de mediu până în 2020:

„În 2050, vom trăi bine, în limitele ecologice ale planetei. Prosperitatea noastră și mediul înconjurător sănătos provin de la o economie inovativă, circulară în care nimic nu este irosit și toate resursele naturale sunt gestionate sustenabil, iar biodiversitatea este protejată, valorificată și utilizată în moduri care sporesc rezistența societății noastre. Creșterea scăzută de emisii de carbon a fost de mult timp decuplată de la utilizarea resurselor, stabilind ritmul pentru o societate globală sigură și durabilă.”

Programul de Acțiune pe Mediu a identificat 3 obiective cheie:

- ▶ protejarea, conservarea și sporirea capitalului natural al Uniunii;
- ▶ transformarea Uniunii într-o economie verde, eficientă din punct de vedere al resurselor și competitivă din punct de vedere al nivelului scăzut al carbonului;
- ▶ salvarea cetățenilor Uniunii de presiunile legate de mediu și riscurile asupra sănătății și bunăstării.

Cei 4 așa-numiți catalizatori care vor ajuta Europa să își atingă obiectivele:

- ▶ mai bună implementare a legislației;

- mai bună informare prin îmbunătățirea bazei de cunoștințe;
- investiții mai multe și mai aplicate în politicile de mediu și climă;
- integrarea deplină a cerințelor de mediu în alte politici.

Conceptul de dezvoltare durabilă a avut ca punct de pornire criza ecologică mondială 1929-1933 și s-a dezvoltat mai apoi prin înglobarea tuturor sferelor economico-sociale și umane, ajungând ca în zilele noastre, dezvoltarea durabilă să reprezinte noul drum al umanității. A fost gândită ca o soluție la criza ecologică determinată de intensa exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului cu scopul și are ca scop principal prezervarea calității mediului înconjurător. Dezvoltarea durabilă promovează conceptul de conciliere între progresul economic și social fără a pune în pericol echilibrul natural al planetei.

Ideea care stă la baza acestui concept este aceea de a asigura o calitate mai bună a vieții pentru toți locuitorii planetei, atât pentru generația prezentă, cât și pentru generațiile viitoare. Dezvoltarea durabilă aduce în prim plan un nou set de valori care va ghida viitorul model de progres economic și social, valori ce vizează mai ales omul și nevoile sale prezente și viitoare, mediul natural – protejarea și conservarea acestuia, precum și atenuarea deteriorării actuale a ecosistemelor.

Dintre cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) sau Obiectivele Globale asumate de țara noastră alături de cele 193 de state membre ONU în septembrie 2015, Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) - *entitate responsabilă de coordonarea activităților de mediu ale ONU și de asistarea țărilor în curs de dezvoltare în implementarea politicilor și practicilor ecologice* - a identificat un număr de 9 ODD-uri ca fiind conexe protecției mediului, astfel:

Fig.nr. 2. ODD-uri conexe protecției mediului

ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Sărăcia este o problemă atât la nivel local cât și la nivel regional, respectiv global. Globalizarea a contribuit la eradicarea sărăciei absolute, însă este necesară continuarea eforturilor pentru a reduce și sărăcia relativă și pentru a asigura o viață demnă pentru toți. În acest scop, Agenda 2030 țintește segmentele periferice din societate și încurajează transformarea societății într-o direcție care să asigure cetățenilor o viață demnă și prosperă. Abordările care vizează eradicarea sărăciei, propuse pentru atingerea acestui scop, includ reducerea numărului celor care au risc ridicat de sărăcie și promovarea incluziunii sociale.

ODD2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

Agricultura este importantă pentru întreaga societate. Dacă dorim o societate mai sănătoasă, trebuie să ajungem la o agricultură sustenabilă. Agenda 2030 țintește eradicarea foametei și securitatea alimentară prin creșterea productivității agricole și prin reducerea deșeurilor alimentare.

ODD6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și igienei pentru toți

Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei, respectiv sanitație pentru toți sunt aspirații fundamentale ale cetățenilor. Este responsabilitatea statului asigurarea disponibilității apei și sanitației pentru toți. Acest obiectiv include teme variate, de la protecția ecosistemelor acvatice și a Deltei Dunării, până la creșterea eficienței în domeniul managementului și aprovizionarea populației cu apă curată, potabilă.

ODD 7: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Cerința pentru energia electrică este în creștere; noi, ca societate, trebuie să fim pregătiți și este necesar să ne adaptăm. Energia durabilă înseamnă de fapt energie regenerabilă. Doar prin încurajarea energiei regenerabile și a inovației în domeniu este posibil pentru societatea noastră să mențină progresul tehnologic și, în același timp, să protejeze natura, respectiv să atenueze efectele schimbărilor climatice.

ODD 12: Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

Noțiunile de consum și producție constituie termene fundamentale în economie. Când producția și consumul devin durabile, se decuplează creșterea economică de schimbarea climatică. Acest scop include atât conștientizarea resurselor finite cât și aplicarea măsurilor sustenabile, așadar în acest mod se proiectează, pentru descendenții noștri, o ambianță similară celei actuale. Această abordare are drept consecință un comportament mai conștient, incluzând o producție mai eficientă, un management durabil al deșeurilor și, în general, activități în concordanță cu principiile protecției mediului.

ODD 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Efectele schimbării climatice se manifestă în toate domeniile vieții, incluzând aspectele de sănătate, de calitate a vieții și pierderea accelerată a biodiversității. Schimbarea climei este o realitate, fiind necesară luarea unor măsuri urgente pentru a limita impactul acesteia. Agenda 2030 propune și descifrarea cauzelor (antropice) în privința schimbării climei, însă, probabil cel mai important aspect rămâne să anticipăm problemele estimabile și să propunem soluții viabile pentru aceste situații. Efectele schimbării climatice se manifestă în toate domeniile vieții, incluzând aspectele de sănătate, de calitate a vieții și pierderea accelerată a biodiversității. Doar acțiunile coordonate la nivel global pot atenua consecințele și pot avea impact semnificativ în acest sens.

ODD 14: Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Majoritatea oxigenului din atmosferă (aproximativ 70%) este produsă de plantele marine, așadar, putem doar estima cât sunt de importante aceste medii acvatice pentru ecosistemul nostru, și este evidentă necesitatea protecției naturii și în acest sens.

Omenirea nu depinde de mediul acvatic doar prin pescuit, comerț și transport, ci depinde fundamental de această ambianță. Majoritatea oxigenului din atmosferă (aproximativ 70%) este produsă de plantele marine, așadar, putem doar estima cât sunt de importante aceste medii acvatice pentru ecosistemul nostru, și este evidentă necesitatea protecției naturii și în acest sens. Schimbarea climei și comportamentul nedurabil constituie principalele amenințări pentru oceane și mări. Având 245 km de coastă marină, România trebuie să-și îndeplinească și în mod nemijlocit rolul în protecția mărilor și a resurselor marine.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor,

combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Acest scop țintește o temă vastă și ne reamintește că și noi, oamenii, facem parte din biosfera acestei planete. Pentru prima oară în istoria omenirii, am ajuns la un stadiu când oriunde ne ducem pe Pământ, ne putem da seama de impactul antropic. Oamenii de știință au propus să definim această nouă epocă geologică ca "Epoca Antropocenă", sau Era Omenirii. Societatea umană are o "urmă" imensă pe Pământ, acest impact impune și o responsabilitate sporită, un management conștientizat și activități corelate în domeniul protecției mediului. Facem parte din biosferă și trebuie să ne îndeplinim rolul în condițiile actuale din perspectiva dezvoltării durabile.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Problemele globale impun soluții globale, această abordare necesită și colaborare, respectiv finanțare internațională pentru atingerea obiectivelor din Agenda 2030.

Dezvoltarea durabilă poate fi considerată un proiect global. Noi, la nivel de țară, îndeplinim rolul nostru în acest proiect global. Trăim într-o lume globalizată, deci nu putem ignora ce se întâmplă în afara granițelor politice. Toate eforturile la diferite niveluri au ca scop comun schimbarea direcției dezvoltării într-un sens pozitiv. Problemele globale impun soluții globale, această abordare necesită și colaborare, respectiv finanțare internațională pentru atingerea obiectivelor din Agenda 2030. Procesul de transformare implică accesul la știința și tehnologia inovativă, dezvoltarea capacităților în concordanță cu principiile subsidiarității, modificarea comerțului și a economiei într-o direcție mai sustenabilă, și elaborarea variantei coerente privind politica dezvoltării durabile.

***

Strategiile naționale, planurile naționale/regionale/județene de acțiune în domeniul protecției mediului sunt elaborate și actualizate cu scopul de a implementa viziunea Europei. Astfel, prin asigurarea de politici de mediu în România se stabilește modul de punere în practică a viziunii Uniunii Europene, asigurând, totodată, contribuția la o viziune coerentă.

Actualizarea planurilor locale de acțiune pentru protecția mediului reprezintă o necesitate pentru comunități în contextul modificării modului de abordare a problematicii de mediu, atât prin prisma transunerii de directive europene, actualizarea de strategii, dar și a noilor responsabilități asumate de autorități, sau în urma evaluării rezultatelor implementării planurilor ajunse la s deja depășite ca orizont de timp.

I.2. Planul Local de Acțiune pentru Mediu, rolul acestuia în județul Iași

Planurile Locale de Acțiune pentru Mediu (PLAM) reprezintă un instrument de sprijin al comunității în stabilirea priorităților în ceea ce privește problemele de mediu și soluționarea acestora la nivel județean. Acesta presupune dezvoltarea unei viziuni colective prin evaluarea calității mediului la un moment dat, identificarea problemelor de mediu existente, stabilirea celor mai adecvate strategii pentru rezolvarea acestora și alocarea unor acțiuni de implementare care să conducă la o îmbunătățire reală a calității mediului și a sănătății publice.

Ținând cont de resursele limitate pentru soluționarea tuturor problemelor de mediu, comunitățile trebuie să-și definească prioritățile și să-și planifice implementarea acestora în mod eficient pentru următorii ani.

Prin soluționarea problemelor de mediu actuale printr-un cadru strategic coerent, planul de acțiune pentru mediu contribuie la dezvoltarea în ansamblu a comunităților și determină o îmbunătățire a calității mediului. Elaborarea și implementarea acestuia reprezintă o cerință indispensabilă a conceptului de dezvoltare durabilă pentru fiecare comunitate.

Actualizarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu în județul Iași s-a realizat ținând cont de metodologia recomandată de „Manualul pentru elaborarea și implementarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu”, elaborat cu asistență tehnică din partea consultantului internațional EPTISA Proyectos Internacionales S.A., Madrid, Spania.

Întrucât Planul Local de Acțiune pentru Mediu are implicații intersectoriale a fost necesară, în faza de elaborare/actualizare, cooptarea mai multor instituții și autorități locale (Comitetul de Coordonare), totodată stabilindu-se și componența echipei care elaborează PLAM-ul (Grupul de Lucru), structuri aprobate prin Ordinul nr. 201/2019 - actualizat cu Ordinul nr. 188/09.07.2020 emis de Instituția Prefectului - județul Iași.

Componența actualizată pentru cele două structuri funcționale se regăsește în tabelele de mai jos:

Tabel nr. 1. Componența Comitetului de Coordonare PLAM județ Iași 2019-2023

Nr. crt.	Denumire instituție	Titular	Funcția
----------	---------------------	---------	---------

1.	Instituția Prefectului - Județul Iași	Marian GRIGORAȘ	Prefect
2.	Agenția pentru Protecția Mediului Iași	Galea TEMNEANU	Director executiv
3.	Consiliul Județean Iași	Romeo OLTEANU	Vicepreședinte
4.	Municipiul Iași	Gabriel HARABAGIU	Viceprimar
5.	Serviciul Comisariatul Județean Iași al Gărzii Naționale de Mediu	Gheorghe BACUȘCĂ	Comisar-șef
6.	Direcția de Sănătate Publică Iași	Dr. Anca CRISTEA	Șef serviciu
7.	Sistemul de Gospodărirea Apelor Iași	Nicolae STANCIU	Șef birou GMPRA
8.	Sistemul Hidrotehnic Independent Pașcani	Petru DASCĂLU	Șef sistem
9.	Municipiul Pașcani	Petru BUNDUC	Consilier
10.	Orașul Târgu Frumos	Angheluș Ioan ALEXA	Viceprimar
11.	Orașul Hârlău	Prof. Radu SARBU	Viceprimar
12.	Direcția pentru Agricultură Județeană Iași	Eogen SANDU	Consilier
13.	Universitatea Alexandru Ioan Cuza Iași	Adrian URSU	Conf. univ. dr. Fac. de Geogr. și Geol.
14.	Asociația Zona Metropolitană Iași	Mihai CHIRICA	Președinte
15.	SC Salubris SA	dr.ing. Ana-Maria ȘCHIOPU	Șef birou Manag. Mediului

16.	Inspectoratul Școlar Județean Iași	Prof. dr. Liliana ANDRICI	Inspector școlar
17.	SC Apavital SA	ing. Orest TROFIN	Șef serviciu Analiză Calitate
18.	Direcția Silvică Iași	Ioan BOLFĂ	Șef birou tehnic
19.	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Salubritate Iași	Maria Cătălina PASTIA	Specialist tehnic

7.	Municipiul Iași	Dumitru TOMORUG	Director executiv
8.	Serviciul Comisariatul Județean Iași al Gărzii Naționale de Mediu	Dan STOICA	Comisar
9.	Sistemul de Gospodarirea Apelor Iași	Ovidiu OPREA	Inginer GMPRA
10.	Sistemul Hidrotehnic Independent Pașcani	Valerian VARGA	Inginer-șef
11.	Direcția pentru Agricultură Județeană Iași	Cezar PETREA	Consilier asistent
12.	Direcția de Sănătate Publică Iași	Anca CRISTEA	Șef serviciu
13.	SC Apavital SA	Orest TROFIN	Șef serviciu Analiză Calitate
14.	Direcția Silvică Iași	Cătălin MUSCALU	Responsabil comp. Fond Forestier

Tabel nr. 2. Componenta Grupului de Lucru PLAM județul Iași 2019-2023

Nr. crt.	Instituția	Nume și prenume	Funcția
1.	Agenția pentru Protecția Mediului Iași	Maria PETRUC	Șef serviciu CFM
2.	Agenția pentru Protecția Mediului Iași	Cecilia PILĂ	Consilier superior CFM
3.	Agenția pentru Protecția Mediului Iași	Irina-Ana SIMIONESCU	Șef serviciu AAA
4.	Agenția pentru Protecția Mediului Iași	Dănuț PIRCHIU	Șef serviciu ML
5.	Instituția Prefectului - județul Iași	Valentin BREABĂN	Consilier
6.	Consiliul Județean Iași	Angela Mirela TURCU	Coordonator comp. UIPM-SMID

Planul Local de Acțiune pentru Protecția Mediului reprezintă o abordare a problemelor de protecție a mediului specifice județului nostru, în strânsă corelație cu obiectivele dezvoltării durabile, o concretizare a politicii românești în domeniul mediului la nivel local.

Scopul elaborării unui plan de acțiune pentru mediu constă în:

- ▶ prezentarea unui set de acțiuni care să stea la baza implementării proiectelor de îmbunătățirea calității mediului, a armonizării proiectelor cu strategiile sectoriale de mediu;

► stimularea inițiativelor de realizare a proiectelor de mediu care vizează îmbunătățirea calității mediului și reducerea impactului negativ al activităților antropice asupra sănătății populației;

► asigurarea complementarității surselor de finanțare (fiecare acțiune propusă pentru a fi finanțată prin programele naționale sau internaționale trebuie să aibă la bază consensul publicului din zona căreia i se adresează).

Definirea unor obiective ambicioase în tranzițiile către o economie circulară și, respectiv, către practici mai durabile în ceea ce privește energia, mobilitatea, consumul și producția de alimente trebuie să constituie punctul de plecare pentru multe din strategiile ce se elaborează la nivel național.

CAP. II. PROFILUL DE MEDIU AL JUDEȚULUI IAȘI

II.1. Caracteristici județ

II.1.1. Caracteristici fizice și geografice

- **Localizare:** județul Iași este amplasat în partea de Nord-Est a României, la intersecția paralelei 47°N cu meridianele 27-28° E, în Podișul Moldovei, mărginit la Vest de râurile Moldova și Siret, iar la Est de râul Prut, care constituie și granița cu Republica Moldova;

► **Vecinătăți:** județele Botoșani (N), Suceava (N-V), Neamț (S-V), Vaslui (S) și Republica Moldova (E);

► **Suprafața:** 5477 km² (2,3 % din suprafața țării);

► **Relieful** județului este alcătuit din dealuri prelungi și văi largi cu șesuri aluviale extinse, ce aparțin Podișului Sucevei, Podișului Bârladului (Central Moldovenesc) și Câmpiei Moldovei.

► **Fondul funciar**¹ - 547,6 mii ha: terenuri agricole - 69,63% (arabil, pășuni, fânețe, vii, livezi); păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră - 17,87%; ape și bălți - 2,40%; alte suprafețe: 10,10%.

► **Suprafața pădurilor** - 95,1 mii ha (rășinoase și foioase), iar volumul de lemn recoltat 285 mii mc în anul 2017; Regenerări artificiale 311 ha.

► **Rețeaua hidrografică** este formată din râuri cu dimensiuni variabile: Prut (200 km), Siret (81 km), Jijia (160 km), Moldova (30 km), Miletin (80 km), Bahlui (104 km) și un număr important de lacuri, iazuri și heleștee (naturale sau rezultate din lucrări hidroameliorative: Pârcovaci, Tansa - Belcești, Plopi, Sârca, Podu - Iloaiei, Cucuteni, Ciurbești, Ezăreni, Dorobanț, Aroneanu, Ciric I,II,III, Chirița, Tungujei, Hălțeni, și acumulările nepermanente Bârca, Ciurea, Cornet, Vânători și Cârlig.

► **Clima** este temperat-continentală, cu veri călduroase și secetoase și ierni reci și de cele mai multe ori fără zăpadă, variații ale temperaturii între -36°C și +40°C, media multi anuală fiind de aprox. +9,5°C.

¹ Datele prezentate sunt blocate la nivelul anului 2014 până la finalizarea acțiunii de cadastrare a țării de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

- ▶ **Vegetația** naturală este specifică silvostepii, cu păduri de foioase, alternând cu terenuri agricole și pajiști secundare (în zonele mai înalte) și zăvoaie de plop și salcie ce alternează cu pajiști de iarbă moale (în luncile râurilor).
- ▶ **Fauna** județului este reprezentată de specii diverse de animale (mistrețul, veverița, căpriorul, iepurele, lupul, vulpea etc.), păsări de penaj și de baltă, iar fauna acvatică este favorabilă creșterii bibanului, crapului, cleanului și somnului.
- ▶ **Resursele naturale** ale subsolului sunt mai puțin variate, fiind reprezentate de roci și materiale de construcții de interes local (calcare, gresii, argile, nisipuri, pietrișuri) și ape minerale cu valențe pentru consum și tratamente medicale.
- ▶ **Solurile** județului Iași prezintă o gama variată, determinată de diversitatea reliefului și de condițiile climatice neuniforme (cernoziomuri, soluri cenușii, brune și aluviale, mare parte din acestea fiind soluri erodate sau terenuri cu pericol de eroziune).
- ▶ **Colinele** Iașului - Tradiția locală pretinde că municipiul Iași a fost construit pe șapte coline (dealuri): Breazu, Bucium, Cetățuia, Copou, Galata, Repede și Șorogari.
- ▶ **Unități administrativ teritoriale:** 2 municipii – Iași și Pașcani, 3 orașe – Tg. Frumos, Hârlău și Podu Iloaiei, 93 de comune și 418 de sate.
- ▶ **Populația:** 944.074 locuitori cu domiciliu în județ la 1 iulie 2018, din care 48.60 % în mediul urban și 51.40% în mediul rural, iar 49,98% bărbați și 50,02% femei.
- ▶ **Dinamica populației** în anul 2017: născuți vii 10114, decese 9080, sporul natural 1034; rata (la 1000 locuitori): spor natural +1,1% (nascuti vii 10,8; mortalitate 9,7%).
- ▶ **Decese**, pe cauze de deces, în anul 2017: Boli ale aparatului circulator **48,97%**; Tumori **22,35%**; Boli ale aparatului respirator **7,00%**; Boli ale aparatului digestiv 6,17%; Leziuni traumatice, otrăviri și alte consecințe ale cauzelor externe 5,7%; Boli infecțioase și parazitare 3,35%; Boli ale sistemului nervos: 2,74; Boli ale aparatului genito-urinar 1,34%; Boli endocrine, de nutriție și metabolism 0,72%; Alte cauze (inclusiv malformații congenitale, anomalii cromozomiale): 1,66%.
- ▶ **Forța de muncă** - populația ocupată pe principalele activități ale economiei: servicii - 49,7%; agricultura, silvicultura, pescuit și piscicultura - 23,2%; industrie - 17,9% și construcții 9,2%.
- ▶ Rețea distribuție **apă potabilă** în anul 2017 - 2363,5 km, o creștere considerabilă față de 1442,8 km în anul 2012.
- ▶ Rețea conducte de **canalizare** în anul 2017 - 1137,2km, o creștere semnificativă față de 628,6km în anul 2012.
- ▶ Rețea conducte de distribuție **gaze naturale** în anul 2017 - 1341,5km, față de 932,4 km în anul 2012.
- ▶ Suprafața **spații verzi** din municipii și orașe în anul 2017 - 838ha.

II.1.2. Caracteristici administrative și teritoriale

- ▶ **Transportul urban de pasageri** în anul 2017: în tramvaie: 75.281mii pasageri; în autobuze și microbuze: 89.292 mii pasageri;
- ▶ **Autovehicule inmatriculate** in circulatie in anul 2017 164.595 din care 144.423 pentru persoane fizice.
- ▶ Produs intern brut (PIBR) - județul Iași - 28515,26 mil. lei;
- ▶ **Produs intern brut** pe locuitor - 36.063 lei (anul 2017).

II.2. Starea mediului în județul Iași

II.2.1. Calitatea aerului, monitorizare și evaluare

Rețeaua Locală pentru Monitorizarea Calității Aerului (RLMCA) din județul Iași, *compusă din 6 stații automate amplasate în zone reprezentative*, face parte din Rețeaua Națională pentru Monitorizarea Calității Aerului (RNMCA), obiectiv de interes public național ce se află în administrarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Poluanții atmosferici care sunt luați în considerare în evaluarea calității aerului sunt cuprinși în Anexa nr. 1 din *Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările ulterioare* și sunt reprezentați de: dioxid de sulf (SO₂), dioxidul de azot (NO₂), oxizii de azot (NO_x), particulele în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}), plumb (Pb), benzen (C₆H₆), monoxid de carbon (CO), ozon (O₃), arsen (As), cadmiu (Cd), Nichel (Ni), hidrocarburi aromatice policiclice/benzo(a)piren și mercur (Hg).

Cele șase stații sunt dotate cu analizoare automate care măsoară continuu concentrațiile în aerul înconjurător ale următorilor

poluanți: dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO₂, NO_x), monoxid de carbon (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), particule în suspensie (PM₁₀). Funcționarea stațiilor este apreciată prin captura de date raportată pentru fiecare poluant, care reprezintă raportul dintre perioada în care instrumentul de monitorizare produce date valabile și perioada pentru care se calculează parametrul statistic. Măsurarea concentrațiilor de metale grele: plumb (Pb), cadmiu (Cd) și nichel (Ni), din fracția PM₁₀ se efectuează în cadrul laboratorului APM Iași prin spectrometrie de absorbție atomică în cuptor de grafit.

Datele privind calitatea aerului înconjurător sunt validate la nivelul APM Iași, certificate de către Centrul de Evaluare a Calității Aerului din cadrul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului București, iar apoi sunt transmise, anual, către baza de date EIONET a Agenției Europene de Mediu.

Informațiile privind calitatea aerului obținute în stațiile de monitorizare din județul Iași sunt puse la dispoziția publicului, atât prin panoul exterior de informare, amplasat în B-dul Tudor Vladimirescu – parcare Supermarket Iulius Mall, cât și pe site-ul APM Iași, <http://www.anpm.ro/web/apm-iasi/buletine-calitate-aer> unde buletinele de informare sunt publicate zilnic, iar lunar informări cu privire la indicii generali zilnici de calitate a aerului, conform Ordinului MMGA 1095/2007 *pentru aprobarea Normativului privind stabilirea indicilor de calitate a aerului în vederea facilitării informării publicului*. De asemenea, pe site-ul www.calitateaer.ro la secțiunea *Monitorizare/Rapoarte* sunt puse la dispoziția publicului date de monitorizare a calității aerului, respectiv medii orare, zilnice și anuale.

Tabel nr. 3. Principalii indicatori monitorizați și valorile aferente conform Legii nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările ulterioare:

Valoare limită	SO ₂ (µg/m ³)	NO ₂ (µg/m ³)	PM ₁₀ (µg/m ³)	CO (µg/m ³)	O ₃ (µg/m ³)	C ₆ H ₆ (µg/m ³)
Orară (1h)	350	200	-	-	180** (prag de informare)	-
Zilnică (24h)	125	-	50*	10 (val. maxima zilnica a mediilor pe 8h)	120 (val. max. zilnica a mediilor pe 8h)	-
Anuală	-	40	40	-	-	5

*max 35 depășiri/an

** pragul de alerta (240µg/m³ măsurat timp de 3 ore consecutiv) calculat ca medie a concentrațiilor orare

Astfel, ca urmare a monitorizării calității aerului în cele 6 stații automate, în anul 2018, în județul Iași pentru **indicatorul particule în suspensie PM10 determinat gravimetric**, s-au înregistrat **105** depășiri în stația de trafic IS-1 Podu de Piatră, **60** depășiri în stația de fond urban IS-2 Decebal Cantemir, **4** depășiri în stația de fond rural IS-4 Aroneanu, **28** depășiri în stația suburbană IS-5 Tomești și **83** depășiri în stația de fond urban/trafic IS-6 Bosia Ungheni, depășirea valorii limită anuale pentru protecția sănătății umane la indicatorul particule în suspensie în stațiile: IS-1 Podu de Piatră și IS-6 Bosia Ungheni. Prin urmare, au fost înregistrate depășiri și pentru media anuală la PM₁₀, respectiv în stația IS-1 Podu de Piatră 45,02µg/m³, iar în stația IS-6 Bosia Ungheni 42,42µg/m³, față de valoarea limită anuală de 40µg/m³ stabilită conform Legii nr.104 din 2011, actualizată.

Nu s-au înregistrat depășiri ale valorii țintă pentru **ozon** privind protecția sănătății umane (valoarea maximă zilnică a mediilor la 8 ore) mai mult de 25 în nicio stație de monitorizare a ozonului

pe tot parcursul anului 2018. Totuși, în anul 2018, în cele trei stații de monitorizare a ozonului s-au înregistrat depășiri ale valorii țintă pentru ozon privind protecția sănătății umane (valoarea maximă zilnică a mediilor pe 8 ore): 3 depășiri la Stația de fond industrial Is-3 Oancea, 4 depășiri la Stația de fond rural Is-4 Aroneanu și 4 depășiri la Stația de fond suburban Is-5 Tomești. Depășirile s-au produs pe fondul dispersiei scăzute, condiții de calm atmosferic, temperaturi ridicate și radiație solară maximă, care au condus la producerea și acumularea de ozon.

Precizăm faptul că concentrațiile de ozon din aerul înconjurător se evaluează folosind:

- pragul de alerta (240µg/m³ măsurat timp de 3 ore consecutiv) calculat ca medie a concentrațiilor orare;
- pragul de informare (180µg/m³) calculat ca medie a concentrațiilor orare;
- valoarea țintă pentru protecția sănătății umane (120µg/m³) calculată ca valoare maximă zilnică a mediilor pe 8 h (medie mobilă), care nu trebuie depășită mai mult de 25 de ori/an.

S-a înregistrat, de asemenea, depășirea valorii limită pentru protecția sănătății umane, atât orare cât și anuale, la **indicatorul dioxid de azot** în stația de trafic IS-1 Podu de Piatră. Media anuală înregistrată la NO₂ a fost de 40,54 µg/m³ față de valoarea limită anuală de 40 µg/m³ stabilită conform Legii nr.104 din 2011.

Pentru restul poluanților monitorizați (dioxid de sulf, monoxid de carbon, benzen, PM_{2,5}, plumb, cadmiu și nichel din fracția PM₁₀), nu s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită/valorilor țintă prevăzute în Legea nr. 104/2011 *privind calitatea aerului înconjurător*.

S-au înregistrat depășiri ale valorii limită zilnice la indicatorul PM₁₀, **un număr mai mare de 35 ori într-un an calendaristic**, în stațiile IS-1 Podu de Piatră, IS-2 Decebal-Cantemir și IS-6 Bosia Ungheni. Cea mai mare valoare zilnică înregistrată a fost de 170,38 μg/m³ în stația Bosia Ungheni, în data 19 octombrie 2018, valoare peste valoarea limita zilnică pentru protecția sănătății umane de 50 μg/m³, prevăzută în Legea nr.104/15.06.2011 privind calitatea aerului înconjurător, actualizată.

Cele mai multe depășiri ale valorii limită zilnice pentru protecția sănătății umane (VL=50 μg/m³) la indicatorul PM₁₀ s-au înregistrat în stațiile IS-1 Podu de Piatră, IS-2 Decebal - Cantemir și în IS-6 Bosia Ungheni în perioada rece a anului, fiind legate și de procesele meteo-climatice specifice acestei perioade (calm atmosferic, inversiune termică), primăvara până la apariția vegetației și toamna începând cu scăderea temperaturii atmosferice și defolierea vegetației.

Traficul auto, apariția și a altor surse de emisie legate de arderile specifice perioadei reci (producerea energiei termice și electrice, arderi rezidențiale, mijloace de transport respectiv arderile în motoarele diesel, etc.) generează în condiții de stabilitate atmosferică ridicată, respectiv frecvența mare a calmului și inversiunilor termice, creșteri ale concentrațiilor de PM₁₀.

De exemplu, luna octombrie 2018, din punct de vedere meteorologic a fost dominată de condiții care au înrăutățit procesele de poluare meteorologică, intrucat in această lună cantitatea de precipitații a fost extrem de redusă, iar perioada precedentă, respectiv intervalul august-septembrie s-a caracterizat, de asemenea, prin deficit pluviometric accentuat, ceea ce a minimizat dispersia poluanților.

Astfel, principala problemă de mediu la nivelul municipiului Iași pe calitatea aerului este legată de depășiri ale valorii limită

anuale și zilnice la PM₁₀ monitorizate în stația de trafic IS1 Podu Piatră.

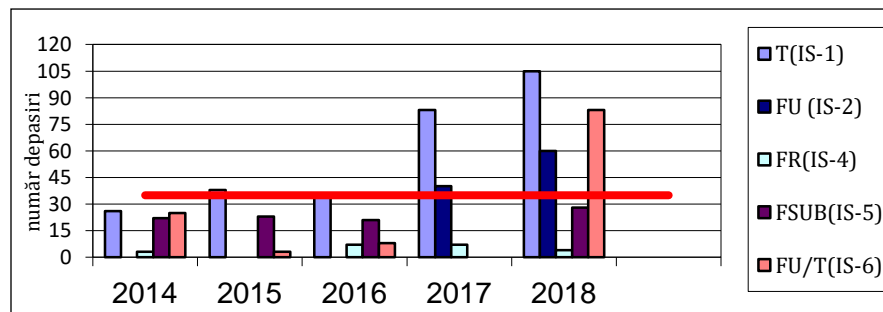

Fig. nr. 3. Numărul de depășiri ale valorii limită zilnice de PM₁₀ în stațiile de monitorizare

Notă: T- trafic (IS-1); FU - fond urban (IS-2); FR- fond rural (IS-4); FSUB – fond suburban (IS-5); FU/T- fond urban/trafic (IS-6)

Obs: În anul 2017, pentru stațiile IS-5 Tomești și IS-6 Bosia- Ungheni, captura de date a fost insuficientă pentru evaluarea calității aerului.

Sursa: Date din stațiile de monitorizare a calității aerului din județul Iași - Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului

Estimarea zonei poluate cu particule în suspensie este un demers extrem de dificil ca urmare a varietății și implicit dinamicii maselor de aer, dar și a lipsei de informații spațiale de detaliu. Populația expusă este și mai greu de cuantificat în lipsa unor informații demografice aglomerate la nivel de zone și cartiere. Municipiul Iași este o entitate urbană de rang 1, astfel că nu este împărțit pe zone și cartiere unanim acceptate și implicit legislate. Zonarea pe cartiere este un demers științific, social și juridic dificil și din păcate, nu s-a ajuns la un consens unanim acceptat, iar mentalul colectiv și apartenența la o zonă sau un cartier este una pur subiectivă.

Pe baza fluxurilor de trafic existente și diseminate după Planul de Mobilitate Urbană Durabilă Iași, dar și folosindu-ne de un grid cu

latura de 1km² reprezentând grafic populația rezidentă consemnată la Recensământul din 2011 s-a estimat zona poluată și implicit populația expusă poluării.

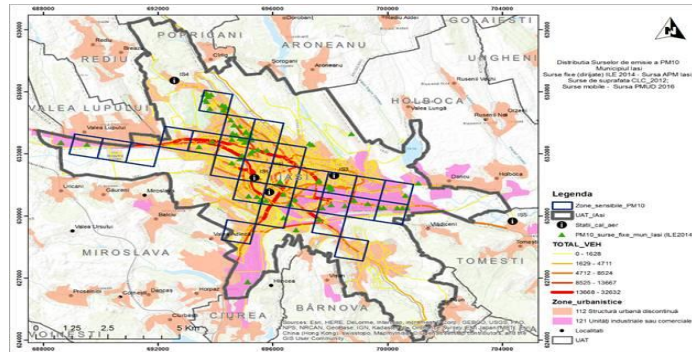

Fig. nr. 4. Estimarea zonei poluate și a populației expuse poluării

Gradul de poluare este direct proporțional cu intensitatea traficului, astfel că evaluarea este una pur cantitativă. Prin urmare, conform figurii nr.4, observăm că cele mai afectate cartiere de poluare sunt Păcurari, Alexandru cel Bun, Centru, Socola-Nicolina, Galata, Frumoasa și Studențesc (Tudor Vladimirescu). În aceste cartiere se află și cele mai importante efective populaționale.

II.2.2. Poluarea fonică, monitorizare și evaluare

Zgomotul este un factor de mediu prezent în mod permanent în ambianța în care omul traieste și își desfășoară activitatea, având

o tendința de creștere în special în mediul urban, principalul factor implicat fiind traficul rutier.

Nivelul zgomotului ambiental într-un oraș mare tinde să fie mai ridicat atunci când structura transportului este concentrată. În timp ce noile modele de vehicule sunt din ce în ce mai silențioase, nivelul traficului crește. Noile autobuze sau tramvaie trebuie să fie mai silențioase, dar și calea de rulare a acestora trebuie îmbunătățită. Multe din străzile centrale ale orașului au ajuns la saturație în ceea ce privește traficul, aproape zilnic congestionat și cu viteze de deplasare din ce în ce mai mici pe toată durata zilei.

Pentru o aglomerare cu mai mult de 250.000 de locuitori, sursa de zgomot se calculează pentru traficul rutier, feroviar, aerian și activități industriale.

În municipiul Iași, zgomotul se datorează, în principal, traficului rutier și, mai puțin, traficului feroviar și aerian. Impactul asupra sănătății umane poate fi direct asupra auzului și asupra întregului organism. Impactul asupra urechii poate conduce la tulburări acute rezultate în urma unor zgomote prelungite de mare intensitate, care provoacă traumatisme ale timpanului sau ale urechii medii, materializându-se prin înfundarea sau spargerea timpanului, hemoragii, surditate etc.

Rețeaua de monitorizare zgomot pentru municipiul Iași cuprinde un număr de 40 puncte de monitorizare zgomot. În anul 2018, APM Iași a efectuat un număr de 97 de măsurători în zonele care pot prezenta riscuri de afecțiuni pentru populația expusă: piețe, spații comerciale, restaurante în aer liber, incinte de școli și creșe, grădinițe, spații de joacă pentru copii, parcuri, zone de recreere și odihnă, incinte industriale, zone feroviare, aeroporturi, parcuri auto, stadioane, cinematografe în aer liber, trafic etc. Măsurătorile au fost efectuate respectând prevederile

STAS 6161/3-82, SR ISO 1996-1:2016, SR ISO 1996-2:2008 și SR 10009-2017.

Tabel nr.4. Situație privind nivelul de zgomot în mun. Iași în anul 2018

Nr. crt.	Tip măsurătoare / număr puncte monitorizare	Număr măsurători 2018	Nivelul de zgomot echivalent max. admisibil dB(A)	Număr depășiri 2018
1.	Parcuri, zone de recreere și odihnă/2	4	60	1
2.	Stadion/1	2	90	0
3.	Piețe, spații comerciale, restaurante în aer liber/1	2	65	1
4.	Stradă de categoria tehnică I, magistrală/11	28	75	12
5.	Stradă categorie tehnică II, de legătura/9	23	70	8
6.	Stradă de categoria tehnică III, de colectare/5	13	65	6
7.	Stradă categoria tehnică IV, de deservire locală/2	5	60	3
8.	Parcare auto/2	5	70	0
9.	Zone feroviare/2	5	70	0
10.	Incintă industrială/3	6	65	6
11.	Aeroport/1	2	90	0
12.	Incinte de școli, creșe, grădinițe, spații de joacă pt copii/1	2	75	0

În urma măsurătorilor efectuate în anul 2018, se constată că s-au înregistrat depășiri ale nivelului de zgomot maxim admis conform SR 10009/2017. Cele mai multe depășiri s-au datorat traficului rutier intens.

II.2.3. Radioactivitatea mediului

Monitorizarea radioactivității mediului se face prin supravegherea radioactivității componentelor mediului, prin măsurarea concentrației radioactive a substanțelor care „poartă” radionuclizi și care produc expunerea externă și internă a organismului: aerul, apa, vegetația și solul.

Principalele obiective practice ale monitorizării radioactivității mediului sunt:

- ▶ detectarea surselor de radiații nucleare din mediu pentru a cuantifica impactul acestora asupra mediului și sănătății umane;
- ▶ asigurarea faptului că dozele de radiații din mediu sunt în conformitate cu prevederile și normele naționale și internaționale;
- ▶ evaluarea eficacității programelor de radioprotecție a mediului, crearea de baze de date care pot fi folosite ulterior pentru a estima severitatea unei potențiale contaminări a mediului;
- ▶ furnizarea de informații către public.

În cadrul programului standard de monitorizare desfășurat de APM Iași, se urmăresc factorii de mediu:

- aer – prin determinarea activității beta globale și analiza gamma spectrometrică a aerosolilor și a depunerilor atmosferice totale (umede și uscate), precum și măsurarea continuă a echivalentului debitului de doză gamma externă absorbită;
- apă – prin determinarea activității beta globale și analiza gamma spectrometrică a apelor din principalele cursuri, precum și a apelor freatice;

- vegetație – (cu perioada de prelevare aprilie – octombrie), prin determinarea activității beta globale și analiza gamma spectrometrică a vegetației spontane și comestibile (cereale-grâu, etc);
- sol necultivat – prin determinarea activității beta globale și analiza gamma spectrometrică.

Radioactivitate aer

Sursele de radiație naturală sunt responsabile de cca.80% din doza medie de radiații încasată de populație și se datorează în principal radiației cosmice și radiației terestre. Restul de 20% provine din surse artificiale. Fluctuația sezonieră se datorează componentei naturale dată de radionuclizii telurici și cosmogenici, a căror concentrație este influențată de climă și altitudine.

Echivalentul debitului **dozei gamma** absorbite în aer, prima informație în cazul unei contaminări, se măsoară cu contori gamma cu scintilație care afișează media orară, efectuându-se medii zilnice pe durata programului de lucru a S.S.R.M. Iași (24 h). La nivelul județului Iași, sistemul automat de monitorizare a echivalentului debitului dozei gamma absorbite în aer a înregistrat valori înscrise sub limitele de avertizare/alarmare operaționale.

Nivelul activității **beta globale** a probelor de aerosoli atmosferici măsurați imediat după colectare, s-a încadrat în limite normale nedepășindu-se limita de avertizare de 50 Bq/m³.

Radioactivitate ape

În scopul supravegherii principalelor cursuri de apă din județ, se recoltează probe din râurile situate pe teritoriul județului și în mod special din râurile de pe granița estică a statului, implicit

granița Uniunii Europene. Prelevarea probelor se efectuează cu frecvență zilnică, săptămânală sau lunară, conform cu programul de supraveghere stabilit. Probele prelevate cu frecvență zilnică și săptămânală sunt pregătite pentru analiză și se efectuează măsurări ale activității beta globale imediate și după 5 zile.

Radioactivitate sol

Probele de sol sunt recoltate din zone necultivate de cel puțin 10 ani. Prelevarea probelor de sol se efectuează săptămânal din platforma amenajată la sediul APM Iași în ziua de vineri, iar măsurarea beta globală a probelor se face după 5 zile.

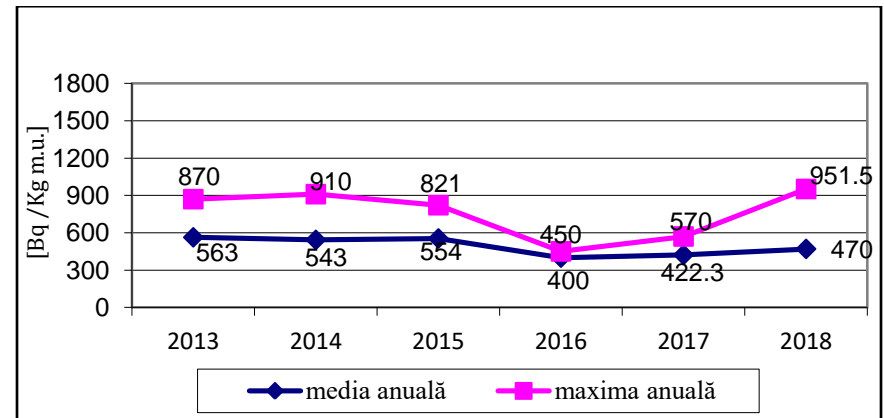

Fig. nr. 5. Variația medie a activității beta globale a solului

Valorile activităților specifice beta globale ale probelor de sol necultivat s-au situat în intervalul de variație al mediilor multianuale.

Radioactivitate vegetație

În lunile aprilie-octombrie, săptămânal, se recoltează proba de vegetație. Solul și vegetația au aceeași locație de colectare. Valorile activităților specifice beta globale ale probelor de vegetație spontană recoltate se situează în limitele mediilor multianuale.

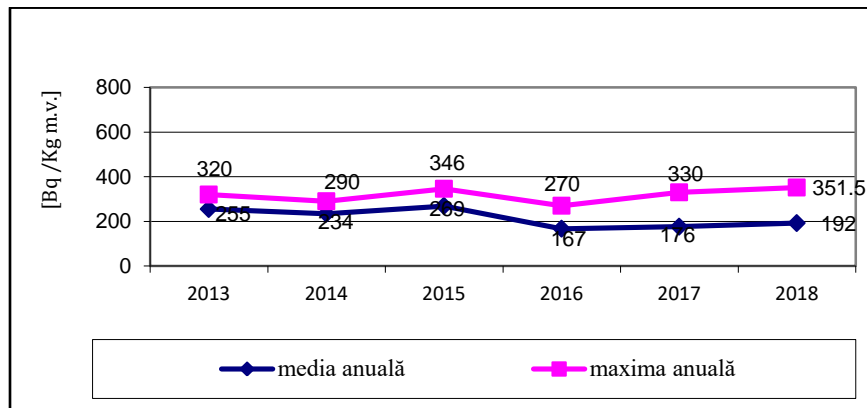

Fig. nr. 6. Variația medie a activității beta globale a vegetației spontane

Ca o concluzie în ceea ce privește radioactivitatea din județ, valorile concentrațiilor radionuclizilor din probele analizate, pe factori de mediu aer, apă, sol, vegetație, nu au depășit valorile maxime admise impuse de reglementările legale în vigoare.

II.2.4. Calitatea solului

Solul este definit ca stratul de la suprafața scoartei terestre. Este format din particule minerale, materii organice, apă, aer și organisme vii. Este un sistem foarte dinamic care îndeplinește

multe funcții și este vital pentru activitățile umane și pentru supraviețuirea ecosistemelor. Ca interfața dintre pământ, aer și apă, solul este o resursă neregenerabilă care îndeplinește mai multe funcții vitale:

- › producerea de hrană/biomasă
- › depozitarea, filtrarea și transformarea multor substanțe (incluzând apa, carbonul, azotul)
- › sursa de biodiversitate, habitate, specii și gene.
- › servește drept platforma/mediu fizic pentru oameni și activitățile umane
- › sursa de materii prime, bazin carbonifer
- › patrimoniu geologic și arheologic.

Principalele procese de degradare a solului cu care se confruntă Uniunea Europeană sunt:

- eroziunea
- degradarea materiei organice
- contaminarea
- salinizarea
- compactizarea
- pierderea biodiversității solului
- scoaterea din circuitul agricol
- alunecările de teren și inundațiile.

Gestionarea învelișului de sol reprezintă o problemă la fel de importantă ca și gestionarea biodiversității sau problema

Solurile sunt al doilea mare absorbant de carbon din lume după oceane. Materia organică din sol joacă un rol important în ciclul carbonului și în schimbările climatice.

schimbărilor climatice. Acestea, alături de alte aspecte, pun în balanță dezvoltarea durabilă a societății umane în strânsă legătură cu potențialul de regenerare naturală a resurselor ce constituie

baza existenței umane. O gestionare defectuoasă a acestor resurse a dus deja la apariția unei multitudini de efecte negative, concrete, asupra factorului uman.

Eroziunea solului cauzată de apă este un proces natural, dar acest proces natural poate fi agravat de schimbările climatice și de activitățile umane, cum ar fi practicile agricole necorespunzătoare, despăduririle, incendiile forestiere sau lucrările de construcții. Nivelurile ridicate de eroziune a solului pot reduce productivitatea în agricultură și pot avea efecte negative și transfrontaliere asupra biodiversității și a serviciilor ecosistemice. Nivelurile ridicate de eroziune a solului pot avea, de asemenea, efecte negative și transfrontaliere asupra râurilor și a lacurilor (ca urmare a creșterii volumului de sedimente și a transportării de contaminanți).

În domeniul Protecției Solului și Subsolului, APM Iași are atribuții referitoare la implementarea prevederilor legale privind *protecția, conservarea, amenajarea și folosirea judicioasă a solului, subsolului și a ecosistemelor terestre.*

Calitatea solului în județ este influențată puternic de factorii antropici și mai ales de modul în care se practică agricultura și exploatarea pădurilor. Starea solului este strâns legată de modul de folosință a terenului, altfel spus, de structura fondului funciar.

La nivelul județului Iași sunt inventariate suprafețe de terenuri afectate de o serie de factori limitativi, după cum urmează:

Factori limitativi	Suprafete afectate, ha
1. Conținutul în humus, total, din care:	384.155
> extrem de mic	7.614
> foarte mic	11.421

> mic	57.104
> mijlociu	277.463
> mare	30.553
2. Eroziunea solului datorată apei, total din care:	169.546
> erodat slab	62.683
> erodat moderat	55.079
> erodat puternic	19.423
> erodat foarte puternic	12.045
> erodat excesiv	20.316
3. Compactarea primară a solului (soluri cu textura fina >33% argila)	185.476
> Compactarea secundară a solului datorată lucrărilor agricole necorespunzătoare (talpa plugului)	<i>nu s-au efectuat estimări</i>
4. Sărăturarea solului, total din care:	55.995
> slab	33.090
> moderat	13.078
> puternic	7.070
> foarte puternic	2.191
> excesiva	0.566
5. Acidifierea solului – total, din care:	378.285
> puternic acidă	3.456
> moderat acidă	58.442
> slab acidă	111.991
> neutră	40.109
> slab alcalină	162.399
> moderat la puternic alcalină	1.888
6. Impermeabilizarea solului² (pierderile din zonele agricole pentru urbanizare):	

² Sursa: O.J.S.P.A. Iași, Direcția pentru Agricultură a Județului Iași

- scoaterea din circuitul agricol definitiv	66.5993
> arabil	39.6482
> pășuni si fânețe	5.9814
> vii	16.7336
> livezi	4.2361
- scoaterea din circuitul agricol temporar	0.2858

7. Biodiversitatea solului

Impactul antropic, exercitat în primul rând prin modul de gospodărire a terenurilor, influențează în mod hotărâtor biodiversitatea organismelor edafice. Rezultatele cercetărilor întreprinse în principalele tipuri de ecosisteme din județul Iași au arătat că solurile forestiere, la nivelul orizontului organic și al celui de acumulare, adăpostesc cea mai bogată și diversificată faună edafică; în pădurile unde au fost instituite măsuri de protecție sau unde, datorită amplasării lor, impactul antropic este redus, au fost consemnate valori foarte ridicate ale biodiversității, precum și prezența unor grupe taxonomice sau specii foarte exigente. În solurile pajiștilor naturale (fânețe) diversitatea organismelor edafice este, de asemenea crescută, iar fauna reunește specii tipic praticole, alături de specii de pădure, ca o caracteristică a pajiștilor de silvostepă. În aceste ecosisteme naturale, comunitățile de viețuitoare edafice sunt complex structurate și cu o remarcabilă stabilitate în timp.

Nivelul cel mai redus al biodiversității se înregistrează în solurile culturilor anuale, dar și în cel al pajiștilor degradate, comunitățile fiind simple, instabile în timp, până la destructurare în perioadele nefavorabile din punct de vedere climatic. În habitatele unde un factor abiotic devine limitant (umiditatea în exces, conținutul de săruri, poluarea-contaminarea etc.) biodiversitatea este redusă, aceste soluri fiind populate doar de speciile adaptate la astfel de condiții; datorită competiției scăzute, aceste specii pot atinge densități mari. (sursa: Institutul de Cercetări Biologice Iași, filială a I.N.S.B.).

8. Deșertificarea

Nu au fost semnalate tendințe de deșertificare în județul Iași cu probabilitate de manifestare pe viitor ca în alte regiuni ale țării (sudul Moldovei, Oletnia, estul Munteniei, Dobrogea). Pe termen lung degradarea învelișului de sol poate însă declanșa procese de aridizare ca rezultat al poluării, reducerii suprafețelor forestiere, schimbării folosinței terenurilor, suprapășunatului etc., toate acestea în contextul tot mai vizibil al schimbărilor climatice.

Tabel nr. 5. Repartiția terenurilor pe clase de calitate, pe folosințe în județul Iași, 2018

CLASA DE CALITATE					
Folosinta	I	II	III	IV	V
Arabil (ha)	1392	76950	126758	37074	6578
Pajisti (ha)	149	4770	28123	62962	8665
Vii	8	3015	5741	3923	858
Livezi	5	1432	2452	4486	550

Sursa: Direcția pentru Agricultură Iași

Zone critice sub aspectul deteriorării solurilor:

■ Zone afectate de procese naturale

✗ Alunecările de teren - situația alunecărilor de teren în județul Iași se prezintă astfel:

- > alunecări de teren active: 9.499 ha;
- > alunecări semiactive: 20.545 ha;
- > alunecări relativ stabilizate: 39.218 ha.

✗ Inundabilitatea afectează 19.142ha, din care:

- > rar inundabile: 11.306ha;
- > frecvent inundabile: 7.499ha;
- > foarte frecvent inundabile: 0.337ha.

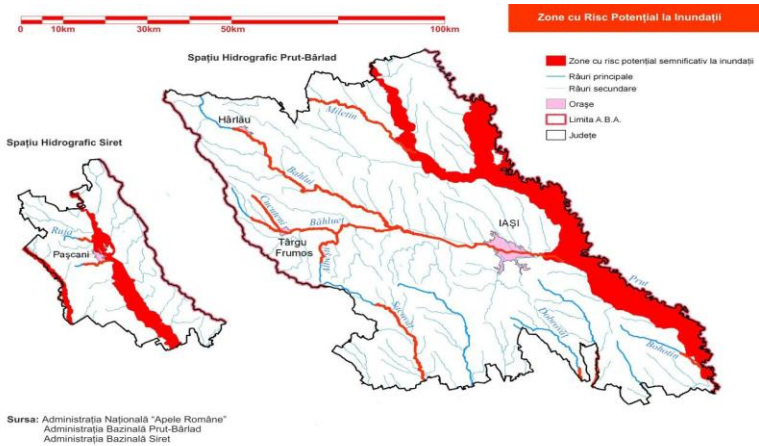

Fig. nr. 7. Zone cu risc potențial la inundații în județ

- ✗ Pseudogleizarea afectează 22.455 hectare
- ✗ Gleizarea afectează 84.669 hectare
- ✗ Eroziunea în adâncime (șiroiri, ogașe și ravene) afectează 8.280 hectare.

■ Presiuni asupra stării de calitate a solurilor

- ✗ Utilizarea și consumul de îngrășăminte

Specificare	Suprafața (ha)	Cantit. totala(tone)
Îngrășăminte chimice aplicate - total din care:	224.514	11.648
- azotoase	157.002	8.606
- fosfatice	66.187	2.968
- potasice	1.325	74

Îngrășăminte naturale aplicate - total	40.700	724.750
--	--------	---------

- ✗ Utilizarea produselor de protecție a plantelor

Specificare	Suprafața (ha)	Cantit. totala(tone)
Insecticide total	53,84	11,305
Fungicide	60,200	114,38
Erbicide - total, din care pentru:	149,34	295,675
- grâu	33,125	15,286
- porumb	116,215	280,389

Prognoze și acțiuni întreprinse pentru ameliorarea stării de calitate a solurilor

- Pentru județul Iași îmbunătățirile funciare, conform datelor furnizate de către ANIF, constau în:
  - irigații, pe terenurile adiacente râurilor Prut și Jijia;
  - combaterea eroziunii solului, în principal în zonele cu pante acetuate (Coasta Iașilor);
  - desecări, frecvente în arealul Belcești - Tg. Frumos - Cotnari și doar punctiform în cursul mijlociu al Jijiei;
  - categoriile complexe, de genul irigații desecări sau irigații-combaterea eroziunii solului sunt slab reprezentate în județul Iași.
- Agricultura ecologică

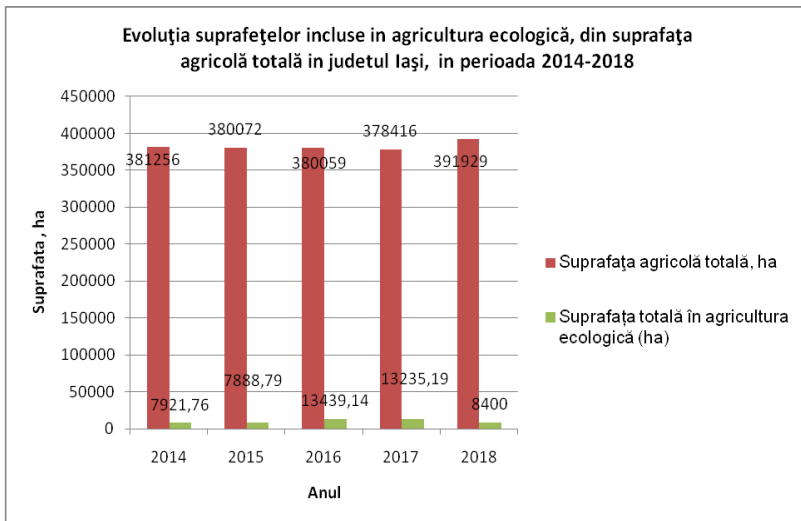

Fig. nr. 8. Evoluția suprafețelor incluse în agricultura ecologică

- Reconstrucția ecologică a terenurilor degradate
  - s-au derulat lucrări de refacere ecologică a terenurilor degradate în cadrul proiectului de împădurire a terenurilor din comunele Aroneanu, Ipatele, Cucuteni - cca 124,6ha - proiect derulat de Consiliul Județean Iași, cu finanțare prin Administrația Fondului pentru Mediu (AFM);
  - sunt în derulare alte proiecte de împădurire a terenurilor degradate, finanțate tot prin AFM, în comunele Horlești, Movileni și Românești - cca 144,2ha.

Managementul siturilor contaminate are ca scop minimizarea oricăror efecte adverse ale poluanților asupra sănătății umane și mediului, respectiv ameliorarea oricărui efect advers suspectat sau dovedit de degradare a mediului și de a reduce amenințările potențiale asupra sănătății umane, corpurilor de apă, solului,

habitatelor, produselor alimentare și biodiversității. Managementul siturilor contaminate arată progresul obținut în cinci etape principale: studiul preliminar, investigarea preliminară, investigarea principală a sitului, punerea în aplicare a măsurilor de reducere a riscurilor, costul decontaminării.

II.2.5. Protecția naturii și conservarea biodiversității

Diversitatea biologică înseamnă variabilitatea organismelor vii din toate sursele, inclusiv, printre altele, a ecosistemelor terestre,

marine și a altor ecosisteme acvatice și a complexelor ecologice din care acestea fac parte; aceasta include diversitatea în cadrul speciilor, dintre specii și a ecosistemelor.

Conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului, inclusiv conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, sunt obiective comunitare esențiale și de interes general.

Pentru a menține sau a restaura habitatele naturale sau speciile sălbatice de interes comunitar la un stadiu corespunzător de conservare, sunt desemnate siturile Natura 2000, astfel încât să se creeze o rețea ecologică europeană coerentă - Rețeaua Natura 2000 - instrumentul principal al Uniunii Europene de conservare a naturii.

► **Situația actuală a ariilor naturale protejate din județ**

La ora actuală, în județul Iași sunt declarate 3 tipuri de arii naturale protejate, conform categoriilor reglementate în OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea 49/2011, cu completările și modificările ulterioare, după cum

Foto APM Iași

urmează:

- 25 arii naturale protejate de interes național, plus *Pădurea Dancu*, rezervații naturale declarate prin Legea 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – zone protejate și prin HG nr. 2151/2004 privind instituirea regimului de arie natural protejată pentru noi zone;
- 2 arii naturale protejate de interes județean – rezervații naturale declarate prin HCJ nr.8/1994;
- 30 arii naturale protejate de interes comunitar/situri „Natura 2000”, din care:
  - 10 arii de protecție specială avifaunistică (SPA) declarate prin HG nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, prin HG nr. 971/2011 pentru modificarea și completarea HG nr. 1284/2007 și prin HG 663/2016;
  - 20 situri de importanță comunitară (SCI) declarate prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr.

1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, prin Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011 pentru modificarea Ord. nr. 1964/2007 și prin Ord 46/2016;

Siturile menționate însumează o suprafață totală de aprox 82.500 ha (având în vedere că sunt unele suprapuneri între SCI, SPA și rezervații naturale), adică cca 15 % din suprafața județului. Cele 2 arii naturale protejate de interes local și 16 arii naturale protejate de interes național sunt incluse în rețeaua ecologică europeană Natura 2000, cca 5331 ha, reprezentând aproape 1% din suprafața județului.

Arii naturale protejate de interes național - rezervații naturale - județul Iași

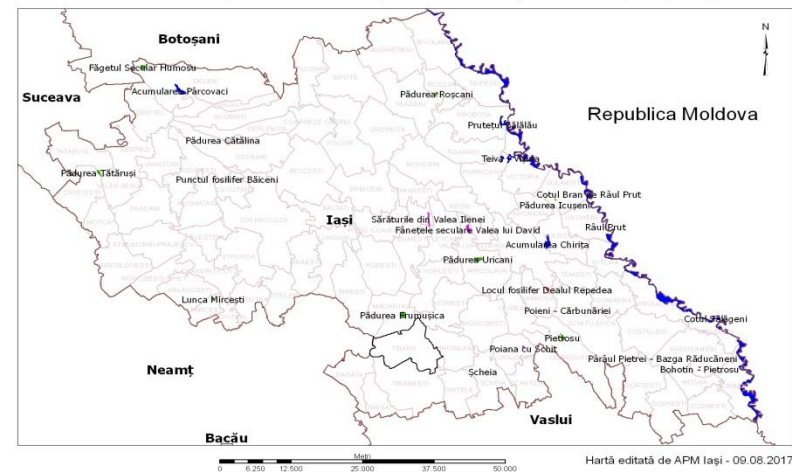

Fig. nr. 9. Arii protejate de interes național în județul Iași

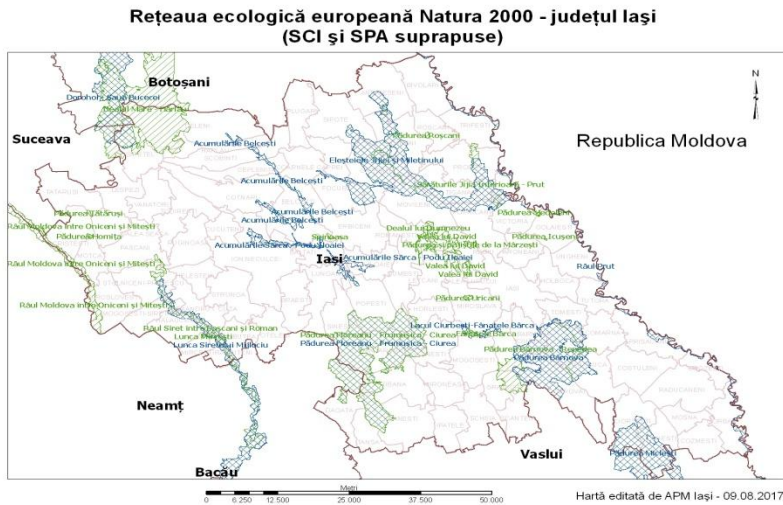

Fig. nr. 10. Rețeaua ecologică Natura 2000 în județul Iași

► **Situația elaborării/aprobării planurilor de management pentru ariile naturale protejate din județ:**

- 13 planuri de management elaborate și aprobate;
- 11 planuri de management în curs de elaborare.

► **Situația actuală a atribuirii în custodie/administrare a ariilor naturale protejate**

- Având în vedere prevederile OUG 75/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul protecției mediului și al regimului străinilor, toate ariile naturale protejate de pe teritoriul județului Iași sunt în administrarea Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate (ANANP)

► **Amenințări pentru biodiversitate și presiuni exercitate asupra biodiversității**

✗ **Speciile invazive.** Până în prezent, în România, au fost inventariate un număr de 671 specii de plante adventive, iar dintre acestea 112 specii pot fi considerate invazive, luând în considerare capacitatea lor ridicată de răspândire în natură, iar în unele cazuri și impactul negativ dovedit asupra biodiversității naturale, economiei și sănătății umane. Dintre speciile invazive, în județul Iași se întâlnesc frecvent un număr de 39. Printre acestea, comparativ cu celelalte specii invazive, se distinge *Ambrosia artemisiifolia*, prin răspândirea tot mai largă și prin cele mai mari efecte negative.

În ceea ce privește fauna invazivă, la nivelul județului Iași, aceasta este slab semnalată. Există totuși specii de insecte potențial invazive, cum este specia *Harmonia axyridis* – buburuza asiatică, semnalată în zona Roșcani și Schitu Duca (consultări specialist dr. Sorina Andriev, Universitatea Alexandru Ioan Cuza Iași). Această specie a fost semnalată în România începând din 2008 (Rădulescu Adrian, Alexandru Cornel, 2008).

✗ **Modificarea habitatelor.** La nivelul județului Iași, există presiuni în creștere asupra habitatelor de pajiști ponto-sarmatice, pajiști de luncă (asociații de Cnidion dubii) și asupra habitatelor prioritare de tufărișuri ponto-sarmatice edificate de specia *Prunus spinosa* (porumbar). Presiunile se referă atât la fragmentarea acestor habitate, cât și la reducerea lor în suprafață sau reducerea capacității de reziliență a acestora, ca urmare a modificărilor antropice. Scăderea rezistenței/ rezilienței habitatelor poate interveni prin reducerea diversității biologice (scăderea abundenței și dominanței speciilor spontane, prin pătrunderea de specii alohtone sau prin supraexploatarea speciilor spontane prin pășunat, colectare abuzivă de specii

vegetale etc.). Astfel, scade capacitatea de replicare a indivizilor din speciile authtone, iar speciile de animale care depind de speciile vegetale afectate suferă, în relație cu acestea. Pentru o serie de habitate, cum sunt stepele ponto-sarmatice, există riscul insularizării, datorită activităților, în special agricole, care nu sunt evaluate integrat în vederea instituirii de coridoare ecologice. Tendința de insularizare a unor habitate ponto-sarmatice din vestul Iașului conduce la potențialul de apariție a metapopulațiilor (cu reziliență scăzută), pentru specii cu mare valoare conservativă, cum sunt *Spermophilus citellus* (popândău), *Sicista subtilis* (șoarecele săritor de stepă), *Vipera ursinii ssp. moldavica* (vipera de stepă moldavă), *Morimus funereus* (croitorul cenușiu), *Arytrura musculus* (molie), *Callimorpha quadripunctaria* (fluturele vărgat) etc.

✗ Fragmentarea ecosistemelor. Cauzele clasice ale fragmentării ecosistemelor și habitatelor sunt reprezentate de inserția infrastructurii (șosele și căi ferate) dar, în sens mai larg, fragmentarea poate surveni prin orice factor care limitează schimbul de gene pentru speciile prezente într-un areal. Cel mai important în acest sens este așa numitul efect de margine, în sensul că, odată cu secționarea unui habitat/areal preexistent, conturul inițial al celor două areale rezultate crește foarte mult, iar zonele marginale care se extind expun aceste areale factorilor externi (pătruderea mai facilă a speciilor invazive, apariția habitatelor disturbate și a zonelor de ecoton), factori care acționează în sensul degradării zonelor interne, inițial bine conservate.

Județul Iași este relativ puțin expus fragmentării habitatelor, dacă ne referim la mediile europene în acest sens. Există totuși situații locale ce trebuie supravegheate îndeaproape (ex. pajiștile de la vest de orașul Iași). Creșterea densității infrastructurii și perspectiva dezvoltării infrastructurii și spațiului locuit în viitor

trebuie evaluate și din punct de vedere al fragmentării habitatelor, pentru a evita situații ca cele din țările Europei centrale și vestice, unde, după construirea șoselelor și autostrăzilor au fost necesare fonduri bănești extrem de mari pentru refacerea unor populații din fauna reprezentativă (bursuc, iepure de câmp etc.). Să nu uităm că fragmentarea habitatelor este răspunzătoare și de reducerea până la dispariție a polenizării, dispariție cu implicații directe în agricultură și, pe cale de consecință, în economie.

Uneori, investiții minime de genul unei conducte transversale subterane sau a unui podeț de supratraversare pot schimba radical situația și menține sănătatea pajiștilor, a fânețelor, tufărișurilor sau habitatelor forestiere. Toate aceste habitate constituie rezervor de resurse pentru activități antropice curente, specifice modului de viață tradițional și nu numai, iar menținerea integrității habitatelor și ecosistemelor nu constituie doar o problemă de protecție a naturii, ci și a resurselor și surselor de venituri. De asemenea, perdelele forestiere sau marcajele cu arbori, arbuști sau zone înierbate între parcele agricole mai mari de 4 hectare, între trupuri de pădure sau între diferite alte habitate și ecosisteme pot conduce la creșterea diversității biologice și deci la menținerea în bune condiții a resurselor exploatabile.

✗ Reducerea habitatelor naturale și semi-naturale. Practicile agricole, extinderea zonelor urbane și dezvoltarea infrastructurii contribuie la reducerea habitatelor naturale și semi-naturale. Acesta este exemplul clasic de reducere a habitatelor prin pierderea în suprafață. Reducerea habitatelor poate avea însă și aspecte de reducere a vitalității prin scăderea valențelor ecologice ale acestora datorate suprapășunatului, exploatării excesive a agregatelor minerale în albiile râurilor, fără o evaluare

cumulativă, introducerii de substanțe chimice necesare culturilor de plante etc.

Pentru județul Iași, reducerea habitatelor este în prezent ne semnificativă, comparativ cu media europeană, însă se observă o tendință de accelerare începând cu anul 2010 și până în prezent. Cele mai mari reduceri ale habitatelor apar în zona periurbană a Iașului, prin extinderea accelerată a intravilanului (urban sprawl). În agricultură, tendința este de coagulare a parcelelor mici și de aglutinare spre parcele tot mai mari, astfel că o serie de coridoare ecologice rămase între tarlale în anii anteriori (1990-2000) se reduc.

✗ Exploatarea forestieră. În decursul anului 2018, pe raza județului Iași exploatarea forestieră s-a desfășurat conform reglementărilor silvice în vigoare (amenajamente silvice și norme silvice) și conform reglementărilor impuse prin legislația de mediu.

II.2.6. Gestionarea deșeurilor

Sistemul de management integrat al deșeurilor (SMID) în județul Iași, co-finanțat de Uniunea Europeană prin POS Mediu, a fost proiectat astfel încât să asigure atingerea obiectivelor și țințelor legislative, ale celor din Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană.

În scopul eficientizării activităților aferente managementului deșeurilor în județul Iași, prin proiectul SMID au fost stabilite următoarele patru zone de colectare și transport:

► **Zona 1 - Pașcani-Ruginoasa** ce include următoarele UAT-uri: Pașcani, Târgu Frumos, Ciohorani, Cristești, Lespezi, Sireșel, Tătăruși, Vânători, Todirești, Valea Seaca, Hărmănești, Ruginoasa, Moțca, Mogoșești-Siret, Stolniceni Prajescu, Miroslovești, Ceplenița, Cotnari, Balș, Cucuteni, Heleșteni, Strunga, Brăești, Alexandru I. Cuza, Hălăucești, Ion Neculce, Mircești, Răchiteni, Oțeleni, Butea, Costești;

► **Zona 2 - Bălțați** ce include următoarele UAT-uri: Podu Iloaiei, Plugari, Fântânele, Coarnele Caprei, Gropnița, Focuri, Belcești, Bălțați, Erbiceni, Romanești, Lungani, Popești, Sinești, Sipote, Dumești;

► **Zona 3 - Iași** ce include următoarele UAT-uri: Iași, Voinești, Horlești, Mădârjac, Dagăța, Țibana, Tansa, Țibănești, Mogoșești, Mironeasa, Ipatele, Scheia, Drăgușeni, Scânteia, Grajduri, Andrieșeni, Vlădeni, Bivolari, Trifești, Roșcani, Probota, Tigănași, Movileni, Victoria, Reditu, Valea Lupului, Miroslava, Aroneanu, Golăiești, Holboca, Ungheni, Ciurea, Bârnova, Tomești, Tutora, Dobrovăț, Schitu Duca, Comarna, Prisăcani, Costuleni, Ciortești, Grozești, Moșna, Dolhești, Cozmești, Gorban, Lețcani, Popricani, Raducăneni;

► **Zona 4 - Hârlău** ce include următoarele UAT-uri: Hârlău, Deleni și Scobinți. În zona 4 există un sistem independent de management al deșeurilor, care este integrat în SMID.

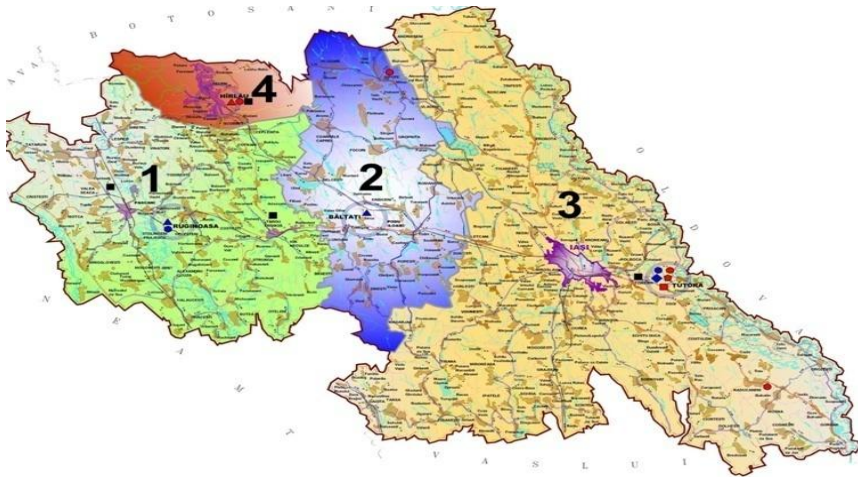

Fig.nr.11. Zonele de colectare a deșeurilor prevăzute în proiectul SMID

Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor în județul Iași (SMID) a devenit operațional în anul 2019, când Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Salubritate Iași (ADIS Iași) și Consiliul Județean Iași, entități care implementează proiectul, au finalizat procedura de atribuire a contractelor de delegare a gestiunii serviciului de salubritate, după cum urmează:

- pentru activitatea de colectare și transport al deșeurilor în județul Iași, contractul a fost încheiat, la data de 30 octombrie 2018 cu operatorul de salubritate SC Girexim Universal SA Pitesti, jud.ARGEȘ pentru asigurarea de servicii de salubritate în cele 93 de comune ale județului Iași, în municipiul Pașcani și în orașele Târgu Frumos, Podu Iloaiei și Hârlău;
- pentru activitatea de administrare și operare a stațiilor de transfer și a instalațiilor de tratare a deșeurilor municipale în județul Iași, contractul a fost încheiat, la data de 22.05.2019, cu asocierea de trei firme: Sorain Cecchini Techno Espana SLU – SC

Iasicon SA Iași – SC Edil Industry SRL Iași și operațional începând cu luna august 2019.

În conformitate cu prevederile art. 9 alin.(1) lit. p) la OUG Nr.196/2005 privind *Fondul pentru mediu*, obiectivele anuale de reducere a cantităților de deșeuri municipale eliminate prin depozitare sunt prezentate mai jos:

Tabel nr.6. Obiective anuale de reducere a cantităților de deșeuri prin depozitare

Anul	Obiectiv anual de reducere a cantităților de deșeuri municipale eliminate prin depozitare (%)		
	Total	Din care:	
		Reciclare	Alte forme de valorificare
2018	35%	Minimum 30%	5%
2019	42%	Minimum 35%	7%
2020	60%	Minimum 50%	10%

■ Ținte legislative privind deșeurile biodegradabile

Conform Directivei Europene nr. 1999/31/EC privind depozitarea deșeurilor, transpusă în legislația națională prin HG nr. 349/2005 *privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare*, țintele privind reducerea cantităților de deșeuri biodegradabile municipale sunt următoarele:

- 16 iulie 2010 - cantitatea deșeuri depozitată trebuie să se reducă la 75% din cantitatea totală (exprimată gravimetric) produsă în anul 1995;
- 16 iulie 2013 - cantitatea deșeuri depozitată trebuie să se reducă la 50% din cantitatea totală (exprimată gravimetric) produsă în anul 1995;
- 16 iulie 2020 - cantitatea deșeuri depozitată trebuie să se reducă la 35 % din cantitatea totală (exprimată gravimetric) produsă în anul 1995.

Pentru județul Iași, cantitatea de deșeuri biodegradabile generată la nivelul anului 1995 a fost de 115659 tone și, prin urmare, țintele corespunzătoare perioadelor de implementare vor fi:

- 16 iulie 2010 - 28.915 tone;
- 16 iulie 2013 - 57.830 tone;
- 16 iulie 2020 - 75.178 tone.

■ *Gestionarea deșeurilor periculoase*

Categoriile de deșeuri periculoase generate din activitățile economico-sociale sunt cuprinse în *Lista cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase*, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 856/2002.

Prin natura lor, deșeurile periculoase au cel mai mare impact asupra mediului înconjurător și sănătății populației. Ținând cont de proprietățile lor specifice (de exemplu: inflamabilitate, corozivitate, toxicitate, etc.), este necesar ca activitățile de gestionare a deșeurilor periculoase să fie abordate într-un mod riguros.

Principalele activități generatoare de deșeuri periculoase din județul Iași sunt:

- ▶ activități industriale (ex. industria lacurilor și vopselelor, procese tehnologice de acoperiri metalice, industria chimică farmaceutică, fabricarea săpunurilor și detergenților);
- ▶ activități de reparații auto (service-uri auto): deșeuri de uleiuri uzate, baterii și acumulatori, metale grele;
- ▶ activități medicale (deșeuri spitalicești, medicamente expirate, reactivi expirați, chimicale constând din sau conținând substanțe periculoase, alte deșeuri periculoase).

Deșeurile periculoase sunt colectate în unitățile generatoare și predate firmelor specializate în transportul și valorificarea/eliminarea acestora. În anul 2017 ponderea deșeurilor periculoase a fost de 3,61% (5.280 tone) din totalul cantităților de deșeuri generate (146.461 tone). Majoritatea deșeurilor periculoase au fost valorificate sau eliminate prin procedee termice (incinerare sau co-incinerare) sau prin procedee fizico-chimice în instalații din județul Iași sau din alte județe ale țării.

■ *Fluxuri speciale de deșeuri*

- ▶ Deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE);
- ▶ Deșeuri de ambalaje;
- ▶ Vehicule scoase din uz (VSU).

Politica privind deșeurile ar trebui să urmărească reducerea consumului de resurse și să favorizeze aplicarea practică a ierarhiei deșeurilor. Ierarhia deșeurilor, așa cum este prezentată în cadrul Directivei Cadru 2008/98/CE privind deșeurile, se aplică în următoarea ordine descrescătoare a priorităților:

- ✗ prevenirea apariției deșeurilor: măsuri luate înainte ca o substanță, material sau produs să devină deșeu, prin care se reduc: -cantitățile de deșeuri; inclusiv prin reutilizarea produselor sau prelungirea duratei de viață a acestora;
  - impactul negativ al deșeurilor generate asupra sănătății populației și asupra mediului;
  - conținutul de substanțe periculoase în materiale și produse.
- ✗ pregătirea pentru reutilizare: operațiunile de verificare, curățare, sau valorificare prin care produselor sau componentele

produselor care au devenit deșeuri sunt pregătite pentru a fi reutilizate, fără alte operațiuni de pre-tratare.

✘ reciclarea deșeurilor: operații de valorificare prin care materialele sunt transformate în produse, materii prime sau substanțe, fiind folosite în același scop pentru care au fost concepute sau în alt scop. Aceasta include reprocesarea materialelor organice, dar nu include valorificarea energetică și conversia în vederea folosirii materialelor drept combustibil sau pentru operațiunile de umplere.

✘ alte operațiuni de valorificare, cum ar fi valorificarea energetică (recuperarea de energie din incinerarea deșeurilor) operații prin care deșeurile sunt folosite pentru a înlocui un alt material ce ar fi fost folosit pentru a îndeplini o anumită funcție sau prin care deșeurile sunt pregătite să îndeplinească această funcție.

✘ eliminarea deșeurilor (în principal prin depozitare).

II.2.7. Utilizarea terenurilor

Schimbările produse în ultimii 5 ani în acoperirea/utilizarea terenurilor din județul Iași sunt semnificative, cele mai importante constând în creșterea procentului de terenuri ocupate de:

- ▶ Vii și pepiniere viticole (cu 6,68 %);
- ▶ Livezi și pepiniere pomicele (cu 13,54 %);
- ▶ Construcții (cu 3,62%).

și scăderea suprafețelor ocupate de:

- ▶ Pășuni (cu 1,41%);
- ▶ Ape și bălți (cu 5,56%).

Modul de utilizare a terenurilor s-a schimbat substanțial în ultimul secol. Schimbările au afectat suprafețele arealelor naturale și semi-naturale, crescând în acest mod gradul de fragmentare a arealelor naturale și semi-naturale.

Pe lângă fenomenul de distrugere integrală a habitatelor, apare și cel de pulverizare prin drumuri, terenuri agricole, medii urbane ori construcții. Fragmentarea habitatelor este procesul prin care o suprafață mare și continuă a unui habitat este divizată în două sau mai multe fragmente. Cauza principală a fragmentării arealelor naturale și seminaturale este reprezentată de conversia terenurilor în scopul dezvoltării infrastructurii urbane, industriale, agricole, turistice sau transport, aceasta reprezentând cauza principală a pierderii de biodiversitate, ducând la degradarea, distrugerea și fragmentarea habitatelor și implicit la declinul populațiilor naturale. O altă cauză a fragmentării este generată de către procesul de extindere și dezvoltare a așezărilor umane. În prezent se consideră că aproximativ 6,5% din suprafața țării este destinată construcției de locuințe.

Fragmentarea habitatelor apare și atunci când există aglomerări mari de locuințe, dar și în cazul celor izolate, datorită construcției suplimentare de căi de acces și utilități.

Construirea haotică, fără respectarea unei strategii de urbanism coerentă și consecventă conduce la utilizarea nejudicioasă a zonelor destinate pentru construcții și extinderea acestora în detrimentul celor naturale. Dezvoltarea urbană necontrolată, periurbanizarea și transferul de populație din mediul rural, însoțite de distrugerea ecosistemelor din zonele urbane (diminuarea spațiilor verzi, construcții pe spațiile verzi, tăierea

arborilor, distrugerea cuiburilor etc.) și de măsuri insuficiente pentru colectarea și tratarea corespunzătoare a deșeurilor și a apelor uzate au efecte negative considerabile, atât asupra biodiversității, cât și asupra calității vieții.

Activitățile antropice desfășurate pe teritoriul județului își exercită impactul asupra stării de conservare a biodiversității, în special în perimetrele și în vecinătatea ariilor naturale protejate. Astfel, au fost identificate principalele activități cu impact:

✘ **Agricultura** - în special prin modul de utilizare a terenurilor, fragmentarea sau distrugerea unor habitate (ex. Fânațele Bârca, Pădurea și pajiștile de la Mârzești, Dealul lui Dumnezeu);

✘ **Suprapășunatul** – care duce la diminuarea populațiilor unor specii de plante rare, dar și de insecte (ex. Pădurea și pajiștile de la Mârzești);

✘ **Silvicultura** – lipsa unui management adecvat al fondului forestier existent, prin retrocedarea terenurilor, urmată de exploatarea irațională a masei lemnoase și defrișări, tăierile rase ale pădurilor de luncă, necorelarea amenajamentelor silvice cu obiectivele de conservare ale ariilor naturale protejate, prezența unor specii invazive (salcâm);

✘ **Turismul** – practicat în ariile naturale protejate în mod neorganizat și de multe ori ilegal, fără acordul custozilor/administratorilor, cu folosirea focului deschis și înființare de vetre de foc, abandonare de deșeuri, deranjarea speciilor de faună (Locul Fosilifer Dealul Repedea, Pădurea Bârnova, Pădurea și Pajiștile de la Mârzești);

✘ **Infrastructură de transport** (existență și extindere) - prin fragmentarea și alterarea unor habitate, poluarea aerului, zgomot;

✘ **Infrastructură urbană și rurală** – în special stațiile de epurare, care prin funcționarea defectuoasă pot duce la poluarea apelor de suprafața și subterane; de asemenea, lipsa unei infrastructuri corespunzătoare de canalizare și epurarea a apelor uzate fecaloid-menajere duce în mod nemijlocit la poluarea continuă a apelor, peste capacitatea acestora de epurarea naturală/autoepurare;

✘ **Activități extractive** – prin exploatarea agregatelor minerale (nisip, pietriș) în arii naturale protejate (râurile Siret și Moldova); extragere ilegală de rocă (Locul Fosilifer Dealul Repedea);

Factorii determinanți ai schimbării utilizării terenurilor:

- ▶ Modificarea densității populației;
- ▶ Expansiunea urbană.

Utilizarea terenurilor este determinată de o serie de factori importanți:

- creșterea cererii pentru spații de locuit/persoană;
- legătura dintre activitatea economică, creșterea mobilității și creșterea infrastructurii de transport care conduce la absorbția de teren în zona urbană; -
- creșterea cererii pentru spații de recreere și petrecerea timpului liber.

Impactul urbanizării depinde de suprafața de teren ocupată și de intensitatea de utilizare a terenurilor, de exemplu, gradul de impermeabilizare a solului și densitatea populației. Ocuparea terenului prin extinderea urbană și a infrastructurii respective este, în general, ireversibilă și conduce la impermeabilizarea solului ca urmare a acoperirii terenurilor cu locuințe, drumuri și alte lucrări de construcții. Ocuparea terenurilor urbane consumă cea mai mare parte din suprafața terenurilor agricole, și reduce

spațiul pentru habitate și ecosisteme care furnizează servicii importante, cum ar fi reglarea echilibrului apei și protecția împotriva inundațiilor. Terenurile ocupate de suprafețele construite și infrastructura densă conectează așezările umane și fragmentează peisajele. Acest lucru fiind, de asemenea, o sursă importantă de poluare a apei, solului și a aerului.

Mai mult, densitatea scăzută a populației - un rezultat al extinderii urbane - necesită mai multă energie pentru transport și încălzire sau răcire. Consecințele stilului de viață urbană, cum ar fi poluarea aerului, zgomotul, emisiile de gaze cu efect de seră și impactul asupra serviciilor ecosistemelor, se fac simțite în zonele urbane, precum și în regiunile învecinate ale acestora.

Amenajarea teritoriului³ are un caracter predominant strategic, stabilind direcțiile de dezvoltare în profil spațial, care se determină pe baza analizelor multidisciplinare și a sintezelor interdisciplinare. Documentele care rezultă din acest proces au un caracter atât tehnic, prin coordonările spațiale pe principiul maximalizării sinergiilor potențiale ale dezvoltării sectoriale în teritoriu cât și legal, având în vedere că, după aprobarea documentațiilor, acestea devin norme de dezvoltare spațială pentru teritoriul respectiv.

Aspectele tehnice, legale și politice integrate în planurile aprobate de amenajare a teritoriului constituie elemente care fundamentează planurile regionale de dezvoltare și constituie expresia coordonată spațial și temporal a politicilor de dezvoltare. Planurile de amenajare a teritoriului constituie fundamentarea tehnică și asumarea politică și legală a strategiilor în vederea accesului la finanțarea programelor și proiectelor din fonduri naționale și europene, în particular prin

³Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României Orizonturi 2013 – 2020 - 2030

Programul Operațional Regional și programele operaționale sectoriale. În cadrul acțiunii de aplicare a Planului de Amenajare a Teritoriului Național au fost aprobate prin lege, până în luna septembrie 2008, cinci secțiuni: rețele de transport, apă, arii protejate, rețeaua de localități și zone de risc natural.

În condițiile specifice ale României, clarificarea regimului juridic al proprietății asupra terenurilor – fie intravilane (construibile), fie extravilane (preponderent agricole, silvice sau perimetre naturale protejate) – printr-un sistem cadastral adecvat reprezintă obiectul principal al dezvoltării teritoriale sănătoase și precede stabilirea regimului tehnic și economic prin documentații de urbanism.

II.2.8. Poluări accidentale

Pe teritoriul județului Iași, în anul 2019, au avut loc 6 evenimente deosebite privind poluarea factorului de mediu apă. Printre cauze/efecte privind poluările menționăm: evacuarea în receptori de ape pluviale impurificate - *prin gura de descărcare a apelor colectate prin sistemul pluvial*; evacuare de ape cu irizații de hidrocarburi și uleiuri în cursuri de apă; evacuare de ape uzate insuficient epurate; mortalitate piscicolă specii de tip caras din cauze naturale - *urmare a precipitațiilor abundente, variații de temperatură, valorilor scăzute ale oxigenului dizolvat în apă*; etc. Au fost identificate substanțe poluante precum CCOCr, NH₄⁺, substanțe extractibile sau oxigen dizolvat. În toate situațiile au avut loc intervenții rapide pentru a limita cauzele poluării, respectiv efectele acesteia. Monitorizările apelor pe secțiunile

afectate au continuat până când s-au înregistrat valori ale indicatorilor de calitate în limite normale.

II.2.9. Schimbări climatice

Schimbările climatice aduc două mari provocări: reducerea drastică a emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea, prin dezvoltare durabilă, cu trecerea la o economie decuplată de carbon care să asigure, în același timp, o calitate bună a vieții cetățenilor și o protecție eficientă a vieții și proprietății lor, în cazul noilor vulnerabilități și riscuri de dezastre naturale.

"Schimbările climatice reprezintă eșecul cel mai mare și de cea mai mare amploare de până acum."

Nicholas Stern -2006, Șef al Serviciului Economic al Guvernului Britanic și fost economist șef al Băncii Mondiale

Politica integrată a UE privind schimbările climatice și energia are ca țintă globală menținerea creșterii temperaturii medii globale sub 2°C (preferabil sub 1,5°C) în comparație cu nivelurile perioadei preindustriale.

În cazul depășirii limitei de 2°C (sau chiar a pragului de 1,5°C), riscurile sunt numeroase, periculoase și imprevizibile, determinând o creștere exponențială a costurilor adaptării comparativ cu cheltuielile pentru intervenția și încetinirea acestui fenomen. În România, temperatura medie anuală la nivelul perioadei 1981–2010 a înregistrat o creștere cu 0,5°C față de perioada climatică 1961-1990.

Impacturile schimbărilor climatice sunt deja observate și sunt prevăzute a deveni mai pronunțate. Evenimentele climatice

extreme, inclusiv valurile de căldură, perioadele de secetă și de inundații sunt preconizate a deveni mai frecvente și mai intense. În Europa, cele mai mari creșteri de temperatură se produc în sudul Europei și în regiunea arctică. Precipitațiile scad în sudul Europei și cresc în nord/nord-vest. Aceasta determină impacturi asupra ecosistemelor naturale, a sănătății umane și a resurselor de apă. Sectoarele economice, precum silvicultura, agricultura, turismul și construcțiile vor suporta în mare parte consecințe dăunătoare. Sectorul agricol din nordul Europei poate beneficia de o creștere limitată a temperaturii.

Pentru a stopa pierderea biodiversității, trebuie reduse în mod semnificativ emisiile globale de gaze cu efect de seră, și, în acest sens, se stabilesc politici specifice.

Principalele surse ale gazelor cu efect de seră produse de oameni sunt:

- ✗ arderea combustibililor fosili pentru producerea de electricitate, transport, industrie și gospodărie;
- ✗ schimbări privitoare la agricultură și la utilizarea terenurilor, cum ar fi defrișarea;
- ✗ depozitarea deșeurilor; și
- ✗ utilizarea gazelor industriale fluorurate.

Chiar dacă politicile și eforturile de reducere a emisiilor sunt eficiente, unele schimbări climatice sunt inevitabile. Prin urmare, trebuie dezvoltate și strategii și acțiuni de adaptare la impacturile schimbărilor climatice din Europa și în special de dincolo de granițele acesteia, deoarece țările mai puțin dezvoltate sunt printre cele mai vulnerabile, au cea mai redusă capacitate financiară și tehnică de adaptare.

Schimbările climatice afectează din ce în ce mai mult sectoare precum energia, transportul, mediul urban, resursele de apă, agricultura și silvicultura, dezvoltarea rurală. Agricultura și

dezvoltarea rurală sunt foarte vulnerabile la impactul schimbării climatice, iar riscurile asociate nu sunt egal distribuite. Cea mai afectată categorie este și va fi cea a fermierilor care practică agricultura de subzistență și de semi-subzistență.

Din punct de vedere al rezilienței și capacității de adaptare, orașele au nevoie acută de planificare atentă pentru a face față impactului schimbărilor climatice, amplificate de insulele de căldură ale orașului și de impermeabilizare a solului urban.

Impactul schimbării climatice va accentua și dezechilibrul dintre cererea și furnizarea de resursă de apă la nivelul bazinelor de alimentare, ceea ce va face necesare fie măsuri de reducere a cererii, fie identificarea unor noi surse.

Capacitatea de adaptare cuprinde totalitatea instrumentelor, resurselor și structurilor instituționale necesare implementării în mod eficient a măsurilor de adaptare.

În ceea ce privește biodiversitatea, oscilațiile față de mediile multianuale de temperatură la nivel anual, sezonier și diurn duc la apariția stresului pentru speciile native și afectează rezistența acestora în relație cu speciile invazive. Perturbările generate de incendii, inundații, furtuni, valuri de căldură și secete, ca și rezultat direct al schimbărilor climatice, favorizează răspândirea speciilor invazive sau a celor cu valențe naturale reduse. Creșterea cantităților de CO₂ eliberate în atmosferă defavorizează, în același timp, flora și fauna spontană, dar și elementele adventive și invazive (Capdevila-Argüelles L., Zilletti B., 2008).

Migrarea recentă spre nord a unor specii sudice, pe raza județului Iași, cum ar fi de exemplu Lactuca tatarica (lăptucă), Gypsophila trichotoma, Sorghum halepense (costrei) ar putea fi pusă și pe seama schimbărilor climatice, dar cauza în aceste

exemple ar putea fi și procesul de antropizare (speciile date ca exemplu preferând habitatele perturbate). Pentru a demonstra influențele semnificative în dinamica florei sau vegetației sub influența schimbărilor climatice, ar trebui făcute studii de lungă durată, în ploturi permanente, cu rezultate asigurate statistic (consultări prof. univ. Culiță Sîrbu, USAMV Iași). Alte aspecte privind influența schimbărilor climatice asupra speciilor de plante pot fi cele legate de înflorirea și fructificarea timpurie sau târzie a unor taxoni, ca rezultat al perturbărilor de temperatură și umiditate, atât la nivelul atmosferei cât și la nivelul solului. Aceste perturbări pot afecta, în consecință, și fauna legată trofic de anumite specii vegetale dar și producția agricolă.

În opinia lui Jem Bendell, specializat în sustenabilitate, incendiile, uraganele și fenomenele de secetă din prezent sunt efectele cele mai vizibile ale încălzirii globale și modificării climatice. Perturbând itinerariile migratorii ale animalelor, aceste fenomene au impact totodată asupra pandemiilor.

"Animalele migrează de-acum preponderent spre zone mai reci, apropiindu-se de habitatul uman și crescând astfel riscul transmiterii de boli", explică Aaron Bernstein, cercetător de sănătate publică la Harvard.

"În societățile industriale moderne, reducerea/suspendarea activității din cauza Covid-19 pare a fi un fel de repetiție generală pentru tipul de prabușire pe care schimbarea climatică riscă să îl provoace. Pandemia Covid-19 relevă fragilitatea modului de viață actual și consideră că măsurile de izolare și distanțare socială impuse în lume pentru combaterea

coronavirusului urmează să devină o obișnuință pe fondul accentuării schimbării climatice", opinează Jem Bendell.

II.2.10. Economie verde

Resursele naturale sunt fundamentale pentru sănătatea umană, activitatea economică, bunăstare și calitatea vieții, dar ele sunt limitate⁴.

Modelul actual de dezvoltare al Uniunii Europene se bazează pe o utilizare intensivă a resurselor. Pentru a reduce gradul de epuizare a resurselor și degradarea mediului pe care aceasta o poate antrena, trebuie să înlocuim modelul actual cu modele de producție și de consum mai reziliente și mai sustenabile, în concordanță cu principiile unei „economii circulare”. Trecerea la o economie mai productivă și cu o utilizare mai puțin intensivă a resurselor necesită investiții în ecoinovare și poate genera beneficii majore, atât în ceea ce privește competitivitatea, cât și crearea de locuri de muncă. Într-o economie mai circulară, valoarea produselor, a materiilor prime și a resurselor este menținută în economie cât mai mult timp posibil, iar generarea de deșeuri este redusă la minimum.

Utilizarea eficientă a resurselor se măsoară de obicei prin „indicatorul de productivitate a resurselor”, principalul indicator din *Tabloul de bord* privind utilizarea eficientă a resurselor care reflectă utilizarea resurselor materiale în ceea ce privește

⁴ Sursa: <https://ec.europa.eu/info> - Utilizarea eficientă a resurselor

creșterea economică. **Productivitatea resurselor** este definită ca raportul dintre produsul intern brut (PIB) și **consumul intern de materii prime**, care măsoară cantitatea totală de materii prime utilizate direct de către o economie. Aceasta se exprimă în euro pe kilogram. Dacă PIB-ul crește mai rapid decât consumul de materii prime, productivitatea resurselor se îmbunătățește și activitatea economică este decuplată de consumul de materii prime, cu alte cuvinte, economia este capabilă să producă mai mult, fără o creștere proporțională a consumului de resurse. Acest fenomen este cunoscut sub numele de „decuplare relativă”.

Nivelul productivității resurselor variază foarte mult între statele membre ale UE. Aceasta depinde de resursele naturale ale unei țări, de diversitatea activităților sale industriale, de rolul sectorului serviciilor și de activitățile de construcție, de amploarea și modelele consumului său și de diversele sale surse de energie.

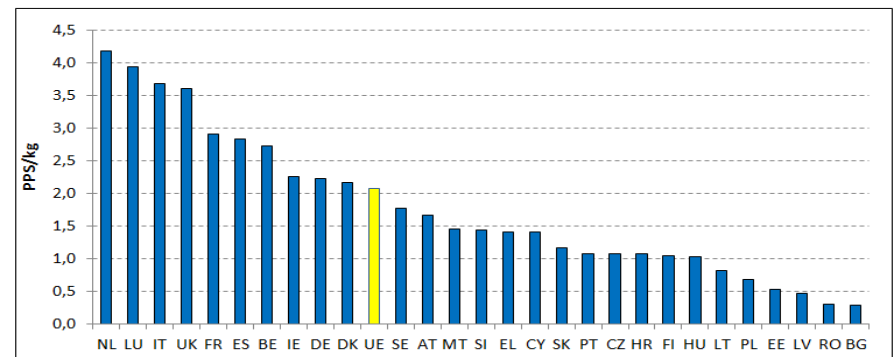

Fig. nr. 12. Productivitatea resurselor, 2016; Sursa: Eurostat, 2017

Dupa cum se poate observa, România se situează printre țările cu productivitatea cea mai scăzută a resurselor, respectiv pe penultimul loc între statele membre UE, potrivit datelor prelucrate și comunicate de Eurostat pentru anul 2016, media UE

fiind de 2,1Eur/kg. Ar trebui menționat faptul că productivitatea resurselor reflectă puternic structura economică a unei țări. Statele membre cu un PIB mai scăzut și cu sectoare industriale și sectoare ale extracției primare de mari dimensiuni (de exemplu silvicultura și/sau industria extractivă) sunt de regulă mai puțin productive decât statele membre cu un sector al serviciilor mai important (cea mai mare productivitate a resurselor se evidențiază Țările de Jos, respectiv 4,2Eur/kg).

Tranziția către o economie cu o utilizare mai eficientă a resurselor implică mai multe provocări în materie de politici, așa cum reiese din „Planul de acțiune pentru economia circulară” prezentat de Comisie, printre care menționăm:

- › stimularea ecoinovării;
- › creșterea eficienței energetice;
- › creșterea proporției de deșeuri municipale reciclate.

Ecoinovarea

Inovarea poate juca un rol important în cadrul tranziției către o utilizare mai eficientă a resurselor. Inovațiile, în special ecoinovațiile, contribuie la dezvoltarea noilor tehnologii, procese, produse, servicii și modele de afaceri necesare pentru a ne schimba modelele de producție și de consum. Sprijinirea proiectelor inovatoare relevante pentru utilizarea eficientă a resurselor și economia circulară este un element esențial al planului de acțiune pentru economia circulară.

Un indicator important al inovării și al C&D în domeniul mediului este **indicele ecoinovării**, unul dintre indicatorii tematici din Tabloul de bord al UE privind utilizarea eficientă a resurselor. Indicele măsoară performanța fiecărui stat membru cu privire la diferite elemente ale ecoinovării în comparație cu media UE

(indicele UE=100), evidențiind punctele forte și punctele slabe ale acestora. Indicele ecoinovării se bazează pe 16 indicatori care acoperă cinci domenii de inovare: mijloacele de producție ale ecoinovării; activitățile de ecoinovare; realizările ecoinovării; rezultatele în materie de mediu și rezultatele socioeconomice. Scopul său este să prezinte o imagine globală a performanței economice, sociale și de mediu. Mai precis, indicele măsoară inovațiile care reduc utilizarea resurselor naturale și emiterea de substanțe nocive de-a lungul întregului ciclu de viață al produselor. Indicele este publicat anual de Observatorul ecoinovării. Evoluția ratelor ecoinovării variază considerabil de la o țară la alta. Danemarca, Germania și Finlanda se detașează de departe de celelalte state membre, având rezultatele cele mai bune în ceea ce privește mijloacele de producție ale ecoinovării, iar Bulgaria și Ungaria s-au situat pe ultimele locuri în clasament, Ungaria fiind penultima.

Eficiența energetică

Realizarea de progrese către o economie cu o utilizare mai eficientă a resurselor implică, de asemenea, reducerea consumului de energie în toate etapele lanțului energetic, de la producere la consumul final. Acest lucru înseamnă furnizarea mai multor servicii pentru același aport energetic sau aceleași servicii pentru un aport energetic mai scăzut. Punerea unui accent deosebit pe eficiența

energetică este conformă cu obiectivele stabilite în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și în Strategia privind uniunea energetică. Prin utilizarea mai eficientă a energiei, cetățenii europeni pot să își reducă facturile la energie și dependența de combustibilii importați, precum și să contribuie la protejarea mediului. Acest lucru este benefic și pentru sănătatea publică (de exemplu prin reducerea poluării aerului). Dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice până în 2030 este un scop important al obiectivelor de dezvoltare durabilă. Un indicator util pentru evaluarea eficienței energetice este **productivitatea energetică**, unul dintre indicatorii incluși în *Tabloul de bord* al UE privind utilizarea eficientă a resurselor. Acesta măsoară productivitatea consumului de energie. Este raportul dintre PIB și consumul intern brut de energie pentru un anumit an calendaristic, fiind exprimat în euro/kg echivalent petrol.

Reciclarea deșeurilor municipale

Reciclarea poate contribui la reducerea extragerii de resurse prin colectarea materialelor reutilizabile și reintroducerea lor în procesul de producție. Cererea mai scăzută de materii prime reduce cererea de extragere de resurse primare și, în general, daunele aduse mediului de generarea deșeurilor. Reciclarea este, de asemenea, un indicator util al sustenabilității și al dezvoltării unor modele economice mai „circulare”. Unul dintre indicatorii tematici ai *Tabloului de bord* privind utilizarea eficientă a resurselor este **rata de reciclare a deșeurilor municipale**. Aceasta cuantifică proporția de deșeuri municipale reciclate (inclusiv componentele transformate în compost și degradate anaerob) din cantitatea totală de deșeuri municipale. Deșeurile municipale se compun în mare măsură din deșeuri generate de

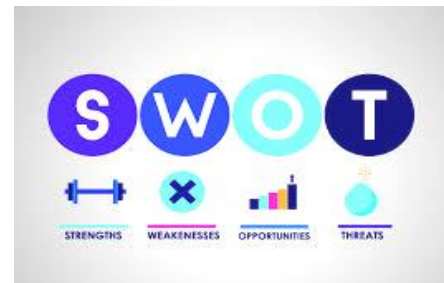
gospodării, dar pot include și deșeuri similare generate de micile întreprinderi și de instituțiile publice, colectate de către sau în numele municipalităților²⁰. Această ultimă parte a deșeurilor municipale poate varia de la o municipalitate și de la o țară la alta, în funcție de sistemul local de gestionare a deșeurilor.

Economia verde înseamnă de fapt un mediu economic cu efecte mai puțin nocive asupra mediului înconjurător și cu beneficii substanțiale asupra societății și fiecărui individ în parte.

Implementarea conceptului de economie verde va conduce la creșterea bunăstării sociale și a capitalului uman, reducând în mod semnificativ riscurile de mediu și problemele ecologice, cu scopul realizării unei dezvoltări durabile și eradicării sărăciei.

II.3. Evaluarea potențialului județului Iași

Metoda utilizată pentru evaluarea potențialului și a limitărilor comunității județului Iași este analiza SWOT. Analiza diagnostic

reprezintă punctul de inițiere a evaluării propriu-zise, Grupul de Lucru al PLAM identificând atât factorii interni ai comunității (punctele tari și punctele slabe) cât și factorii externi care influențează direct sau indirect comunitatea județeană (oportunități, amenințări).

Pornind de la aceste premise obiective, s-a definit viziunea comunității cu privire la conservarea și protecția capitalului

natural, stabilind totodată direcțiile principale care vor reprezenta obiectul acestui PLAM din perspectiva necesității îmbunătățirii acestor condiții de mediu (respectiv punctele slabe și amenințările) bazată pe capacitatea locală de a sprijini acest proces sau de a atrage resurse externe pentru acesta (respectiv puncte tari și oportunități).

Analiza SWOT pentru județul Iași, elaborată în cadrul PLAM 2019-2023, este următoarea:

PUNCTE TARI (+)	PUNCTE SLABE (-)
CADRUL LEGISLATIV ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI	
-armonizat cu cel european;	-modificări frecvente, uneori necorelări între acte normative și sincope în aplicarea normelor de reglementare
PLANIFICAREA DE MEDIU	
-existența documentelor de planificare generale și sectoriale la nivel național, regional, local; -existența Ghidului practic al planificării de mediu; -experiență în elaborarea și implementarea PLAM - ului la nivel local.	-necorelarea etapelor de elaborare a diferitelor documente de planificare, a țintelor; -insuficienta corelare între planificările de mediu cu alte documente de planificare din domeniul socio-economic și de dezvoltare; -personal insuficient numeric și insuficient instruit la nivelul factorilor implicați în procesul de planificare/ evaluare/ monitorizare.
CALITATEA MEDIULUI	
AERUL ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE	
-conformarea majorității instalațiilor industriale cu potențial de poluare a aerului la	-depășiri ale valorilor limită zilnice și anuale la indicatorul particule în suspensie (PM ₁₀);

cerințele autorizațiilor de mediu și a normelor europene; -existența rețelei automate de monitorizare a calității aerului în aglomerarea Iași și asigurarea accesului publicului la informațiile privind calitatea aerului; -elaborarea și avizarea Planului de calitate a aerului în municipiul Iași pentru particule în suspensie (PM ₁₀) perioada 2018-2023; -elaborarea și avizarea Planului de Menținere a Calității Aerului în județul Iași pentru perioada 2018-2023; -extinderea sistemelor de încălzire bazate pe utilizarea gazului metan și surse regenerabile; -existența stațiilor de încărcare a mașinilor electrice; -derularea proiectului de eficientizare energetică a sistemului de termoficare din mun. Iași; -potențial de producere a energiei din surse regenerabile: eoliene și solare; -promovarea eficienței energetice la nivel local; -strategie actualizată de termoficare pentru mun. Iași;	-depășiri ale valorilor limită pentru NO ₂ (orare și anuale) -sistem de management al traficului ineficient în municipiul Iași; -arderea necontrolată a deșeurilor vegetale și menajere; -nivel redus de eficiență energetică a clădirilor existente; -creșterea exponențială a numărului de mașini în trafic;
APA	
-resurse de apă suficiente necesare în județ (apa potabilă, irigații, piscicultură și agrement); -tendință de îmbunătățire a calității apei de suprafață din județ; -calitate bună a apei potabile din	-calitatea necorespunzătoare a apei potabile în unele zone rurale din surse locale/ individuale; -infrastructură apă/canal și epurare insuficient dezvoltată în mediul rural și în unele zone

<p>surse centralizate; -extinderea și îmbunătățirea calității serviciilor de apă/apă uzată la nivelul județului; -existența Master Planului de apă/apă uzată la nivelul județului; -modernizarea stațiilor de epurare ape uzate prin proiecte PHARE, ISPA și fonduri structurale și de Coeziune (POS MEDIU, POR, POIM); -realizarea planurilor de management a apelor la nivel bazinal; -implementarea proiectului „Managementul riscului la inundatii în spațiul hidrografic Prut-Bârlad”; -identificarea zonelor vulnerabile la poluarea cu nitrați din surse agricole; -derularea, la nivelul mai multor UAT din judet, a proiectului „Controlul integrat al poluării cu nutrienți”. -existența ARSACIS - asigură funcționarea unitară a serviciului de apă/apă uzată în județul Iași.</p>	<p>urbane periferice, aflate în extindere; -lipsa rețelelor de canalizare în zone în care s-au realizat rețele de alimentare cu apă; -grad insuficient de racordare a populației la sistemele de apă/canal realizate în mediul rural; -dezvoltarea unor proiecte imobiliare sau de investiții industriale fără soluții eficiente de alimentare cu apă/canalizare/epurare; -poluarea apelor de suprafață și subterane ca urmare a depozitării necontrolate a deșeurilor/dejecțiilor animaliere și a evacuărilor de ape uzate insuficient epurate; -suprasolicitarea sistemului de colectare a apelor uzate în perioade cu precipitații abundente.</p>	<p>degradate; -realizarea acțiunilor de reabilitare a siturilor contaminate; -tendință de creștere a cantităților de îngrășăminte naturale folosite în agricultură, în detrimentul celor chimice; -aparitia fermelor ecologice.</p>	<p>de irigații; -fărămițarea terenului agricol și lipsa de interes pentru asociere;</p>
DEȘEURILE			
SOLUL ȘI SUBSOLUL		<p>-existența Master planului pentru managementul deșeurilor; -existența Strategiei gestionării nămolului din stațiile de epurare la nivel județean; - actualizarea Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor (PJGD); -existența infrastructurii necesare pentru realizarea unui management integrat și eficient al deșeurilor la nivelul întregului județ (stații de sortare, stații de transfer, stație de tratare mecano-biologică); -închiderea tuturor depozitelor neconforme de deșeuri existente în județ; - colectarea separată a deșeurilor este implementată la nivelul întregului județ; operatori economici specializați pe servicii de salubritate; -existența operatorilor specializați la nivelul județului pentru colectare și transport deșeuri; -existența unui operator pentru operarea stațiilor de transfer, sortare și tratare a deșeurilor</p>	<p>- infrastructură insuficient dezvoltată pentru managementului eficient al deșeurilor municipale în județ; - gradul redus de colectare selectiva a deseurilor reciclabile din deseurile menajere; - insuficiența infrastructurii de colectare și valorificare a deșeurilor biodegradabile din deșeuri menajere; - gradul scăzut de reciclare a deșeurilor din deșeuri menajere; - infrastructură pentru reciclarea anumitor tipuri de deșeuri industriale insuficient dezvoltată.</p>
<p>-calitatea preponderent bună a solului pentru agricultură; -derularea proiectului „Întocmirea hărților de risc la alunecări de teren pentru 82 de unități administrativ teritoriale din județul Iași” cu inventarierea suprafețelor afectate de alunecări de teren; -derularea unor proiecte de împădurire a terenurilor agricole</p>	<p>- sistemele de drenaj vechi sunt ineficiente în prevenirea alunecărilor de teren; - neîntreținerea sistemelor existente pentru combaterea eroziunii solului în județ; - existența procesului de eroziune a solului; - suprafețe afectate de alunecări de teren active; - suprafețe reduse cu amenajări</p>		

<p>municipale provenite din întregul județ;</p> <ul style="list-style-type: none"> -obținerea finanțării și implementarea proiectului Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Iași; -funcționarea depozitului ecologic de deșeuri de la Țuțora; -derularea de campanii de informare pentru colectarea selectivă a deșeurilor municipale, inclusiv a DEEE-uri; -existența operatorilor de colectare și valorificare a deșeurilor reciclabile la nivelul județului; -existența mecanismelor funcționale în ceea ce privește gestionarea anumitor fluxuri de deșeuri: DEEE, VSU, deșeuri spitalicești, acumulatori uzați, ambalaje și deșeuri de ambalaje, uleiuri uzate. -existența Asociației de Dezvoltare Intercomunitară pentru Salubritate (ADIS) Iași, din care fac parte toate UAT-urile din județ (asigură funcționarea unitară și eficientă a sistemului de management al deșeurilor în județul Iași). 	
FONDUL FORESTIER	
<ul style="list-style-type: none"> -diversitatea speciilor forestiere distribuite pe etaje de vegetație variate; -existența structurilor de administrare pentru 80% din fondul forestier al județului. 	<ul style="list-style-type: none"> - reducerea suprafețelor împădurite; - lipsa administrării fondului forestier privat al micilor proprietari; - presiunea antropică ridicată; - subdimensionarea instituțiilor/autorităților ce asigură

	<p>respectarea regimului silvic;</p> <ul style="list-style-type: none"> - influența factorilor biotici asupra unor specii forestiere, în special rășinoase și ecosisteme; - lipsa interesului pentru programele de împădurire; - lipsa interesului pentru Programul de realizare a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție; - accentul pus în managementul forestier pe funcția economică a pădurii și mai puțin pe cea ecologică și socială.
PROTECȚIA NATURII ȘI BIODIVERSITATEA	
<ul style="list-style-type: none"> -existența rețelei de arii protejate la nivelul județului; -biodiversitate bogată, cu număr mare de specii de floră spontană și specii de faună sălbatică; existența în județ a unei specii endemice: vipera de stepă moldovenească (vipera ursinii moldavica); -stare de conservare relativ bună pentru majoritatea ariilor naturale protejate; -existența planurilor de management pentru 50% din ariile naturale protejate (situri NATURA 2000 și rezervațiile incluse) -proiecte în derulare pentru elaborarea planurilor de management pentru alte arii naturale protejate -propunere de sit RAMSAR pentru situl Natura 2000 (ROSPA 0042 și ROSCI0221) 	<ul style="list-style-type: none"> -interesul scăzut al administrației și al comunității locale pentru protecția biodiversității, a ariilor naturale protejate; -presiunea antropică ridicată asupra cadrului natural; -lipsa regulamentelor, a planurilor de management pentru unele arii protejate; -resursele financiare insuficiente pentru managementul ariilor protejate.

MEDIUL, SĂNĂTATEA ȘI CALITATEA VIETȚII	
<ul style="list-style-type: none"> - existența sistemelor de monitorizare a calității factorilor de mediu: apă, aer, sol, deșeuri, radioactivitate la nivelul autorităților; - derularea unor programe de monitorizare a calității vieții în corelare cu factorii de mediu (monitorizarea cazurilor de methemoglobinemie acută infantilă generată de apa de fântână); - existența unor zone verzi, amenajate pentru agrement; - tendința de creștere a suprafeței și a calității spațiului verde în urban; - acces la servicii de utilitate publică (apă, canalizare, energie electrică, energie termică, gaz metan, salubritate, transport în comun, servicii cablu TV, internet, telefonie); - existența Strategiei de dezvoltare economico-socială durabilă a municipiului Iași - Orizont 2020; - aprobarea hărților strategice de zgomot la nivelul municipiului Iași; 	<ul style="list-style-type: none"> - calitatea necorespunzătoare a aerului în aglomerarea Iași; - menținerea nivelului ridicat de zgomot în mediul urban; - neîntreținerea corespunzătoare a spațiilor verzi existente; - zone de agrement insuficiente și/sau dotate necorespunzător;

<ul style="list-style-type: none"> activitate; - dezvoltarea sectorului servicii, inclusiv în zona IT; - potențial agricol ridicat; - înființarea și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală (GAL); - potențial de prelucrare produse agricole; - infrastructură pentru dezvoltarea afacerilor (centre și incubatoare de afaceri, parc logistic, parc de inovare, parcuri industriale și agroindustriale); - centre de excelență și cercetare în învățământul superior; - experiența colaborărilor internaționale; - proiecte de dezvoltare economică în derulare. 	<ul style="list-style-type: none"> agricol;
---	--

ECONOMIC ȘI SOCIAL

<ul style="list-style-type: none"> - desemnarea municipiului Iași ca Pol de creștere pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Est; - ZMI cu potențial de dezvoltare; - număr mare de microintreprinderi distribuite uniform în toate sectoarele de 	<ul style="list-style-type: none"> - slabă alocare financiară pentru sectorul cercetare-dezvoltare; - disparități de dezvoltare a UAT-urilor; - nivel scăzut al investițiilor străine; - slabă valorificare a potențialului
---	---

INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

<ul style="list-style-type: none"> - conexiuni rutiere acceptabile cu sudul țării și Republica Moldova; - rețea dezvoltată de căi ferate; - aeroportul Iași cu conexiuni interne și externe; - existența șoselei ocolitoare a Municipiului Iași pe traseul Uricani – Miroslava – Horpaz. - reabilitarea și modernizarea unor drumuri județene; - demararea unor inițiative privind transportul electric (stații încărcare/vehicule electrice). 	<ul style="list-style-type: none"> - variante ocolitoare insuficiente și ineficiente pentru devierea traficului greu din municipiul Iași; - lipsa autostrăzilor/drumurilor expres care să facă conexiunea mai rapidă cu celelalte regiuni ale țării și ale Europei; - infrastructură feroviară învechită, degradată și insuficient dezvoltată; - grad redus de modernizare al drumurilor județene și comunale; - grad redus de modernizare a străzilor orașenești precum și a trotuarelor aferente; - aeroport fără terminal și facilități cargo;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - facilități nesatisfăcătoare pentru bicicliști; - transport public învechit cu flotă poluantă; - lipsa centrului intermodal de transport - Autogară Iași.
POTENȚIALUL UMAN	
<ul style="list-style-type: none"> - număr mare de absolvenți cu studii superioare în domeniile relevante pentru mediu; - număr mare de unități cu preocupări în cercetare științifică, inovare, invenții, informatizare - în domeniul mediului; - expertiză în domeniu a personalului din cadrul instituțiilor de mediu, a altor autorități și instituții implicate în protecția mediului; - creșterea gradului de conștientizare la nivelul factorilor de decizie în vederea aplicării politicilor și a planurilor de acțiune pentru protecția mediului. 	<ul style="list-style-type: none"> - lipsa practicii în pregătirea absolvenților în domenii relevante pentru mediu; - finanțare redusă și personal insuficient angajat pentru cercetare; - personal insuficient și alocare financiară insuficientă pentru perfecționările profesionale.
TURISMUL	
<ul style="list-style-type: none"> - potențial turistic ridicat: monumente istorice, culturale, religioase, stațiuni balneare, arii protejate; - ofertă culturală diversificată; - reabilitarea/ restaurarea unor obiective culturale, istorice, religioase cu potențial turistic major; - funcționarea biroului de promovare turistică; 	<ul style="list-style-type: none"> - infrastructură de agrement insuficient dezvoltată și nediversificată; - număr redus de turiști străini; - nivel redus al duratei de ședere a turiștilor în județ; - lipsa unui sistem organizat de vizibilitate și promovare a obiectivelor/traseelor turistice; - infrastructură de acces la zonele cu potențial turistic slab

<ul style="list-style-type: none"> - infrastructură de cazare bună; - tendință de creștere a numărului de vizitatori, turiști. 	<ul style="list-style-type: none"> dezvoltată; transport public către traseele turistice neorganizat și insuficient promovat; - nefuncționarea birourilor de promovare turistică din zonele rurale; - neevaluarea potențialului ecoturistic; - lipsa promovării unor itinerarii turistice integrate, tematice.
OPORTUNITĂȚI (!)	AMENINȚĂRI (?)
<ul style="list-style-type: none"> - finalizarea și asigurarea durabilității proiectelor aferente exercițiului financiar al UE 2014-2020; - atragerea fondurilor disponibile în exercițiul financiar 2020-2026; - existența strategiei și a programelor naționale pentru împădurirea terenurilor; - existența Programului de realizare a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție; - declararea/aprobarea sitului Ramsar în județul Iași; - desemnarea municipiului Iași ca pol național de creștere; - realizarea autostrăzii Tg Mureș -Iași-Ungheni; - promovarea economiei circulare și a produselor „verzi”; - îmbunătățirea continuă a performanței de mediu și de afaceri a organizațiilor prin certificarea EMAS (economii de resurse și costuri mai mici); - potențial turistic, inclusiv ecoturism; 	<ul style="list-style-type: none"> - instabilitate politică și instituțională; - modificări frecvente de legislație, necorelări; - politică fiscală nefavorabilă investițiilor, inclusiv celor străine; - suspendarea/blocarea/ anularea fondurilor de coeziune și structurale; - incapacitatea administrațiilor publice/ beneficiarilor de a susține/asigura cofinanțarea proiectelor; - insuficientă alocare de fonduri de la bugetul de stat; - insuficiență și fluctuații de personal în administrația publică; - migrația forței de muncă calificată în alte state membre ale UE; - neutilizarea infrastructurii apă - canal la capacitățile proiectate prin neracordarea populației din mediul rural; - influența factorilor de mediu climatici din ultimii ani asupra ecosistemelor;

<ul style="list-style-type: none"> - recunoașterea Iașului ca și capitală istorică - candidatura Iașului la titlul de capitală culturală europeană pentru anul 2021; - dezvoltarea aeroportului Iași; - înființarea/dezvoltarea parcurilor industriale în județ; - desfășurarea în Iași de multiple evenimente culturale, artistice, religioase, congrese - naționale și internaționale; - înființarea asociațiilor utilizatorilor de apă în agricultură. 	<ul style="list-style-type: none"> - creșterea frecvenței perioadelor cu secetă/ inundații și alte fenomene meteorologice extreme; - accentuarea fenomenului de secetă pedologică; - deșertificare.
---	--

- PLAM 2014-2019, respectiv Raportul de monitorizare al acestuia;
- planuri de acțiune ale agenților economici cu obiective de reducere a impactului asupra mediului;
- datele și informațiile furnizate de autoritățile publice locale, agenți economici care desfășoară activități cu impact semnificativ asupra mediului;

Problemele de mediu prioritare sunt acelea care:

- au cel mai mare impact asupra populației în cele mai importante direcții;
- sunt cel mai des întâlnite și care afectează cât mai multe domenii;
- sunt cele mai urgente, putând cauza probleme suplimentare dacă nu sunt rezolvate;
- corespund în cel mai înalt grad valorilor comunității.

Identificarea corectă a problemelor de mediu va fi benefică pentru întreaga comunitate a județului deoarece va conduce la stabilirea acțiunilor care, alături de aplicarea sistemului legislativ pentru protecția mediului, vor determina diminuarea presiunilor dezvoltării economice asupra mediului și asigurarea unei dezvoltări durabile. După identificarea și clasificarea problemelor/aspectelor de mediu (pe categorii de probleme specifice mediului) au fost alese acele probleme care au prioritate în rezolvare. Având în vedere că resursele umane, financiare și de timp sunt limitate, s-a efectuat o ierarhizare a problemelor/aspectelor de mediu. Ierarhizarea problemelor de mediu a constat în clasificarea problemelor identificate în ordinea descrescândă a importanței, rezultând lista finală exhaustivă.

Pentru evaluarea problemelor de mediu s-a utilizat metoda analizei multicriteriale, bazată pe matrici, care în final au condus la obținerea

II.4. Categoriile de probleme/probleme de mediu în județul Iași

II.4.1. Descrierea metodologiei de identificare, evaluare și selectare a problemelor/ aspectelor de mediu

Identificarea și evaluarea problemelor/aspectelor de mediu este esențială pentru fundamentarea planului de acțiune. La identificarea problemelor de mediu s-a ținut cont de:

- raportul privind starea mediului în județul Iași pentru anul 2018;
- studii, rapoarte și analize de specialitate;
- legislația în vigoare;
- diferite strategii, programe la nivel național;
- strategii și planuri de dezvoltare locală existente la nivel județean;

unor valori numerice denumită *scor*. Metoda a ținut cont de criteriile de ierarhizare care au fost definite în raport cu impactul asupra sănătății umane, a mediului și raportate la standardul de viață, inclusiv conformarea cu cerințele legislative. O altă metodă utilizată a fost cea a consensului, în cadrul grupului de lucru. Discuțiile deschise au permis grupului de lucru să analizeze informațiile, valorile și aspectele nesigure.

Utilizând metoda analizei multicriteriale categoriile de probleme/aspecte de mediu, precum și problemele/aspectele individuale din cadrul fiecărei categorii au fost evaluate și ierarhizate. Astfel, au fost luate în considerare următoarele criterii de ierarhizare:

Criteriul 1 - În ce măsură problema afectează sănătatea populației (C1)

Criteriul 2 - În ce măsură problema afectează calitatea mediului (C2)

Criteriul 3 - În ce măsură problema generează neconformare cu cerințele legale (C3)

Fiecăruia dintre aceste criterii i s-a asociat o *scară calitativă* (*mare, mediu, redus*), iar acesteia i s-a asociat o *scară cantitativă (1, 2, 3)* respectiv: C1-mare (3), C2-meniu (2); C3-redus (1); Fiecăruia criteriu i s-a asociat o *pondere*, în funcție de importanța acestuia: *Criteriul C1*-pondere 5; *Criteriul C2*-pondere 4; *Criteriul C3*- pondere 3.

Cele trei criterii s-au aplicat fiecărei probleme din cadrul fiecărei categorii de probleme. Scorul pentru fiecare criteriu se calculează înmulțind scara cantitativă cu ponderea criteriului. Scorul pe problemă este egal cu suma scorurilor obținute pentru fiecare criteriu (max 36, min 9). Scorul categoriei de probleme

reprezintă media aritmetică a scorurilor problemelor individuale din cadrul fiecărei categorii de probleme.

II.4.2. Identificarea și ierarhizarea problemelor de mediu

În baza evaluării calității mediului și a surselor de poluare existente au fost identificate 12 categorii de probleme, după cum urmează:

Tabel nr. 7. Categoriile de probleme de mediu identificate

Nr. crt.	Categoriile de probleme de mediu
1.	APĂ POTABILĂ ȘI DE SUPRAFAȚĂ
2.	CALITATEA AERULUI ȘI GAZE CU EFECT DE SERĂ
3.	MOBILITATE ȘI TRANSPORT
4.	MANAGEMENTUL DEȘEURILOR
5.	EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ȘI CERCETARE
6.	SOL, SUBSOL ȘI APE SUBTERANE
7.	BIODIVERSITATE, ARII PROTEJATE ȘI PĂDURI
8.	SĂNĂTATEA ȘI CALITATEA VIEȚII ÎN RAPORT CU FACTORII DE MEDIU
9.	TERITORIUL ȘI PLANIFICAREA URBANĂ
10.	CATASTROFE/FENOMENE NATURALE ȘI ANTROPICE, INCLUSIV ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE

Prin aplicarea metodologiei de evaluare și ierarhizare s-a obținut următoarea listă ierarhizată a problemelor/aspectelor de mediu:

Tabel nr. 8. Ierarhizare categorii de probleme și probleme de mediu

Nr. pr.	COD PROBLEMĂ	PROBLEMA	SCOR
PM -01		CALITATEA AERULUI ȘI GAZE CU EFECT DE SERĂ	26,66
01.	PM-01-01	Calitatea necorespunzătoare a aerului în aglomerarea Iași	26
02.	PM-01-02	Poluarea aerului cauzată de producția de energie și alte activități (industriale, agricole, rezidențiale) și de gaze cu efect de seră	26
03.	PM-01-03	Poluarea aerului indusă de traficul rutier	28
PM -02		APĂ POTABILĂ ȘI DE SUPRAFAȚĂ	26,00
04.	PM-02-01	Deficiențe în asigurarea calității și cantității apei potabile în mediul rural	27
05.	PM-02-02	Deficiențe în monitorizarea calității apei potabile din surse publice (fântani și izvoare) în mediul rural	26
06.	PM-02-03	Risc de poluare a apelor de suprafață ca urmare a evacuării în emisari a apelor uzate menajere neepurate/epurate insuficient	27
07.	PM-02-04	Risc de poluare a apelor de suprafață ca urmare a depozitării necontrolate de deșeuri, în special deșeuri menajere	24
PM -03		MOBILITATE ȘI TRANSPORT	24,33
08.	PM-03-01	Infrastructura deficitară de transport, inclusiv modalități reduse de transport ecologic	28
09.	PM-03-02	Management ineficient al traficului în zonele urbane	24
10.	PM-03-03	Nivel ridicat de zgomot pe arterele principale, în zona aeroportului și a căilor ferate	21

PM -04		MANAGEMENTUL DEȘEURILOR	22,66
11.	PM-04-01	Grad redus de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile din deșeurile menajere/municipale	24
12.	PM-04-02	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor municipale	22
13.	PM-04-03	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor industriale	22
PM -05		EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ȘI CERCETARE	22,5
14.	PM-05-01	Lipsa unei conduite adecvate privind protejarea mediului în rândul cetățenilor	23
15.	PM-05-02	Abordare interdisciplinară redusă, inclusiv pentru tranziția către o economie circulară	22
PM -06		SOL, SUBSOL ȘI APE SUBTERANE	21,33
16.	PM-06-01	Poluarea solului și a apelor subterane cauzată de gestionarea necorespunzătoare a dejecțiilor animaliere	20
17.	PM-06-02	Degradarea solului cauzată de practicile agricole neconforme	22
18.	PM-06-03	Poluarea solului și a apelor subterane cauzată de gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere/industriale, precum și a apelor uzate menajere	22
PM -07		BIODIVERSITATE, ARII PROTEJATE ȘI PĂDURI	20,66
19.	PM-07-01	Degradarea vegetației forestiere din afara fondului forestier	22
20.	PM-07-02	Degradarea fondului forestier	20
21.	PM-07-03	Afectarea mediului natural (inclusiv arii naturale protejate) ca urmare a agresiunii de tip antropoc (practicarea turismului necontrolat, braconaj, pășunat, pescuit, urbanizare, activități agricole, defrișări)	20

PM -08		SĂNĂTATEA ȘI CALITATEA VIEȚII ÎN RAPORT CU FACTORII DE MEDIU	20,00
22.	PM-08-01	Apa de fântână, contaminarea cu nitrați și methemoglobinemia	18
23.	PM-08-02	Risc crescut de îmbolnăviri cauzate de poluarea aerului în aglomerările urbane	21
24.	PM-08-03	Lipsa cuantificării impactului poluării mediului asupra sănătății populației	21
PM -09		TERITORIUL ȘI PLANIFICAREA URBANĂ	18,66
25.	PM-09-01	Extindere urbană corelată nesatisfăcător cu necesarul de spațiu verde	19
26.	PM-09-02	Deficiențe în planificarea și dezvoltarea durabilă a teritoriului	19
27.	PM-09-03	Eficiență energetică redusă în industrie și în sectorul de clădiri	18
PM -10		CATASTROFE/FENOMENE NATURALE ȘI	18,00

		ANTROPICE, INCLUSIV ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE	
28.	PM-10-01	Riscul la inundații și alunecări de teren pentru localități și suprafețe agricole	18
29.	PM-10-02	Eroziune și degradarea terenurilor, dificultăți în atenuarea efectelor inundațiilor/secetelor	18
30.	PM-10-03	Adaptare redusă, atât în rândul populației, cât și a instituțiilor, în cazul situațiilor de urgență determinate de factorul natural sau antropic	18

***CAP. III PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU - JUDEȚUL IAȘI
2019-2023***

CATEGORIA DE PROBLEME PM 01 - CALITATEA AERULUI ȘI GAZE CU EFECT DE SERĂ

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
1.	Calitatea necorespunzătoare a aerului înconjurător în aglomerarea Iași	PM-01-01	6
2.	Poluarea aerului cauzată de producția de energie și alte activități (industriale, agricole, rezidențiale) și de gaze cu efect de seră	PM-01-02	24
3.	Poluarea aerului indusă de traficul rutier	PM-01-03	12

Categoria de probleme: CALITATEA AERULUI ȘI GAZE CU EFECT DE SERĂ - cod identificare - PM 01						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-01-01 - Calitatea necorespunzătoare a aerului înconjurător în aglomerarea Iași						
OBIECTIV GENERAL: Îmbunătățirea calității aerului înconjurător în aglomerarea Iași						
Obiectiv specific: Asigurarea corespunzătoare a calității aerului în aglomerarea Iași						
Ținte	Indicatori	Acțiunea	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
➔ Încadrarea concentrațiilor de particule în suspensie măsurate	➤ număr măsuri implementate din Planul de Gestionare a Calității Aerului	01.01.01. Elaborarea Planului integrat de calitate a aerului (PICA) în aglomerarea Iași	Municipiul Iași	2020	17	Buget local

(PM ₁₀) în Valo- rile Limită Admise (VLA) de legislația în vigoare ➔ Încadrarea în VLA pentru și NO ₂ , NO _x	(PGCA) și/sau % măsur implementate > concentrație medie anuală pentru particule în suspensie PM ₁₀ > concentrație medie zilnică pentru particule în suspensie PM ₁₀ > număr de depașiri ale valorii limită zilnice peste limita acceptată de 35 de depășiri /an) > concentrații medii anuale de NO _x și SO _x	01.01.02. Implementarea măsurilor din Planul de calitate a aerului (PCA) în aglomerarea Iași pentru indicatorul PM ₁₀ și măsuri suplimentare (23 măsuri)	Municipiul Iași	2022	1350000	Buget local, Surse proprii, Buget național, Fonduri europene
		01.01.03. Centru de cercetare cu tehnici integrate pentru investigarea aerosolilor atmosferici în România - RECENT-AIR"	Universitatea Alexandru Ioan Cuza	2023	20000	Fonduri europene Buget local
		01.01.04. Dotarea APM Iași cu un laborator mobil necesar pentru monitorizarea calității aerului	APM Iași	2023	530	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
		01.01.05. Asigurarea funcționării corespunzătoare a rețelei automate de monitorizare a calității aerului în vederea asigurării capturii de date și a măsurării/determinării concentrațiilor de particule în suspensie PM ₁₀ /Înlocuire echipamente	MMAP, APM Iași	permanent	30	Buget de stat, AFM
		01.01.06. Implementarea Planului integrat de calitate a aerului în aglomerarea Iași	Municipiul Iași	2024	-	Buget național, Buget local, Fonduri europene
Categoria de probleme: CALITATEA AERULUI ȘI GAZE CU EFECT DE SERĂ - cod identificare - PM 02						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-01-02 - Poluarea aerului cauzată de producția de energie și alte activități (industriale, agricole, rezidențiale) și de gaze cu efect de seră						
OBIECTIV GENERAL: Reducerea emisiilor de poluanți proveniți din producerea de energie și din alte activități industriale, agricole și rezidențiale						
Oiectiv specific 1: Încadrarea, prin retehnologizare, în limitele admise privind emisiile de poluanți proveniți de la CET-uri și alte unități industriale 2: Creșterea eficienței energetice în principalele sectoare care contribuie la emisii GEF: energie, transport, construcții						

Ținte	Indicatori	Acțiune	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/ potențiale
<p>➡ Încadrarea concentrațiilor de poluanți în valorile limită de emisie conform legislației în vigoare, la CET-uri și alte unități industriale;</p> <p>➡ Creșterea numărului de utilaje performante utilizate în agricultură/ industrie</p> <p>➡ Reducerea cu 30% a emisiilor de gaze cu efect de seră până în anul 2030, comparativ cu anul 2005</p>	<p>➢ concentrații de poluanți</p> <p>➢ % reducere cantități de poluanți emiși la CET-uri</p> <p>➢ număr achiziții de mașini/utilaje performante în agricultură și industrie</p> <p>➢ număr campanii realizate</p> <p>➢ tone emisii de gaze cu efect de seră</p> <p>➢ număr sau % proiecte implementate</p>	01.02.01. Reabilitarea sistemului de termoficare în municipiul Iași prin reabilitarea rețelelor de transport agent termic (rețea primară) și distribuție (rețea secundară) - traseu de 25,6 kilometri cu 76,2 kilometri de conducte	Municipiul Iași	2020	18700	POS Mediu – Axa 3 FC, Buget de stat, Buget local
		01.02.02. Înființare sistem distribuție gaze naturale în com. Strunga	APL Strunga	2020	1350	PNDL/Buget local
		01.02.03. Anvelopare clădire dispensar și sediu Primărie	APL Strunga	2020	15	Buget local
		01.02.04. Luarea tuturor măsurilor necesare pentru respectarea Deciziei de punere în aplicare a Directivei UE nr. C/2017/1442 privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) pentru instalațiile de ardere de dimensiuni mari	SC Veolia Energie SA Iași	2021	-	Buget propriu
		01.02.05. Extindere rețea de gaze naturale în com. Ciohorani	APL Ciohorani	2022	500	Buget local, Buget de stat
		01.02.06. Refacere izolație magistrală de legatură 2X Dn110 și extindere rețele termice primare în vederea de noi consumatori la SC CET SA din Mun. Iași (program de termoficare)	SC CET SA, Municipiul Iași	2022	-	Fonduri europene, Buget propriu

		01.02.07. Reabilitarea rețelei termice/sistem de termoficare în Municipiul Iași - etapa a III-a	Municipiul Iași	2022	-	Fonduri europene, Buget propriu
		01.02.08. Reducerea SO _x prin Proiectarea și realizarea canalului de gaze arse și racordarea cazanului 1 (IMA4) la instalația de desulfurare	Veolia Energie SA Iași	2019	-	Fonduri europene, Buget propriu
		01.02.09. Reducerea NO _x prin realizarea unei instalații de denoxare necatalitică (SNCR) la cazanul 1 (IMA4)	SC Veolia Energie SA Iași, Municipiul Iași	2019	-	Buget propriu
		01.02.10. Elaborarea planului de acțiune privind clima și energia durabilă și implementarea acestuia (PAED)	Municipiul Iași	2023	5	Buget propriu
		01.02.11. Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale în municipiul Pașcani (pentru 2000 de locuințe)	Municipiul Pașcani	2023	500	Fonduri proprii, Buget local
		01.02.12. Extindere rețea de gaze naturale pentru consum casnic la locuințe din com. Scobinți	APL Scobinți	2023	-	Fonduri europene, Buget local
		01.02.13. Achiziția de mașini/ utilaje agricole performante	Operatori agricoli	2023	-	Fonduri europene
		01.02.14. Achiziția de utilaje industriale eficiente energetic, cu emisii reduse	Operatori economici	2023	-	Fonduri europene, Buget de stat, Surse proprii
		01.02.15. Campanii de informare privind interzicerea arderilor de	APL Ungheni	2023	-	Buget local

	vegetație				
	01.02.16. Promovarea surselor regenerabile de producere a energiei electrice/Instalare sisteme fotovoltaice în instituții publice	Instituții publice	2023	-	Buget de stat/AFM
	01.02.17. Programe/proiecte de implementare a sistemelor de încălzire care utilizează energie alternativă (regenerabilă, neconvențională) prin înlocuirea/completarea sistemelor clasice de încălzire	APL-uri	2023	-	Fonduri europene/ Bugete locale
	01.02.18. Reabilitarea termică a 6000 de apartamente din Municipiul Pașcani, inclusiv implementarea distribuției termice pe orizontală	Municipiul Pașcani	2023	5000	POR, Buget local
	01.02.19. Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale în municipiul Pașcani (pentru 2000 de locuințe)	Municipiul Pașcani	2023	500	Fonduri proprii Buget local
	01.02.20. Înființarea distribuției de gaze naturale în com. Ceplenița, respectiv în satele Ceplenița, Buhalnița, Poiana Mărului și Zlodica	APL Ceplenița	2023	1700	Fonduri guvernamentale, Buget local
	01.02.21. Implementarea proiectului privind crearea unei capacitati noi de producere a energiei tehnice în cadrul SACET Iași cu ajutorul unor surse regenerabile	SC Veolia SA, Municipiul Iași	2024	20000	POIM 2014-2020 Buget local

		01.02.22. Promovarea de bune practici cu privire la compostarea resturilor vegetale în locul arderii lor	APM Iași, APL-uri, ONG-uri	permanent	-	Buget local, Buget de stat
		01.02.23. Intensificarea activității de cercetare-dezvoltare în vederea obținerii de tehnologii nepoluante cu aplicabilitate în sectoarele industriale care au impact semnificativ asupra mediului, implementarea de tehnologii curate	Universități și alte instituții care au activități de cercetare în domeniul protecției mediului	permanent	-	Surse proprii, alte surse, buget local, buget național
		01.02.24. Monitorizarea atentă a șantierelor de construcții și a intervențiilor în infrastructură conform prevederilor HCL 321/2017	Poliția Locală și SCJ Iași- GNM	permanent	-	Buget local, Buget de stat
Categoria de probleme: CALITATEA AERULUI ȘI GAZE CU EFECT DE SERĂ – cod identificare – PM 01						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-01-03 - Poluarea aerului indusă de traficul rutier						
OBIECTIV GENERAL: Îmbunătățirea calității aerului în județul Iași						
Obiectiv specific: Reducerea poluării aerului indusă de traficul rutier prin reabilitarea tramei stradale, dezvoltarea parcului auto cu emisii reduse/vehicule electrice și promovarea de soluții alternative de transport						
Ținte	Indicatori	Acțiunea	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
➡ Încadrarea indicatorilor de calitate a aerului înconjurător	➢ număr km drumuri modernizate/ realizate;	01.03.01. Realizarea primului nod de transport intermodal pentru călători și marfă din județul Iași	Municipiul Iași	2020	10100	FEDR, Surse locale, Buget de stat
	➢ număr investiții	01.03.02. Modernizare drumuri în satele Fedeleşeni, Braătulești și	APL Strunga prin	2020	1350	FDI

Planul Local de Actiune pentru Mediu 2019-2023

în limitele admise la indicatorii specifici de trafic	noduri realizate;	Fărcașeni din com. Strunga, jud. Iași	Regional Erm Consulting			
	▶ număr de depășiri peste limita acceptată (35 de depășiri/an la PM10);	01.03.03. Modernizare drumuri sătești în comuna Țigănași, județul Iași	APL Țigănași	2020	1200	Buget de stat, buget local
	▶ concentrație anuală la indicatorii specifici de trafic;	01.03.04. Înființarea de perdele forestiere de protecție	APL Victoria	2021	2	Buget local
	▶ nr. km perdele forestiere înființate;	01.03.05. Implementarea proiectului "eMove - Stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în Municipiul Iași"	Municipiul Iași	2022	-	Fondul pentru Mediu
	▶ suprafețe spații verzi înființate/reabilitate	01.03.06. Modernizarea infrastructurii de transport rutier din județ (DJ, DC)	CJ Iași, APL-uri: Bârnova (6,14km), Mironeasa, Ceplenița, Ungheni	2023	584600	PNDL, Buget propriu
		01.03.07. Creșterea accesibilității transfrontaliere prin modernizarea infrastructurii de interes local din jud. Iași- România și raionul Sângerei-Rep. Moldova	CJ Iași	2023	2252	Program Operational Comun RO-MD
		01.03.08. Reabilitare tronson varianta de ocolire - str. Trei Fântâni 4,22km	Municipiul Iași, CNAIR	2023	1800	Fonduri europene, Buget local
		01.03.09. Reabilitarea infrastructurii de tramvai Iași-Dancu	Municipiul Iași	2023	23120	Fonduri europene, Buget local
		01.03.10. Finalizare Varianta de ocolire a mun. Iași- varianta Sud (17km din totalul de 31)	Municipiul Iași, CNAIR	2023	81000	Buget de stat
		01.03.11. Intervenții masive în	Poliția Locală, RAR	permanent	-	Buget de stat

		trafic pentru reducerea numărului de mașini neconforme din punct de vedere al noxelor	în colaborare cu Poliția Rutieră			
		01.03.12. Amenajarea de spații verzi, perdele forestiere	APL-uri	permanent	-	Buget local

PM 02 - APA POTABILĂ ȘI DE SUPRAFAȚĂ

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
1.	Deficiențe în asigurarea calității și cantității apei potabile în mediul rural	PM-02-01	32
2.	Deficiențe în monitorizarea calității apei potabile din surse publice (fântani și izvoare) în mediul rural	PM-02-02	3
3.	Risc de poluare a apelor de suprafață ca urmare a evacuării în emisari a apelor uzate menajere neepurate/epurate insuficient	PM-02-03	15
4.	Risc de poluare a apelor de suprafață ca urmare a depozitării necontrolate de deșeuri, în special deșeuri menajere	PM-02-04	3

Categoria de probleme: APA POTABILĂ ȘI DE SUPRAFAȚĂ – cod identificare – PM 02

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-02-01 - Deficiențe în asigurarea calității și cantității apei potabile în mediul rural

OBIECTIV GENERAL: Asigurarea calității și cantității corespunzătoare a apei potabile în mediul rural

Obiectiv specific: Extinderea și reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă în sistem centralizat						
Ținte	Indicatori	Acțiuni	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➔ Îmbunătățirea infrastructurii de apă și asigurarea unei aprovizionări adecvate cu apă potabilă în toate localitățile din județ</p> <p>➔ Creșterea ponderii locuitorilor care folosesc serviciile publice de alimentare cu apă</p>	<p>➤ % gospodării racordate la sistemul centralizat de alimentare cu apă, în mediul rural;</p> <p>➤ % locuitori din mediul rural cu acces asigurat la sistemul centralizat de alimentare cu apă;</p> <p>➤ numărul locuitorilor cu acces la o sursă calitativă de apă potabilă</p> <p>- Număr total de locuitori din județ: 944.074⁵ din care: 458.815 în municipii/orașe și 485.259 în comune</p> <p>- Număr total locuințe/gospodării: 324.905⁶ din care: 153.280 în municipii/orașe și</p>	02.01.01. Alimentare cu apă în sistem centralizat în loc. Hândrești, com. Oțeleni, jud. Iași	APL Oțeleni	2020	1800	Buget local și PNDL
		02.01.02. Extindere rețea apă potabilă în com. Strunga	APL Strunga	2020	9	Buget local
		02.01.03. Reabilitare rețele distribuție apă în zona de agrement Cîric, mun. Iași	SC ApaVital SA	2021	78	Surse proprii
		02.01.04. Extindere rețele de alimentare cu apă com. Țibănești satele Țibănești, Văleni, Glodeni, Gândului, Tungejei, Recea și Griști	SC ApaVital SA	2021	1750	Surse proprii
		02.01.05. Înlocuire rețea apă potabilă din azbo- tronson situat între rezervor 300mc Deleni - rezervor 100mc Hârlău și extindere apă potabilă în sat Maxut	SC ApaVital SA	2021	720	Surse proprii
		02.01.06. Extindere rețele apă în comuna Holboca, sat Holboca, Orzeni, Rusenii Vechi și Noi, sat Dancu, jud. Iași	SC ApaVital SA	2021	930	Surse proprii

⁵ Direcția Județeană de Statistică Iași - Anuarul Statistic al județului Iași - Populația după domiciliu, Municipii/orașe și comune la 1 iulie 2018

⁶ Direcția Județeană de Statistică Iași - Anuarul Statistic al județului Iași - Fondul de locuințe, Municipii/orașe și comune la 31 decembrie 2017

Planul Local de Actiune pentru Mediu 2019-2023

<p>171.625 în comune - Localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă- 727 (inclusiv municipii și orașe) - 73,46%</p>	02.01.07. Extindere rețea distribuție apă în localitatea Costești-Giurgeni, jud. Iași	SC ApaVital SA	2021	310	Surse proprii
	02.01.08. Înlocuire rețele distribuție apă și refacere bransa-mente în com. Țibănești, jud. Iași	SC ApaVital SA	2021	1700	Surse proprii
	02.01.09. Extinderea sistemului de apă și apă uzată în satul Zece Prăjini, com Dagâța, jud Iași	APL Dagâța	2021	1350	PNDL, Buget local
	02.01.10. Aducțiune și rețea distribuție apă potabilă în com. A.I. Cuza	SC ApaVital SA	2022	1175	Surse proprii
	02.01.11. Reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă în com. Vlădeni	SC ApaVital SA	2022	6560	Surse proprii
	02.01.12. Extindere sistem de distribuție apă în localitatea Blăgești, mun. Pașcani	SC ApaVital SA	2022	735	Surse proprii
	02.01.13. Extindere sistem de distribuție alimentare cu apă	APL Belcești	2022	670000	Buget de stat
	02.01.14. CL1- Extinderea sistemului de apă și canalizare în Zona Metropolitană a mun. Iași - zona Nord	SC ApaVital SA, Autorități locale Nord	2023	12550	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local

⁷ Direcția Județeană de Statistică Iași- Anuarul Statistic al județului Iași - Rețeaua și volumul apei potabile distribuite la 31 decembrie 2017

Planul Local de Actiune pentru Mediu 2019-2023

		02.01.15. CL 2- Extinderea sistemului de apă și canalizare în Zona Metropolitană a mun. Iași - zona Sud	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	38000	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
		02.01.16. CL3- Extinderea sistemului de apă și canalizare în județul Iași - axa 1 - Iași - Popricani	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	11575	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
		02.01.17. CL4- Extinderea sistemului de apă și canalizare în județul Iași - axa 2 - Iași - Mogoșești - Scânteia	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	18600	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
		02.01.18. CL5- Extinderea sistemului de apă și canalizare în jud. Iași - axa 3 - Iași - Comarna-Costuleni-Dobrovăț-Ciorțești-Cozmești	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	38820	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
		02.01.19. CL6- Extinderea sistemului de apă și canalizare în jud. Iași - axa 4 - Brăiești- Sinești-Popești	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	14600	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
		02.01.20. CL7- Extinderea sistemului de apă și canalizare în jud. Iași - axa 5 - Răchiteni-A.I.Cuza - Heleșteni- Ruginoasa- Costești	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	20300	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
		02.01.21. CL8 - Extinderea sistemului de apă și canalizare în jud. Iași - axa 6 - Cristești-Tătăruși-Valea Seacă-Lespezi	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	36600	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
		02.01.22. CL9 - Extinderea sistemului de apă și canalizare în jud.	SC ApaVital SA, CJ Iași, Autorități	2023	28700	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget

Planul Local de Actiune pentru Mediu 2019-2023

Iași - axa 7 - Hârlău - Cotnari	locale			Local
02.01.23. CL10 - Extinderea sistemului de apă și canalizare în jud. Iași - axa 8 - Voinești - Gârbești	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	9632	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
02.01.24. CL11 - Extinderea sistemului de apă și canalizare în jud. Iași - axa 9- Podu Iloaiei- Tg. Frumos	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	8460	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
02.01.25. CL12- Extinderea sistemului de apă și canalizare în jud. Iași - axa 10- Pașcani	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	18230	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
02.01.26. CL13- Extinderea sistemului de apă și canalizare în jud. Iași - axa 11- Oțeleni-conducta Timișești	SC ApaVital SA, Autorități locale	2023	32000	Fonduri Coeziune + Buget de stat + Buget Local
02.01.27. Alimentare cu apă în sistem centralizat în loc. Podișu	APL Bălțați	2023	59,5	Fonduri nerambur., Buget local
02.01.28. Extindere sistem centralizat alimentare cu apă în loc. Bălțați, com. Bălțați	APL Bălțați	2023	67	Fonduri neramburs., Buget local
02.01.29. Extindere sistem centralizat alimentare cu apă în loc. Mădârjești, com. Bălțați	APL Bălțați	2023	45.5	Fonduri neramburs., Buget local
02.01.30. Extindere sistem centralizat alimentare cu apă în loc. Stânca, com. Bălțați	APL Bălțați	2023	77,7	Fonduri neramburs., Buget local
02.01.31. Continuare racordare la sistemul de alimentare cu apă în loc. Valea Oilor, com. Bălțați, jud.	APL Bălțați	2023	17,2	Fonduri nerambursabile, Buget local

		Iași				
		02.01.32. Reabilitarea stațiilor de tratare apă potabilă: Belcești, Sculeni, Țibănești și Vlădeni	SC ApaVital SA	2025	17200	Surse proprii + externe
Categoria de probleme: APA POTABILĂ ȘI DE SUPRAFAȚĂ – cod identificare – PM 02						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-02-02 - Deficiențe în monitorizarea calității apei potabile din surse publice (fântani și izvoare) în mediul rural						
OBIECTIV GENERAL: Asigurarea unei aprovizionări adecvate cu apă potabilă						
Obiectiv specific: Reducerea numărului de cazuri de methemoglobinemie acută infantilă						
Ținta	Indicatori	Acțiunea	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
➤ Încadrarea în indicii de calitate pentru potabilitate	<ul style="list-style-type: none"> ➤ frecvența de monitorizare ➤ număr indicatori monitorizați ➤ număr depășiri ➤ număr acțiuni de educație sanitară 	02.02.01. Monitorizare calitate apă din surse publice (anual cca 50 de fântâni/izvoare din județ, conform Programului Național de Sănătate II)	DSP Iași	permanent	2	Buget de stat
		02.02.02. Asigurarea de surse de apă alternative în zonele cu concentrații peste CMA a substanțelor azotoase (nitriți, nitrați)	APL-uri	permanent	5	Buget local
		02.02.03. Distribuie materiale de educație sanitară și adrese/informări către APL-uri și cabinetele medicilor de familie	DSP Iași, APL-uri	permanent	2	Buget local, Buget de stat
Categoria de probleme: APA POTABILĂ ȘI DE SUPRAFAȚĂ – cod identificare – PM 02						

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-02-03 - Risc de poluare a apelor de suprafață ca urmare a evacuării în emisari a apelor uzate menajere neepurate/epurate insuficient

OBIECTIV GENERAL: Colectarea și epurarea eficientă a apelor uzate menajere

Obiectiv specific: Reabilitarea/modernizarea /extinderea sistemelor de canalizare ape uzate

Ținta	Indicatori	Acțiunea	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>► Sisteme de canalizare ape uzate în toate localitățile din județ până în 2025</p>	<p>► Km rețele de canalizare</p> <p>► % de conectare a populației</p> <p>► % apă uzată epurată</p> <p>► număr stații al căror echipament este conform normelor europene</p>	02.03.01. Rețea canalizare în zona Aeroportului, mun. Iași	SC ApaVital SA	2020	310	Surse proprii
		02.03.02. Sistem integrat de alimentare cu apă și canalizare, stație de epurare în localitățile comunei Grajduri	APL Grajduri	2020	4650	Buget local, Fonduri guvernamentale
		02.03.03. Extindere rețea de canalizare localitatea Victoria, com. Victoria, jud. Iași	APL Victoria	2020	890	Buget local, Finantari europene
		02.03.04. Extindere rețea de alimentare cu apă și rețea de canalizare în com. Movileni	APL Movileni	2020	3600	MDRAP
		02.03.05. Extindere rețea de alimentare cu apă și canalizare în com. Ciohorani	APL Ciohorani	2020	980	Buget de local, Buget de stat
		02.03.06. Extindere rețea de canalizare în com. Strunga	APL Strunga	2020	5000	PNDL
		02.03.07. Extindere rețea de canalizare ape uzate menajere în localitatea Țigănași, com. Țigănași,	APL Țigănași	2021	2230	FDI

Planul Local de Actiune pentru Mediu 2019-2023

	jud. Iași				
	02.03.08. Extinderea sistemului de apă și apă uzată în localitatea Zece Prăjini, com. Dagâța, jud. Iași	APL Dagâța	2021	1250	PNDL, Buget local
	02.03.09. Reabilitare sistem de canalizare - etapa 2019 - 2022	SC Antibiotice SA	2022	2400	Fonduri proprii
	02.03.10. Înființare rețea de canalizare ape uzate menajere în satul Mihail Kogălniceanu, com. Țigănași, județul Iași	APL Țigănași	2023	-	FDI
	02.03.11. Canalizare în localitățile Tabăra, Bivolari, Traian - com. Bivolari	APL Bivolari	2023	205	Fonduri guvernamentale, proprii și europene
	02.03.12. Extindere sistem de canalizare	APL Belcești	2023	7800	Buget de stat, Fonduri neramb.
	02.03.13. Extindere sistem de canalizare din com. Ceplenita prin înființare sistem de canalizare în localitatea Ceplenita	APL Ceplenita	2023	1000	Fonduri guvernamentale, Buget local
	02.03.14. Extindere rețea canalizare în com. Bălțați	APL Bălțați	2023	1236	Fonduri neramb, Buget local
	02.03.15. Realizare bazin de retenție pentru colectarea apelor provenite din degivrarea/ antigivrarea avioanelor și a unui separator de hidrocarburi pentru epurarea apelor înainte de a fi evacuate în emisar	RA Aeroportul SA Iași	2023	10	Surse proprii

Categoria de probleme: APA POTABILĂ ȘI DE SUPRAFAȚĂ – cod identificare – PM 02						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-04-04 - Risc de poluare a apelor de suprafață ca urmare a depozitării necontrolate de deșeuri, în special deșeuri menajere						
OBIECTIV GENERAL: Reducerea impactului asupra apelor de suprafață cauzat de depozitarea necontrolată a deșeurilor, în special a celor menajere						
Obiectiv specific: Prevenirea deteriorării corpurilor de apă de suprafață						
Ținta	Indicatori	Acțiuni	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/ potențiale
<p>➔ Eliminarea depozitării necontrolate de deșeurilor în zona apelor de suprafață</p> <p>➔ Atingerea stării bune a apelor</p>	<p>➤ cursuri de apă verificate, km</p> <p>➤ număr acțiuni</p>	02.04.01. Depistarea și eliminarea surselor de poluare a corpurilor de apă cu deșeuri menajere	SGA Iași, SHI Pașcani, APL-uri, SCJ Iași-GNM	permanent	-	Surse proprii
		02.04.02. Campanii de informare-conștientizare/înțelegere privind riscul depozitării deșeurilor pe cursurile de apă	APL Bălțați, ABA-SGA, APM Iași	permanent	3,5	Buget local, fonduri nerambursabile
		02.04.03. Campanii de informare conștientizare/înțelegere privind riscul depozitării deșeurilor pe cursurile de apă	Orașul Hârlău	permanent	2	Buget local

CATEGORIA DE PROBLEME PM 03 – MOBILITATE ȘI TRANSPORT

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
1.	Infrastructură deficitară de transport, inclusiv modalități reduse de transport ecologic	PM-03-01	9

2.	Management ineficient al traficului în zonele urbane	PM-03-02	6
3	Nivel ridicat de zgomot pe arterele principale, în zona aeroportului și a căilor ferate	PM 03-03	12

Categoria de probleme: MOBILITATE ȘI TRANSPORT – cod identificare – PM 03						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-03-01 –Infrastructura deficitară de transport, inclusiv modalități reduse de transport ecologic						
OBIECTIV GENERAL: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport în județ						
Obiectiv specific: Îmbunătățirea infrastructurii de transport și creșterea atractivității pentru servicii de transport cu impact redus pentru mediu						
Ținta	Indicatori	Acțiuni	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➤ Reducerea concentrației de PM10</p> <p>➤ Crearea unei mobilități urbane prietenoase cu mediul</p> <p>➤ Reducerea dependenței de mașina personală</p>	<p>➤ număr de depășiri ale valorii limită zilnice peste limita acceptată (35 de depășiri/an</p> <p>➤ număr campanii</p> <p>➤ km piste bicicliști</p> <p>➤ km linii tramvai modernizate</p> <p>➤ % călători din populația activă ce utilizează mijloace de transport public</p> <p>➤ număr proiecte de mobilitate alternativă</p>	03.01.01. Realizarea planului de dezvoltare durabilă a transportului public în județul Iași, cu includerea de noi zone rezidențiale	CJ Iași	2021	15	Buget de stat, Fonduri europene
		03.01.02. Dotarea autobuzelor ce tranzitează zona metropolitană cu suportți pentru transportul bicicletelor	Municipiul Iași, CTP Iași	2021	20	Buget local, Surse proprii
		03.01.03. Modernizarea rețelei de linii tramvai în polul de creștere Iași	Municipiul Iași	2022	20000	POR
		03.01.04. „Sistem alternativ de mobilitate urbană utilizând stații automate de închiriere a bicicletelor - Iași VeloCity”	Municipiul Iași	2022	4900	Fonduri europene

implementate ► Km infrastruct. transport reabilitați/modernizați	03.01.05. Axa rutieră strategică 2: Botoșani - Iași	CJ Iași	2022	74300	POR- Axa 6	
	03.01.06. Axa rutieră strategică 1: Iași- Suceava	CJ Iași	2023	110000	POR- Axa 6	
	03.01.07. Amenajarea de piste pentru bicicliști în conformitate cu normele în vigoare	Municipiul Iași	2023	-	Fonduri europene, Buget local	
	03.01.08. Dezvoltarea mobilității urbane în Iași	Municipiul Iași și CTP	2023	150	Fonduri europene, Buget local	
	03.01.09. Promovarea transportului ecologic: Marcarea <i>Săptămânii Mobilității Europene</i>	APM Iași, Primării urbane	permanent	10	Buget de stat, Fonduri europene	
Categoria de probleme: MOBILITATE ȘI TRANSPORT – cod identificare – PM 03						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-03-02 – Management ineficient al traficului în zonele urbane						
OBIECTIV GENERAL: Reducerea emisiilor de poluanți în aerul înconjurător						
Obiectiv specific: Fluidizarea traficului și îmbunătățirea calității aerului						
Ținta	Indicatori	Acțiunea	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>► Reducerea concentrației de PM₁₀</p> <p>► Modernizarea și extinderea transportului în comun în Zona Metropolitană Iași</p>	<p>► număr de depășiri ale valorii limită zilnice peste limita acceptată (35 de depășiri/an)</p> <p>► număr mașini înlocuite prin pro-</p>	03.02.01. Sistem semaforizare pod Metalurgie - Bdul Chimiei	Municipiul Iași	2020	130	Buget local
		03.02.02. Dezvoltarea de "culoare de mobilitate": extinderea sau realizarea de noi zone pietonale, piste pentru bicicliști, benzi unice pentru transportul public	Municipiul Iași	2023	-	Buget local, POR

<p>► Descongestionarea traficului în zonele rezidențiale la orele de vârf și reducerea timpilor de călătorie</p>	<p>grame naționale</p> <p>► număr mașini abandonate identificate și relocate</p> <p>► reducerea timpilor de deplasare</p>	03.02.03. Implementarea de sisteme intermodale eficiente de transport în municipiul/zona metropolitană Iași	Municipiul Iași/CJ Iași	2023	-	Buget local, Fonduri nerambursabile
		03.02.04. Construire pod peste râul Bahlui în zona Cicoarei (str. Sarmisegetuza - stradela Sofia Nadejde) și lucrări de supratraversare râu Bahlui în zona Cicoarei - Dacia - pod cu 4 benzi carosabile	Municipiul Iași	2023	1650	Buget local, Fonduri nerambursabile
		03.02.05. Realizare de platforme eficiente Park&Ride	Municipiul Iași	2023	-	Buget local, Fonduri nerambursabile
		03.02.06. Accesarea fondurilor destinate înnoirii parcurilor auto - Programul RABLA	Instituții publice	permanent	-	Buget de stat

Categoria de probleme: MOBILITATE ȘI TRANSPORT – cod identificare – PM 03

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-03-03 – Nivel ridicat de zgomot pe arterele principale, în zona aeroportului și a căilor ferate

OBIECTIV GENERAL: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport în județ

Obiectiv specific: Îmbunătățirea infrastructurii de transport și fluidizarea traficului

Ținta	Indicator	Acțiunea	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/ potențiale
<p>► Reabilitare/modernizare/extindere infrastructură de transport</p> <p>► Reducerea zgomotului cauzat</p>	<p>► număr Km drumuri comunale/ județene /naționale reabilite</p> <p>► planuri de acțiune privind prevenirea</p>	03.03.01. Construire varianta ocolitoare	Orașul Târgu Frumos	2020	40000	Fonduri europene, Buget de stat
		03.03.02. Implementarea proiectelor de infrastructură de drumuri comunale	UAT -uri	2020	16330	FEDR, Surse locale, Buget de stat

de trafic	și reducerea zgomotului implementate	03.03.03. Reabilitare drum local prin asfaltare + șanțuri pereate + podețe (45,018km)	Comuna Miroslava	2020	10500	Buget local
		03.03.04. Modernizare drumuri de interes local în com. Ceplenița, asfaltare cca 5 km DC și DS	APL Ceplenița	2020	670	Fonduri PNDL și Buget local
		03.03.05. Reactualizarea hărții strategice de zgomot pentru Aeroportul Iași	RA Aeroportul Iași	2022	5	Surse proprii
		03.03.06. Reactualizarea hărților strategice de zgomot pentru aglomerarea Iași	Municipiul Iași	2022	10	Buget local
		03.03.07. Reactualizarea hărții strategice de zgomot pentru traficul feroviar din aglomerarea Iași	Compania CFR - Regionala Iași	2022	10	Surse proprii
		03.03.08. Implementarea planului de acțiune pentru prevenirea și reducerea zgomotului în aglomerarea Iași	Municipiul Iași	2023	30	Buget local
		03.03.09. Implementarea planului de acțiune pentru prevenirea și reducerea zgomotului generat de traficul aeroportuar	RA Aeroportul Iași	2023	20	Surse proprii
		03.03.10. Implementarea planului de acțiune pentru gestionarea zgomotului generat de traficul feroviar în aglomerarea Iași	Compania CFR - Regionala Iași	2023	25	Surse proprii
		03.03.11. Reabilitarea rețelei rutiere: str. Fermei, str. Eugen Stătescu, str. Ion Roată, str. Ștefan Dimitrescu, str. prof. Nicolae Bucur, str. Șipotel, șos.	Municipiul Iași	2023	175 mii Eur	Buget local

	Bucium				
	03.03.12. Modernizare drumuri de interes local în comuna Ceplenița, prin asfaltare	APL Ceplenița	2023	135	Buget local

04 - MANAGEMENTUL DEȘEURILOR

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
1.	Grad redus de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile din deșeurile menajere/municipale	PM-04-01	13
2.	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor municipale	PM-04-02	13
3.	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor industriale	PM-04-03	6

Categoria de probleme: MANAGEMENTUL DEȘEURILOR – cod identificare – PM 04

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-04-01 - Grad redus de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile din deșeurile menajere/municipale

OBIECTIV GENERAL: Creșterea gradului de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor

Obiectiv specific 1: Atingerea, până la data de 31 decembrie 2020, a unui nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minim 50% din masa totală a cantităților de deșeuri (hârtie, metal, sticlă) provenind din deșeuri menajere și deșeuri similare

Obiectiv specific 2: Atingerea, până la data de 31 decembrie 2020, a unui nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere/reumplere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa cantităților de deșeuri nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări

Ținte	Indicatori	Acțiuni	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➔ Atingerea % de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile, <i>sticlă, hârtie, plastic, metale</i>, colectate separat din deșeuri municipale, în conformitate cu indicatorii stabiliți în Anexa 7 a Legii 211/2011: 40% pt 2019, 50% pt 2020, 60% pt 2021, 70% începând cu 2022</p> <p>➔ Îndeplinirea ratei anuale de pregătire pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare a deșeurilor din construcții, conform Anexei 6 din Legea 211/2011: minim 55% pt 2019 și minim 70% în 2020</p>	<p>➤ nr. localități din județ cu sisteme funcționale de colectare selectivă a deșeurilor</p> <p>➤ % de deșeuri colectate selectiv din cantitățile de deșeuri municipale colectate</p> <p>➤ % din populație deservită de sistem de colectare selectivă</p> <p>➤ număr campanii de informare conștientizare, promovare</p>	04.01.01. Operaționalizarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor pe 4 fracții - hârtie/carton, plastic, sticlă, amestec - la nivelul întregului județ	CJ Iași, ADIS Iași, SC Girexim Universal SA, APL-uri	2020	-	Bugete locale
		04.01.02. Realizarea unui studiu privind compoziția deșeurilor menajere la nivelul județului Iași	Operatori, ADIS	2020	-	Bugete proprii
		04.01.03. Derularea proiectului pilot privind implementarea instrumentului economic "Plătești pentru cât arunci" și extinderea rezultatelor	ADIS, APL Tomești	2023	-	Buget local
		04.01.04. Realizarea de capacități de tratare a deșeurilor din construcții și demolări în vederea reutilizării/reciclării sau alte operațiuni de valorific.	Operatori economici, IMM-uri	2023	-	Bugete proprii, Fonduri externe
		04.01.05. Crearea unui centru județean în vederea pregătirii pentru reutilizare a deșeurilor municipale (din PJGD)	APL-uri, ADIS, operatori privați	2023	-	AFM , fonduri private
		04.01.06. Finalizarea Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor și asigurarea implementării acestuia	CJ Iași, ADIS	2020/2025	-	Fonduri europene, Bugete locale
		04.01.07. Identificarea și desemnarea, prin HCL, a locurilor de depozitare a deșeurilor din construcții și demolări	Municipiul Iași, alte APL-uri	permanent	-	Buget local

		04.01.08. Emiterea autorizațiilor de construire/demolare cu condiții de atingere a ratelor de reutilizare/reciclare deșeuri de construcții	CJ, APL-uri	permanent	-	-
		04.01.09. Luarea măsurilor de reutilizare/reciclare sau valorificare a deșeurilor de construcții de către operatorii de salubritate pentru atingerea procentului minim	SC Salubris SA , SC Girexim Universal SA, SC Edil Industry SRL, alți operatori, alți titulari conform Legii nr. 50/1991	permanent	-	Bugete proprii, Buget local
		04.01.10. Realizarea de campanii de informare conștientizare privind modul de colectare selectivă a deșeurilor	CJ Iași, APL-uri, ADIS, operatori salubritate	permanent	350	Fonduri europene, Bugete locale
		04.01.11. Continuarea implementării colectării selective a deșeurilor în instituții publice	Instituții publice, SCJ Iași -GNM	permanent	-	Bugete proprii
		04.01.12. Asigurarea implementării, la nivelul producătorilor de deșeuri, a sistemelor de colectare selectivă pe tipuri: hârtie, sticlă, plastic, metal	Producători de deșeuri, APM Iași, GNM-CJ Iași	permanent	-	Surse proprii, Buget național
		04.01.13. Realizarea de campanii de informare și colectare DEEE-uri de la populație	Asociații colective, Producători EEE, op. salubritate, op. specializați, APM Iași	permanent	25/an	Fonduri europene, surse proprii

Categoria de probleme: MANAGEMENTUL DEȘEURILOR – cod identificare – PM 04

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-04-02 - Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor municipale

OBIECTIV GENERAL: Îmbunătățirea continuă a sistemului de gestionare a deșeurilor municipale și trecerea spre o economie circulară						
<p>Obiectiv specific 1: Îmbunătățirea continuă a infrastructurii de colectare și transport deșeuri menajere</p> <p>Obiectiv specific 2: Optimizarea logisticii prin eficientizarea serviciilor de gestionare a deșeurilor</p> <p>Obiectiv specific 3: Gestionarea corespunzătoare a fluxurilor de deseuri cu reducerea impactului asupra mediului</p> <p>Obiectiv specific 4: Gestionarea corespunzătoare a nămolului provenit de la stațiile de epurare, cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și sănătății umane</p>						
Ținte	Indicatori	Acțiuni	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➤ Reducerea cantității de deșeuri municipale biodegradabile depozitate la 35% până în 2020 față de 1995</p> <p>➤ Atingerea țintelor de colectare și valorificare a DEEE urilor în conformitate cu prevederile OUG 5/2015</p> <p>➤ Asigurarea țăintelor de valorificare a materialelor reciclabile din VSU</p> <p>➤ Gestionarea durabilă a nămolului provenit de la stațiile de epurare orășenești</p>	<p>› cantități de deșeuri depozitate numai după o tratare prealabilă</p> <p>› capacități de tratare/compostare funcționale</p> <p>› număr gospodării cu recipiente de compostare individuală</p> <p>› rata minimă de colectare DEEE</p> <p>› rata minima de valorificare DEEE</p> <p>› % cantități deșeuri valorificate /reciclate din cele colectate</p> <p>› număr campanii organizate</p>	04.02.01. Fazarea proiectului "Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Iași"	CJ Iași	06.2020	8000	POIM 2014-2020, Axa 3
		04.02.02. Înființare platforme betonate și împrejmuire pentru colectarea deșeurilor	APL Gorban	06.2020	10	Buget local
		04.02.03. Operaționalizarea stației de tratare mecano-biologică și a stației de compostare Tuțora	CJ Iași; ADIS, SC Edil Industry SRL	2020	7400	Fonduri europene, Buget de stat,
		04.02.04. Platforme pentru depozitare containere deșeuri	APL Belcești	2021	1100	Buget de stat
		04.02.05. Promovarea de proiecte inovative cu privire la alternativele la plasticul de unică folosință	Operatori, unități de cercetare, producători	2023	-	
		04.02.06. Încurajarea și suport pentru înființare ateliere de reparații, a rețelelor de repare și reutilizare bunuri deteriorate/defecte	Consilii locale, Antreprenori	2023	-	Fonduri europene, Buget de stat, buget local

		04.02.07. Încurajarea și creșterea dotării gospodăriilor individuale cu recipiente de compostare	CJ Iași , ADIS Iași, UAT-uri	2023	-	Fonduri europene, fondul pentru mediu; alte surse
		04.02.08. Realizarea unei instalații de digestie anaerobă pentru biodeșeuri și nămoluri din stațiile de epurare	SC ApaVital SA, ADIS	2025	11200	Fonduri europene, alte surse
		04.02.09. Finalizarea elaborării și demararea implementării Strategiei "Zero Waste" la nivelul municipiului Iași	Municipiul Iași	2025	188,5	Fonduri europene, Buget local
		04.02.10. Campanii cu privire la renunțarea la plasticul de unică folosință	APM Iași, ONG-uri, școli	permanent		
		04.02.11. Controlul depozitării temporare a nămolurilor la stațiile de epurare pentru a evita ca acestea să devină o practică permanentă de depozitare	DAJ Iași, SCJ Iași - GNM	permanent	-	-
		04.02.12. Realizarea de campanii de informare a publicului privind diferite tematici referitoare la nămoluri, inclusiv beneficii și riscuri potențiale asupra sănătății populației și mediului atunci când acesta este folosit în agricultură	APM Iași , DAJ Iași, Operatori economici, ONG-uri	permanent	-	-
		04.02.13. Identificarea și acordarea de facilități fiscale sau de altă natură, menite să stimuleze investițiile în reciclarea deșeurilor	APL-uri	permanent	-	Buget local, alte surse

Categoria de probleme: MANAGEMENTUL DEȘEURILOR- cod identificare - PM 04						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-04-03 - Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor industriale						
OBIECTIV GENERAL: Asigurarea gestionării corespunzătoare a deșeurilor industriale						
Obiectiv specific: Reducerea impactului asupra mediului generat de gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor industriale						
Ținte	Indicatori	Acțiunea	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➤ Prevenirea producerii deșeurilor industriale</p> <p>➤ Atingerea țintelor de valorificare materială și energetică a deșeurilor reciclabile, conform prevederilor legale</p> <p>➤ Reducerea cantităților de deșeuri industriale nepericuloase eliminate prin depozitare finală</p> <p>➤ Gestionarea în siguranță a deșeurilor industriale periculoase</p>	<p>➤ cantități generate</p> <p>➤ rata de reciclare</p> <p>➤ rata de valorificare</p> <p>➤ cantități depozitate</p> <p>➤ cantități reciclate</p> <p>➤ număr evenimente cu risc asupra mediului și sănătății populației</p>	04.03.01. Crearea de noi capacități de valorificare (inclusiv energetică)/ reciclare a deșeurilor	Operatori economici, Municipiul Iași, CJ Iași	2023	-	Fonduri europene – POIM, Bugete proprii, Buget local
		04.03.02. Analiza, și după caz, conformare la prevederile Deciziei CE de punere în aplicare, din 12.11.2019, de stabilirea a concluziilor BAT pentru incinerarea deșeurilor	APM Iași, SC DEMECO SA	2023	-	Buget de stat, Fonduri proprii
		04.03.03. Continuare identificării de noi oportunități de valorificare a deșeurilor industriale - zgura și cenușă, deșeuri de la desulfurare - generate din activitatea CET II Holboca	SC VEOLIA SA Iași	2023	-	POS Mediu, Buget local
		04.03.04. Urmărirea și controlul modului de gestionare a deșeurilor industriale periculoase de către deținătorii acestora	APM Iași, GNM-CJ Iași, DSP Iași	permanent	-	-
		04.03.05. Exploatarea în siguranță a haldei industriale Ciurea aparținând SC FORTUS SA Iași, în scopul	SC FORTUS SA Iași, GNM-CJ Iasi, SC	permanent	-	-

		valorificării integrale a deșeurilor				
		04.03.06. Întocmirea și implementarea programelor de prevenire și reducere a cantităților de deșeuri generate din activitatea proprie sau, după caz, de la orice produs fabricat, inclusiv măsuri care respectă un anumit design al produselor, și adoptarea unor măsuri de reducere a pericolozității deșeurilor	Persoane juridice	permanent	-	Fonduri proprii

CATEGORIA DE PROBLEME PM 05 - EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ȘI CERCETARE

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
1.	Lipsa unei conduite adecvate privind protejarea mediului în rândul cetățenilor	PM-05-01	9
2.	Abordare interdisciplinară redusă, inclusiv pentru tranziția către o economie circulară	PM-05-02	11

Categoria de probleme: EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ȘI CERCETARE – cod identificare – PM 05

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-05-01 - Lipsa unei conduite adecvate privind protejarea mediului în rândul cetățenilor

OBIECTIV GENERAL: Prezervarea și îmbunătățirea calității mediului prin creșterea, în rândul cetățenilor, a nivelului de educație ecologică și a cunoștințelor privind legislația de mediu în vigoare

Obiectiv specific: Creșterea nivelului de informare și înțelegere în rândul cetățenilor cu privire la aspecte ce privesc protecția mediului /Creșterea bunăstării sociale și a capitalului uman

Ținta	Indicatori	Acțiunea	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➔ Creșterea gradului de implicare al cetățenilor în cauze ce privesc protecția mediului</p>	<p> ▶ număr campanii de informare ▶ număr activități educative ▶ număr participanți număr protocoale/ parteneriate de colaborare încheiate ▶ număr programe/proiecte derulate </p>	05.01.01. Campanii de informare și colectare DEEE-uri	SC Salubris SA, ONG-uri	2021	80	Surse proprii
		05.01.02. Dezvoltarea de proiecte/campanii de informare și conștientizare/înțelegere privind colectarea selectivă a deșeurilor	ADIS Iași, APL-uri, ONG-uri	2022	-	AFM
		05.01.03. "Harta verde a municipiului Iași" - platforma de informare, în timp real, a cetățenilor cu privire la date meteo și de mediu	Municipiul Iași	2022	13	Buget local
		05.01.04. Dezvoltarea de parteneriate/colaborări pentru susținerea de proiecte ce privesc domeniul protecției mediului	APM Iași	permanent	-	Buget de stat, Fonduri nerambursabile
		05.01.05. Promovarea conceptului de economie verde	APM Iași, APL-uri, Instituții de învățământ, ONG-uri etc	permanent	-	AFM, Bugete locale
		05.01.06. Campanii de informare și conștientizare privind modul de colectare selectivă	SC Salubris SA	permanent	40	Surse proprii
		05.01.07. Realizarea de acțiuni de informare și conștientizare a cetățenilor în domeniul gestionării deșeurilor	SC Salubris SA	permanent	40	Surse proprii
		05.01.08. Desfășurarea de campanii de informare-conștientizare pentru marcarea zilelor din calendarul	APM Iași, APL-uri, Instituții de învățământ,	permanent	5/an	Buget de stat, Fonduri private/

		ecologic sau alte evenimente ce privesc mediul înconjurător	ONG-uri etc			nerambursabile
		05.01.09. Realizarea de campanii de informare și conștientizare cu prilejul zilei de 22 martie - Ziua Mondială a Apelor	ABA Prut, ABA Siret- SHI Pașcani	permanent	-	Surse proprii
Categoria de probleme: EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ȘI CERCETARE – cod identificare – PM 05						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-05-02 - Abordare interdisciplinară redusă, inclusiv pentru tranziția către o economie circulară						
OBIECTIV GENERAL: Promovarea cercetării în domeniul protecției mediului și tranziția către o economie circulară						
Obiectiv specific: Dezvoltarea colaborărilor pentru cercetarea în domeniul protecției mediului și tranziția către o economie circulară						
Ținta	Indicatori	Acțiunea	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/ potențiale
<p>➤ Dezvoltarea colaborărilor în domeniul protecției mediului</p> <p>➤ Reconsiderarea dezvoltării economice și a progresului social din perspectiva protecției mediului</p>	<p>► număr proiecte derulate/colaborări</p> <p>► rezultate inserate în industrie/servicii, ca urmare a cercetării</p>	05.02.01. Sistem de sortare a deșeurilor de construcții și demolări (DCD) bazat pe robotică avansată	TUIASI	2020	120	UEFISCDI/ program PN IIIPCCDI
		05.02.02. Procese integrate și sustenabile de depoluare a mediului, reutilizare a apelor uzate și valorificare a deșeurilor	TUIASI	2020	360	UEFISCDI/ program PN IIIPCCDI
		05.02.03. Agricultură pentru mâine - asigurarea sustenabilității mediului prin creșterea competitivității ameliorării pentru agricultura ecologică	USAMV	2020	200	UEFISCDI/ program PN IIIPCCDI 2017
		05.02.04. Produse și tehnologii ecoinovatoare pentru eficiența energetică în construcții EFECON	TUIASI	2021	18500	ANCSI prin Organism Intermediar POC

		05.02.05. Eco-nano-tehnologii și echipamente inteligente pentru cartografierea proprietăților solului și evaluarea în dinamica plantei, în vederea eficientizării producției agricole și protecției mediului - biosenzor	USAMV	2021	135	UEFISCDI/ program PN IIPCCDI
		05.02.06. Reducerea decalajului dintre cerere și ofertă în cadrul ciclului hidrologic prin acțiuni armonizate pentru realizarea unui management durabil al resurselor de apă	TUIASI	2021	95	UEFISCDI/ program Orizont 2020-ERANET
		05.02.07. Evaluarea riscurilor de mediu asociate cu practicile necorespunzătoare de gestionare a deșeurilor în localitățile rurale din Regiunea Nord - Est	UAIC	2022	9	GI - UI- 2017-06
		05.02.08. Climatul urban în municipiul Iași	UAIC	2022	9	GI - UI- 2017-05
		05.02.09. Constituirea și implementarea de parteneriate pentru transfer de cunoștințe între <i>Institutul de cercetări pentru agricultură și mediu Iași</i> și mediul economic agricol AGRIECOTEC	USAMV	2023	200	FEDR/BS
		05.02.10. Procese integrate și sustenabile de depoluare a mediului, reutilizare a apelor uzate și valorificarea deșeurilor - SUSTENVPRO	UAIC	2023	225	PN-III-P1-1.2- PCCDI - 2017 - 0245
		05.02.11. "Integration of European	UAIC	2024	50	GA730997/2016

		Simulation Chambers for Investigating Atmospheric Processes - Toward 2020 and beyond - EUROCHAMP 2020				
--	--	---	--	--	--	--

CATEGORIA DE PROBLEME PM 06 - SOL, SUBSOL ȘI APE SUBTERANE

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
1.	Poluarea solului și a apelor subterane cauzată de gestionarea necorespunzătoare a dejecțiilor animaliere	PM-06-01	8
2.	Degradarea solului cauzată de practicile agricole neconforme	PM-06-02	3
3.	Poluarea solului și a apelor subterane cauzată de gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere/industriale, precum și a apelor uzate menajere	PM-06-03	8

Categoria de probleme: SOL, SUBSOL ȘI APE SUBTERANE – cod identificare – PM 06						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-06-01 - Poluarea solului și a apelor subterane cauzată de gestionarea necorespunzătoare a dejecțiilor animaliere						
OBIECTIV GENERAL: Reducerea impactului depozitelor de dejecții animaliere asupra calității solului și a apelor subterane						
Obiectiv specific: Gestionarea corespunzătoare a dejecțiilor animaliere						
Ținte	Indicatori	Acțiuni	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale

<p>➡ Extinderea facilităților de depozitare și gospodărire a gunoiului de grajd în comune</p> <p>➡ Managementul corespunzător al dejecțiilor și a gunoiului de grajd în cadrul fermelor</p>	<p>› platforme funcționale de gunoi de grajd</p> <p>› cantități compost din gunoi de grajd</p> <p>› platforme noi de gunoi de grajd realizate</p> <p>› număr utilaje performante achiziționate pentru transport și împrăștiere</p> <p>› calitatea solului agricol</p>	06.01.01. Punerea în funcțiune a platformelor de depozitare și gospodărie în cadrul proiectului „Controlul integrat al poluării cu nutrienți”	APL-uri Cotnari, Deleni, Grajduri, Lețcani, Mircești, Miroslava, Mironeasa, Voinești, Scânteia, Cristești	2020	3183,3	Buget MMSC, BIRD, GEF, bugete locale
		06.01.02. Managementul integrat al gunoiului de grajd în com. Victoria	APL Victoria	2020	85	Buget local
		06.01.03. Construirea de platforme de depozitare a gunoiului de grajd în comuna Șcheia	APL Șcheia	2021	56,5	MMAP
		06.01.04. Construire platforme de gunoi de grajd în comuna Ipatele, județul Iași în cadrul Proiectului ”Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți - Finantare adițională”	APL Ipatele	2022	850	MMAP +buget local
		06.01.05. Crearea de noi platforme pentru compostarea dejecțiilor animaliere în comune	APL-urile Horlești Heleşteni, Ruginoasa, Șcheia, Drăgușeni, Miroslovesti, Țibanesti, Coarnele Caprei	2023	12000	Buget MMSC, Fonduri europene, Bugete locale
		06.01.06. Crearea de noi platforme pentru compostarea dejecțiilor animaliere	APL Bălțați	2023	100	Fonduri nerambrursabile/ Buget local
		06.01.07. Achiziția de utilaje performante pentru transportul	Operatori economici cu	permanent	-	Fonduri proprii, fonduri europene

		și împrăștierea pe terenuri agricole a gunoiului de grajd și a dejecțiilor animaliere stabilizate	activități în domeniu, mici fermieri			
		06.01.08. Gestionarea dejecțiilor animaliere în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile BAT/BREF	Fermele zoo-tehnice care intră sub incidența Directivei IPPC/IED	permanent	-	Fonduri proprii, fonduri europene

Categoria de probleme: SOL SUBSOL ȘI APE SUBTERANE - cod identificare - PM 06

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-06-02 - Degradarea solului cauzată de practicile agricole neconforme

OBIECTIV GENERAL: Ameliorarea calității solului prin utilizarea practicilor agricole prietenoase cu mediul

Obiectiv specific: Promovarea practicilor agricole durabile

Ținta	Indicatori	Acțiuni	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/ potențiale
➔ Utilizarea practicilor agricole durabile	› suprafețe teren agricol ameliorate (ha)	06.02.01 Campanii de informare /conștientizare/înțelegere privind Codul bunelor practici agricole în fermă	DAJ Iași	permanent	-	Surse proprii
	› suprafețe teren ferme ecologice (ha)	06.02.02 Monitorizarea fermelor ecologice	DAJ Iași	permanent	-	Surse proprii
	› număr ferme ecologice	06.02.03 Urmărirea gestionării cantității și calității îngrășămintelor și pesticidelor administrate	DAJ Iași	permanent	-	Surse proprii

Categoria de probleme: SOL, SUBSOL ȘI APE SUBTERANE - cod identificare - PM 06

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-06-03 - Poluarea solului și a apelor subterane cauzată de gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor

menajere/industriale, precum și a apelor uzate menajer						
OBIECTIV GENERAL: Ameliorarea calității solului și a apelor subterane cauzată de depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor precum și de evacuări necontrolate de ape uzate						
Obiectiv specific: 1. Eliminarea deșeurilor în conformitate cu cerințele legislației în domeniul deșeurilor în scopul protejării sănătății populației și a mediului 2. Reducerea poluării solului prin vidanjarea/epurarea corespunzătoare a apelor uzate menajere 3. Reducerea impactului activităților industriale asupra solului și a apelor subterane						
Ținta	Indicatori	Acțiunea	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/ potențiale
<p>► Prevenirea consecințelor poluării solului, subsolului și apelor subterane</p> <p>► Atingerea nivelului de risc acceptabil pentru sănătatea umană și a mediului</p>	<p>► suprafețe decontaminate</p> <p>► număr studii investigare preliminară sol/subsol</p> <p>► inventar județean situri contaminate/potențial contaminate</p> <p>► număr campanii de informare realizate</p> <p>► număr controale realizate</p>	06.03.01. Identificarea și implementarea sistemelor de tarificare eficiente a serviciilor de salubritate	ADIS, APL-uri	2020	-	POS Mediu, Fonduri proprii
		06.03.02. Monitorizarea post-închidere a depozitului de nămol "batale Tomești" prin fitoremediere	SC ApaVital SA Iași	2023		Surse proprii
		06.03.03. Monitorizarea post-remediere a siturilor din județul Iași	Operatori ec., APM Iași	2023	-	Surse proprii, Buget de stat
		06.03.04. Monitorizarea post-închidere a calității solului și a apei subterane din zona depozitelor închise	APL- uri Iași, Pașcani, Hârlau, Tg Frumos, APM Iași, CJ Iași	permanent	5	Fonduri proprii 1/an
		06.03.05. Efectuarea controalelor comune GNM-CJ Iași - SGA Iași și Pașcani pentru verificarea stării de salubritate a comunelor	GNM-CJ Iași, SGA Iași	permanent	-	Buget de stat
		06.03.06. Realizarea de campa-	ADIS, APL-uri,	permanent	-	Fonduri europene,

		nii de informare-conștientizare privind impactul poluării solului și a apelor prin depozități necontrolate	APM Iași, GNM-CJ Iași, ONG-uri			Fondul pentru mediu, Bugetul de stat, Alte surse identificate
		06.03.07. Emiterea actelor de reglementare din punct de vedere al protecției mediului la încetarea activității, schimbarea categoriei de folosință din zone industriale în zone rezidențiale, numai în baza investigațiilor privind calitatea solurilor și apelor subterane	APM Iași, proprietari terenuri, investitori	permanent		
		06.03.08. Actualizarea listelor privind siturile contaminate și potențial contaminate din județul Iași, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare (Legea nr. 74/2019)	APM Iași	permanent	-	Buget de stat

CATEGORIA DE PROBLEME PM 07 - BIODIVERSITATE, ARII PROTEJATE ȘI PĂDURI

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
1.	Degradarea vegetației forestiere din afara fondului forestier	PM-07-01	6
2.	Degradarea fondului forestier	PM-07-02	9
3.	Afectarea mediului natural (inclusiv arii naturale protejate) ca urmare a agresiunii de tip antropic (practicarea turismului necontrolat, braconaj, pășunat, pescuit, urbanizare, activități agricole, defrișări)	PM-07-03	12

Categoria de probleme: BIODIVESTITATE, ARII PROTEJATE ȘI PĂDURI – cod identificare – PM 07						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-07-01- Degradarea vegetației forestiere din afara fondului forestier						
OBIECTIV GENERAL: Reducerea degradării vegetației forestiere din afara fondului forestier						
Obiectiv specific: Protecția și conservarea vegetației forestiere din afara fondului forestier						
Ținte	Indicatori	Acțiuni	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/ potențiale
➔ Refacerea vegetației forestiere din afara fondului forestier	▶ suprafețe (ha) plantații înființate	07.01.01. Împăduriri pe versanți în municipiul Iași - <i>Proiectare lucrări de consolidare zona Țicău</i>	Municipiul Iasi	2021	125	Buget local și fonduri europene
		07.01.02. Reconstrucția ecologică a 6,45 ha prin împădurirea perimetrelor de ameliorare Bârca, Cruceru, Horpaz, Uricani, Vorovești, Recea	APL Miroslava	2023	760	AFM
		07.01.03. Campanii de informare privind evitarea eroziunii solului	APL Bălțați	2023	15	Fonduri nerambrursabile/ Buget local
		07.01.04. Lucrări de împădurire și întreținere a terenurilor degradate	APL-uri	2023	-	MMAP - <i>Fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică</i>
		07.01.05. Identificarea zonelor deficitare și realizarea de lucrări pentru extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație forestieră	APL -uri, instit. de profil	permanent	-	Bugetul de stat, Buget local, fonduri europene
		07.01.06. Implicarea comunității în	APL-uri, ONG-uri,	permanent	-	Bugetul de stat, Buget

		activități de împădurire pe terenurile degradate	APM Iași, DS Iași			local, Fonduri europene
Categoria de probleme: BIODIVERSITATE, ARII PROTEJATE ȘI PĂDURI – cod identificare - PM 07						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-07-02 - Degradarea fondului forestier						
OBIECTIV GENERAL: Gestionarea durabilă a fondului forestier						
Obiectiv specific: 1. Extinderea suprafeței pădurilor 2. Conservarea și ameliorarea biodiversității ecosistemelor forestiere 3. Adaptarea continuă a pădurilor la schimbări climatice 4. Dezvoltarea sistemului de armonizare a fondului forestier						
Ținta	Indicatori	Acțiuni	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➡ Creșterea suprafeței împădurite a județului la 30%</p> <p>➡ Asigurarea stării de conservare corespunzătoare a habitatelor și speciilor forestiere</p> <p>➡ Creșterea ponderii fondului forestier inclus în amenajamentele silvice</p> <p>➡ Extinderea tehnologiilor de recoltare</p>	<p>➢ suprafețe împădurite (ha)</p> <p>➢ suprafețe noi introduse în fondul forestier</p> <p>➢ suprafață afectată (ha) / lucrări de igienizare (ha)</p> <p>➢ tratamente aplicate /suprafețe afectate (ha)</p> <p>➢ suprafețe certificate (ha)</p>	07.02.01. Identificarea terenurilor inapte folosințelor agricole și împădurirea acestora;	Garda Forestieră, Administratorii Fondului Forestier, APL-uri, alte instituții de profil	2022	-	Buget de stat, AFM
		07.02.02. Realizarea perdelelor forestiere de protecție	Garda Forestieră, Administratorii Fondului Forestier	2023	-	Buget de stat, AFM
		07.02.03. Identificarea și includerea în fondul forestier național a vegetației forestiere care îndeplinește condițiile de încadrare ca pădure, inclusiv prin crearea de mecanisme de cointeresare a proprietarilor	Garda Forestieră	2027	-	Buget de stat, Fondul pentru mediu, Fondul de ameliorare
		07.02.04. Protejarea diversității biologice a ecosistemelor forestiere,	Garda Forestieră, Administratorii	permanent	-	Buget de stat

	a pădurilor cu structuri naturale și cvasinaturale	Fondului Forestier			
	07.02.05. Participarea proprietarilor și administratorilor de păduri, alături de administratorii și custozii ariilor protejate din fondul forestier, în proiecte care au ca scop protejarea biodiversității	Titulari proiecte	permanent	-	Buget de stat, Fonduri europene, Bugete proprii
	07.02.06. Adaptarea practicilor de regenerare a pădurilor la necesitățile impuse de schimbările climatice	Garda Forestieră, Administratorii Fondului Forestier	permanent	-	Buget de stat, Fonduri europene, Bugete proprii
	07.02.07. Promovarea regenerării naturale prin aplicarea tratamentelor intensive și semiintensive adecvate	Garda Forestieră, Administratorii Fondului Forestier	permanent	-	Buget de stat, Fonduri europene, Bugete proprii
	07.02.08. Promovarea unor sisteme de certificare compatibile cu practicile de management adoptate la nivel național	Garda Forestieră	permanent	-	Buget de stat, Fonduri europene, Bugete proprii
	07.02.09. Stimularea achiziției și utilizării de tehnologii performante de recoltare a lemnului și cu impact redus asupra mediului	Administratorii Fondului Forestier	permanent	-	Buget de stat, Fonduri europene

Categoria de probleme: BIODIVERSITATE, ARII PROTEJATE ȘI PĂDURI – cod identificare – PM 07

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-07-03 - Afectarea mediului natural (inclusiv arii naturale protejate) ca urmare a agresiunii de tip antropic (practicarea turismului necontrolat, braconaj, pășunat, pescuit, urbanizare, activități agricole, defrișări)

OBIECTIV GENERAL: Reducerea presiunii antropice asupra mediului natural (inclusiv asupra ariilor naturale protejate)

Obiectiv specific 1: Asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate
2: Menținerea/îmbunătățirea statutului de conservare a speciilor și habitatelor

3: Asigurarea utilizării durabile a resurselor naturale						
Ținte	Indicatori	Acțiuni	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>► planuri de management pentru toate ariile protejate (în vigoare/în elaborare)</p> <p>► Implementarea unui sistem eficient de management în ariile protejate</p> <p>► Asigurarea unui statut de conservare corespunzător pentru specii și habitate</p> <p>► Evitarea instalării și răspândirii vegetației adventive invazive</p> <p>► Utilizarea durabilă a resurselor naturale</p>	<p>► număr planuri de management elaborate sau în vigoare</p> <p>► număr măsuri implementate din planuri aprobate</p> <p>► număr regulamente în vigoare</p> <p>► număr specii protejate inventariate/ număr specii cu statut corespunzător de conservare</p> <p>► număr specii cu măsuri de management</p> <p>► număr specii de interes cu plan de acțiune</p> <p>► resurse naturale amenințate</p> <p>► suprafețe afectate de plante invazive/măsuri specifice implementate</p>	07.03.01. Elaborarea planurilor de management pentru siturile NATURA 2000 ROSPA014 Acumularile Belcești și ROSPA 0042 Eleșteele Jijiei și Miletinului și aprobarea lor	SOR	2021	310	Fonduri europene, Fonduri naționale, Alte surse
		07.03.02. "Elaborarea planurilor de management pentru ariile naturale protejate ROSCI0152 Pădurea Floreanu - Frumușica - Ciurea suprapusă cu ROSPA0163 Pădurea Floreanu - Frumușica - Ciurea și Rezervația Naturală Frumușica, ROSCI0077 Fânațele Bârca suprapusă cu ROSPA0158 Lacul Ciurbesti - Fânațele Bârca, ROSPA0150 Acumulările Sârca - Podu Iloaiei și ROSCI0438 Spinoasa"	Asociația Scutierii Naturii, APM Iași	2023	1100	POIM 2014-2020 Buget National
		07.03.03. Elaborarea și implementarea planurilor de management pentru toate ariile naturale protejate din județul Iași	ONG uri, Custozii, APM Iași	2023	6000	Fonduri europene, Buget de stat, Fonduri proprii
		07.03.04. Elaborarea amenajamentelor pastorale și implementarea lor	DAJ Iași, APL-uri	2023	-	Buget local,
		07.03.05. Elaborare de studii privind identificarea speciilor invazive/căi de pătrundere/mod de control/eradicarea acestora din arii protejate și nu numai	APM Iași, Direcția Silvică, Inst. de învățământ și cercetare, ONG-	2023	-	Fonduri europene, FC, FEDR, FSE

pentru raspandirea acestora		uri, custozi, CJIași-GNM, APL- uri, alte institutii			
	07.03.06. Elaborare studii privind evaluarea serviciilor ecosistemelor din siturile Natura 2000 și contribuția lor la principalele sectoare economice din județ	APM Iași, Direcția Silvică, ONG-uri	2023	-	Fonduri europene, SEE
	07.03.07. Implementarea planurilor de management in vigoare	ANANP	permanent	-	
	07.03.08. Monitorizări ale speciilor/ habitatelor	ANANP, Univer- sități/ Instituții de cercetare, APM Iași	permanent	-	Fonduri europene, Buget de stat, Fonduri proprii
	07.03.09. Proiecte de refacere ecologică/ reintroducere specii, după caz, în ariile protejate, inclusiv în Situri Natura 2000	APM Iași, ANANP, Instituții de profil	permanent	-	Fonduri europene, Fonduri proprii, Ate fonduri
	07.03.10. Proiecte de valorificare a ariilor protejate specifice județului	APL-uri, CJ Iași, APM Iași, ANANP	permanent	-	Fonduri europene, Fonduri proprii, Ate fonduri
	07.03.11. Elaborarea strategiilor de turism durabil în arii naturale protejate	ANANP, APL- uri	permanent	-	Fonduri europene, Fonduri proprii, Ate fonduri
	07.03.12. Promovarea mărcii înregistrate "Probus în arie naturală protejată"	APM Iași, APL- uri	permanent	-	Buget de stat, Buget propriu

CATEGORIA DE PROBLEME PM 08 – SĂNĂTATEA ȘI CALITATEA VIEȚII ÎN RAPORT CU FACTORII DE MEDIU

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
1.	Apa de fântână, contaminarea cu nitrați și methemoglobinemia	PM-08-01	2
2.	Poluarea aerului în aglomerările urbane cu posibil risc asupra stării de sănătate a populației din zonă	PM-08-02	4
3.	Lipsa cuantificării impactului poluării mediului asupra sănătății populației	PM-08-03	2

Categoria de probleme: SĂNĂTATEA ȘI CALITATEA VIEȚII ÎN RAPORT CU FACTORII DE MEDIU – cod identificare – PM 08

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-08-01 - Apa de fântână, contaminarea cu nitrați și methemoglobinemia

OBIECTIV GENERAL: Reducerea impactului negativ asupra sănătății populației rurale (în special asupra categoriei de vârstă 0-1 ani) a consumului de apă contaminată cu nitrați (apa din fântâni)

Obiectiv specific: Scăderea numărului de intoxicații acute cu nitrați la populația 0-1an

Ținta	Indicatori	Acțiunea	Responsabil implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➔ Reducerea numărului de îmbolnăviri cauzate de consumul apei de fântână contaminate cu nitrați, peste limita admisă, în rândul populației 0-1an</p>	<p>➤ număr de cazuri înregistrate/ număr de anchete privind cazurile de intoxicații acute cu nitrați</p> <p>➤ număr acțiuni de educație sanitară</p>	<p>08.01.01. Monitorizarea cazurilor de intoxicații cu nitrați: anchete de spital și analize de laborator a calității apei din fântânile de unde s-a consumat apă, conform HG 83/2019 privind înființarea și funcționarea Registrului național al riscurilor pentru sănătate în relație cu factorii de mediu</p>	DSP Iași, CRSP Iași	permanent	2/an	Ministerul Sănătății

	efectuate	08.01.02. Distribuirea materialelor de educație sanitară cu privire la consumul apei din surse locale (materiale de educație sanitară, adrese de informare primării și cabinete medici de familie)	DSP Iași	permanent	0,5/an	Ministerul Sănătății
Categoria de probleme: SĂNĂTATEA ȘI CALITATEA VIEȚII ÎN RAPORT CU FACTORII DE MEDIU – cod identificare – PM 08						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-08-02 - Poluarea aerului în aglomerările urbane cu posibil risc asupra stării de sănătate a populației din zonă						
OBIECTIV GENERAL: Informarea populației cu privire la riscurile asociate poluării aerului și măsuri de prevenire						
Obiectiv specific: Reducerea îmbolnăvirilor cauzate de poluarea aerului						
Ținta	Indicator	Acțiuni	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➔ Scăderea numărului de persoane expuse aerului poluat, respectiv alergii</p>	<p>➤ număr acțiuni de informare ➤ număr persoane informate</p>	08.02.01. Conștientizarea cetățenilor cu privire la calitatea aerului, la implicațiile asupra sănătății umane și implicarea acestora în respectarea unor bune practici privind poluarea aerului din mun. Iași	Municipiul Iași	2022	225	Buget local
		08.02.02. Campanii de conștientizare a populației cu privire la efectele poluării atmosferei, respectiv riscuri de sănătate asociate poluării	APL Tușora	2023	5	Buget național
		08.02.03. Efectuarea de acțiuni de informare a populației cu privire la riscurile asociate poluării aerului și măsurile de prevenire (în funcție de depășirile poluantului PM ₁₀)	DSP Iași	permanent	-	Buget propriu

		08.02.04. Prevenirea, combaterea și distrugerea buruienii ambrozia din județ în conformitate cu prevederile legale	DAJ Iași, APL-uri, CJIași-GNM, DSP Iași, proprietari de terenuri	permanent	-	Bugete naționale
Categoria de probleme: SĂNĂTATEA ȘI CALITATEA VIEȚII ÎN RAPORT CU FACTORII DE MEDIU – cod identificare – PM 08						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-08-03 - Lipsa cuantificării impactului poluării asupra sănătății populației pe factori precum aer, apă, sol sau alimente						
OBIECTIV GENERAL: Informarea populației cu privire la riscurile asociate poluării asupra sănătății populației, pe factori precum aer, apă, sol sau alimente, inclusiv nivel de zgomot ridicat sau vibrații						
Obiectiv specific: Cuantificarea impactului poluării mediului asupra sănătății populației din județul Iași						
Ținta	Indicator	Acțiuni	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
➔ Evaluarea impactului poluării mediului asupra sănătății populației	<ul style="list-style-type: none"> ▶ număr riscuri generate/identificate ▶ număr studii de impact realizate 	08.03.01. Elaborarea de studii privind starea de sănătate a populației în municipiul Iași în raport cu factorii de mediu	Municipiul Iași	2023	4000	Buget local, Surse proprii
		08.03.02. Elaborarea de studii privind impactul poluării unor factori de mediu precum aer, zgomot, vibrații etc.) asupra sănătății populației	Instituții publice/ Operatori economici prin persoane fizice/ juridice acreditate	2023	-	Buget de stat, Surse proprii, Fonduri nerambursabile

CATEGORIA DE PROBLEME PM 09 - TERITORIUL ȘI PLANIFICAREA URBANĂ

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
1.	Extindere urbană corelată nesatisfăcător cu necesarul de spațiu verde	PM-09-01	7

2.	Deficiențe în planificarea și dezvoltarea durabilă a teritoriului	PM-09-03	5
3.	Eficiență energetică redusă în industrie și în sectorul de clădiri	PM-09-03	11

Categoria de probleme: TERITORIUL ȘI PLANIFICAREA URBANĂ – cod identificare – PM 09						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-09-01 – Extindere urbană corelată nesatisfacator cu necesarul de spații verzi						
OBIECTIV GENERAL: Asigurarea necesarului de spațiu verde în zonele urbane în conformitate cu prevederile legale						
Obiectiv specific: Înverzirea orașelor: extinderea suprafețelor verzi și distribuția uniformă a acestora						
Ținta	Indicatori	Acțiunea	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>► Atingerea țintei de 26mp spațiu verde/loc</p> <p>► Extinderea suprafețelor verzi, precum și amenajarea acestora pentru funcția de recreere</p>	<p>► indice de spațiu verde (m²/cap de locuitor)</p> <p>► suprafețe verzi amenajate (mp)</p>	09.01.01. Modernizare și reabilitare parc in com. Strunga, jud. Iași	APL Strunga prin Regional Erm Consulting	2020	125	FEADR
		09.01.02. Înființare parcuri de recreere în satul Frăsuleni, Victoria, Sculeni - com. Victoria, jud. Iași	APL Victoria	2020	4	Fonduri nerambursabile, Buget propriu
		09.01.03. "Oaza de verdeață din cartierul nostru" - program comunitar de revitalizare a spațiilor publice abandonate-degradate de mici dimensiuni - 5 terenuri degradate	Municipiul Iași	2021	1850	POR 2014-2020 Masura 4.2.
		09.01.04. Plan de acțiune pentru a deveni Oraș Verde” - Green City	Municipiul Iași	2021	-	BERD, Buget local

		09.01.05. Amenajarea Parcului Prieteniei - etapa 2019- 2022	SC Antibiotice SA	2022	4250	Fonduri proprii
		09.01.06. Refacerea pădurii în zonele Moara de Vânt și Cârlig	Municipiul Iași	2023	90	Buget local și Fonduri europene
		09.01.07. Înființare grădină publică în Moara de Vânt	Municipiul Iași	2023	-	
Categoria de probleme: TERITORIUL ȘI PLANIFICAREA URBANĂ – cod identificare – PM 09						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-09-02 - Deficiențe în planificarea și dezvoltarea durabilă a teritoriului						
OBIECTIV GENERAL: Asigurarea unui management responsabil al resurselor naturale, protecția mediului și utilizarea rațională a terenurilor						
Obiectiv specific: Dezvoltarea localităților pe principii ecologice						
Ținta	Indicator	Acțiunea	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
➡ Actualizare PUG-uri până în 2023 în toate UAT-urile	▶ număr PUG actualizate/reactualizate	09.02.01. Actualizare PUG al com. Ciohorani	APL Ciohorani	2020	20	Buget local
		09.02.02. Actualizare PUG com. Strunga	APL Ciohorani	2020	11	Buget local
		09.02.03. Reactualizare PUG Victoria	APL Victoria	2020	5	Buget local
		09.02.04. Actualizarea PUG Hârlău	APL Hârlău	2023	10	Buget local
		09.02.05. Elaborarea documentațiilor de urbanism pentru extinderea intravilanului cu respectarea obiectivelor de	APL-uri	2023	-	Bugete locale

		mediu				
Categoria de probleme: TERITORIUL ȘI PLANIFICAREA URBANĂ – cod identificare – PM 09						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-09-03 – Eficiență energetică redusă în industrie și în sectorul de clădiri						
OBIECTIV GENERAL: Creșterea eficienței energetice						
Obiectiv specific: Reducerea consumului de energie primară						
Ținta	Indicatori	Acțiunea	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➤ Reducere cu 19% a consumului de energie primară prognozat</p> <p>➤ Îmbunătățirea/dublarea ratei de eficiență energetică până în 2030</p>	<p>➤ % reducere consum de energie</p> <p>➤ număr campanii de informare</p>	09.03.01. Reabilitare clădiri existente	SC Antibiotice SA	2021	1100	Fonduri proprii
		09.03.02. Centrală fotovoltaică de producerea energiei electrice din conversia energiei solare în com. Victoria, jud. Iasi	APL Victoria	2021	-	Buget local, Finantari europene
		09.03.03. Implementarea programului de îmbunătățire a eficienței energetice aprobat prin HCL 198/30.05.2018 (PIE)	Municipiul Iași	2022	-	Surse proprii
		09.03.04. Reabilitarea și modernizarea Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii Sfânta Maria - Iași	CJ Iași	31.01.2023	25850	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
		09.03.05. Sistem inovativ de trigenerare- UMS Răducăneni - Raionul Leova, Rep. Moldova <i>Cercetarea și promovarea de înaltă eficiența prin trigenerare, bazate pe utilizarea resurselor regenerabile solare, pentru</i>	CJ Iași	2023	175	POC România

		<i>obținerea energiei electrice, termice și a frigului, inclusiv achiziția echipamentului</i>				
		09.03.06. Modernizare, extindere, eficientizare rețea de iluminat public în mun. Iași	Municipiul Iași	2023	10	Buget local, Fonduri europene
		09.03.07. Modernizare sistem iluminat cu panouri fotovoltaice	APL Balțați	2023	140	Fonduri nerambursabile/ Buget local
		09.03.08. Înlocuirea corpurilor de iluminat public care au consum mare de energie cu unele mai eficiente	APL-uri	2023	500/APL	Buget de stat prin AFM
		09.03.09. "Programul privind creșterea eficienței energetice în clădiri unifamiliale" sau "Casa Eficientă Energetic".	Persoane fizice	permanent	-	AFM
		09.03.10. Reabilitarea termică a clădirilor și eco-proiectarea echipamentelor în scopul reducerii econsumului de energie	Instituții publice	permanent	-	Fonduri europene, Bugete proprii
		09.03.11. Promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie	APM Iași, alte instituții	permanent	-	Buget de stat

CATEGORIA DE PROBLEME PM 10 - CATASTROFE/FENOMENE NATURALE ȘI ANTROPICE, INCLUSIV ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE

Nr. crt.	PROBLEMA	COD IDENTIFICARE	NR. ACȚIUNI
----------	----------	------------------	-------------

1.	Riscul la inundații și alunecări de teren pentru localități și suprafețe agricole	PM-10-01	3
2.	Eroziune și degradarea terenurilor, dificultăți în atenuarea efectelor inundațiilor/secetelor	PM-10-02	15
3.	Adaptare redusă, atât în rândul populației, cât și a instituțiilor, în cazul situațiilor de urgență determinate de factorul natural sau antropic	PM-10-03	5

Categoria de probleme: CATASTROFE/FENOMENE NATURALE ȘI ANTROPICE, INCLUSIV ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE - cod identificare - PM 10

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-10-01 - Riscul la inundații și alunecări de teren pentru localități și suprafețe agricole

OBIECTIV GENERAL: Prevenirea producerii de inundații și alunecări de teren pentru localități și suprafețe agricole

Obiectiv specific: 1. Protecție și pregătire a cetățenilor în caz de inundații și alunecări de teren
2. Atenuarea riscurilor la inundații

Ținta	Indicatori	Acțiuni	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➡ "0 inundații" pe teritoriul județului</p> <p>➡ reducerea suprafețelor privind alunecările de teren prin împădurirea terenurilor degradate</p>	<p>▶ număr hărți realizate</p> <p>▶ număr viituri inregistrate</p> <p>▶ suprafețe terenuri degradate împădurite</p>	10.01.01. Refacerea și reabilitarea drumurilor pentru eliminarea efectelor inundațiilor în comuna Ipatele, județul Iași	APL Ipatele	2022	-	Fonduri nerambursabile, Buget local
		10.01.02. Amenajarea cursurilor de apă, pârâuri, reabilitare și reamenajare podețe pe drumurile sătești, amenajare canale de desecare	APL Bălțați	2023	500	Buget local, fonduri nerambursabile
		10.01.03. Supravegherea surselor potențiale de producere a alunecărilor de teren	APL-uri	permanent	-	Bugete locale

Categoria de probleme: CATASTROFE/FENOMENE NATURALE ȘI ANTROPICE, INCLUSIV ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE – cod identificare – PM 10						
PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-10-02 –Eroziune și degradarea terenurilor, dificultăți în atenuarea efectelor inundațiilor/secetelor						
OBIECTIV GENERAL: Prevenirea deteriorării terenurilor						
Obiectiv specific 1: Realizarea lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor 2: Diminuarea riscurilor și pagubelor produse de secetă						
Ținta	Indicator	Acțiuni	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/potențiale
<p>➤ Apărarea împotriva inundațiilor</p> <p>➤ Prevenirea producerii secetei pedologice severe, respectiv reducerea dimensiunii efectelor acestui tip de risc</p>	<p>➤ lucrări specifice realizate</p> <p>➤ număr localități protejate</p> <p>➤ suprafețe deservite de sisteme moderne de irigații</p> <p>➤ pagube înregistrate ca urmare a producerii secetei pedologice</p>	10.02.01. Punerea în siguranță a acumulării Ciurbești, pe râul Locii, jud Iași	ABA Prut-Bârlad	2020	700	Buget de stat
		10.02.02. Punerea în siguranță a acumulării Hălțeni, pe râul Miletin, județul Iași	ABA Prut-Bârlad	2020	1550	Buget de stat
		10.02.03. Punerea în siguranță a acumulării Cucuteni, pe râul Voinești, județul Iași	ABA Prut-Bârlad	2020	850	Buget de stat
		10.02.04. Punerea în siguranță a acumulării Aroneanu, pe râul Cîric, județul Iași	ABA Prut-Bârlad	2020	670	Buget de stat
		10.02.05. Punerea în siguranță a acumulării Sârca, pe râul Oii, județul Iași	ABA Prut-Bârlad	2020	1555,5	Buget de stat
		10.02.06. Punerea în siguranță a acumulării Pârcovaci, pe râul Bahlui, județul Iași	ABA Prut-Bârlad	2020	2680	Buget de stat
		10.02.07. Punerea în siguranță a	ABA Prut-Bârlad	2020	1100	Buget de stat

		acumulării Plopi, pe râul Gurguiata, județul Iași				
		10.02.08. Consolidări de mal pe râul Prut în zona localităților Hermeziu, Vladomira și Bosia, jud Iași	ABA Prut-Bârlad	2020	5845	Buget de stat
		10.02.09. Amenajare râu Gârboveta în județele Iași și Vaslui	ABA Prut-Bârlad	2020	1333	Buget de stat
		10.02.10. Decolmatare pârâu Arinoasa	ABA Siret-SHI Pașcani	2020	23	Fonduri proprii SHI Pașcani
		10.02.11. Decolmatare pârâu Mihaili	ABA Siret-SHI Pașcani	2020	21	Fonduri proprii SHI Pașcani
		10.02.12. Decolmatare pârâu Podu Turcului	ABA Siret-SHI Pașcani	2020	12	Fonduri proprii SHI Pașcani
		10.02.13. Consolidare mal pr. Țigăncilor	ABA Siret-SHI Pașcani	2020	56	Fonduri proprii SHI Pașcani
		10.02.14. Extinderea și modernizarea sistemului de irigații din județul Iași	ANIF, fermieri	2021	15000	Buget de stat, Fonduri europene
		10.02.15. Gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene meteorologice având ca efect producerea secetei pedologice severe conform legislației în vigoare	DAJ Iași, ISUJ Iași	permanent	-	Buget de stat

Categoria de probleme: CATASTROFE/FENOMENE NATURALE ȘI ANTROPICE, INCLUSIV ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE – cod identificare – PM 10

PROBLEMA DE MEDIU: cod identificare PM-10-03 - **Adaptare redusă, atât în rândul populației, cât și a instituțiilor, în cazul situațiilor de urgență determinate de factorul natural sau antropic**

OBIECTIV GENERAL: Îmbunătățirea capacității de prevenire, reacție și adaptare la efectele schimbărilor climatice

Obiectiv specific: Adaptarea la efectele schimbărilor climatice prin pregătirea continuă a specialiștilor și informarea comunităților						
Ținta	Indicator	Acțiuni	Responsabili implementare	Termen de realizare	Cost estimativ (mii euro)	Surse de finanțare existente/ potențiale
<p>➔ Conștientizarea iminenței schimbărilor climatice atât la nivel decizional și în rândul tuturor cetățenilor, indiferent de vârstă</p>	<p>➤ Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastre naturale</p> <p>➤ Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate</p>	10.03.01. Realizarea unui Registru al riscurilor la nivel de județ	ONG-uri	2023	-	Fonduri nerambursabile, Surse proprii
		10.03.02. Realizare studiu de impact al schimbărilor climatice asupra sănătății publice și/ sau a mediului	ONG-uri	2023	-	Fonduri nerambursabile, Surse proprii
		10.03.03. Monitorizarea impactului provocat de schimbările climatice, precum și al vulnerabilității socio-economice asociate	Instituții publice	permanent	-	Fonduri nerambursabile, Surse proprii
		10.03.04. Promovarea cunoașterii și monitorizării fenomenelor de secetă, degradare a terenurilor și desertificare la toate nivelurile, în scopul eficientizării măsurilor de reducere a efectelor, prevenirii și combaterii lor	Instituții publice	permanent	-	Fonduri nerambursabile, Surse proprii
		10.03.05. Integrarea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice în strategiile și politicile de dezvoltare sectorială și armonizarea lor intersectorială prin dezvoltarea de sinergii	APL-uri	permanent	-	Fonduri nerambursabile, Surse proprii

CAP. IV. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA REZULTATELOR PLANULUI LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU 2019-2023

Monitorizarea și evaluarea reprezintă un proces continuu care se va desfășura pe întreaga perioadă propusă, simultan cu implementarea acțiunilor cuprinse în PLAM și care ajută factorii de decizie să înțeleagă eficiența acțiunii și a planului.

IV.1. Monitorizarea implementării Planului Local de Acțiune pentru Mediu

După aprobarea PLAM 2019-2023 se va derula etapa de implementare în care rolul cel mai important revine Consiliului Județean, administrațiilor publice locale (municipii, orașe, comune), instituțiilor publice descentralizate, operatorilor și

ONG-urilor. Monitorizarea este o activitate complexă. Majoritatea problemelor de mediu se schimbă continuu, fiind influențate de populație, presiuni de dezvoltare, procese noi de producție, schimbări legislative, tehnici noi pentru

reducerea poluării, aspecte fiscale etc.

Din aceste motive, se poate ivi situația în care acțiunile cuprinse în PLAM, deși au fost corect implementate, una sau mai multe probleme au luat amploare mult mai repede decât s-a estimat, astfel încât poate fi necesară prevederea de acțiuni suplimentare pentru soluționarea acestora în PLAM-ul actualizat.

De asemenea, este posibilă și situația inversă, în care declinul unui anumit sector poate elimina cauza care a generat problema. În acest caz, acțiunile prevăzute în PLAM pentru această problemă trebuie stopate, iar resursele alocate trebuie dirijate pentru realizarea altor acțiuni.

Sistemul de monitorizare contribuie la îndeplinirea obiectivelor și țintelor stabilite și permite, în funcție de situație, identificarea cauzelor pentru care unele dintre obiective nu au fost atinse.

Sistemul de monitorizare are trei funcții principale:

- ▶ verifică faptul că PLAM este în proces de implementare;
- ▶ identifică efectul acțiunilor asupra problemei de mediu respective;
- ▶ monitorizează efectele acțiunii/acțiunilor în soluționarea problemei identificate, prin măsurarea, urmărirea și evaluarea rezultatelor implementării în vederea obținerii feedback-ului necesar actualizării PLAM.

Pentru monitorizarea PLAM este necesară realizarea unei baze de date cu ajutorul căreia se evaluează progresele în atingerea obiectivelor prevăzute în planul de acțiuni. Baza de date va fi structurată astfel încât să existe o compatibilitate între natura/conținutul informațiilor existente și modalitatea de obținere a acestor informații, astfel încât acestea să poată fi utilizate în scopul monitorizării implementării Planului de Acțiune. Baza de date va fi gestionată de către Agenția pentru Protecția Mediului Iași, ca instituție coordonatoare a procesului de implementare a PLAM.

Echipa de Monitorizare și Evaluare (EME), metoda de monitorizare, fișa tip, matricea de monitorizare și eșalonarea în timp a monitorizării trebuie să fie validate de către Comitetul de Coordonare. Rolul Comitetului de Coordonare și al Grupului de lucru va fi acela de a monitoriza procesul de implementare prin

EME, de evaluare a rezultatelor și de reactualizare a planului de acțiune. Echipa de Monitorizare și evaluare centralizează datele de la instituțiile cu implementarea, iar aceste informații vor fi folosite ca bază a evaluării eficienței eforturilor de implementare.

Monitorizarea implementării PLAM va fi realizată în baza acestor informații colectate și sintetizate semestrial/anual, procesul fiind adaptat la necesitățile și evoluția contextului legislativ național și social-economic local. Modul de integrare a informațiilor cuprinse în baza de date va fi structurat astfel:

- ⊗ nivel operațional: realizarea acțiunilor și activităților cuprinse în Planul de Acțiune, cu evaluarea costurilor efectuate în raport cu costurile totale estimate, după caz
- ⊗ nivel tactic: atingerea țintelor propuse în raport cu indicatorii de evaluare și a responsabilităților asumate
- ⊗ nivel strategic: atingerea obiectivelor generale și specifice în raport cu țintele propuse.

Tabel nr. 9. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: CALITATEA AERULUI ȘI GAZE CU EFECT DE SERĂ – cod identificare – PM 01

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-01-01	Calitatea necorespunzătoare a aerului în aglomerarea Iași	Conform planului de acțiuni	Municipiul Iași, APM Iași, UAIC
PM-01-02	Poluarea aerului cauzată de producția de energie și alte activități (industriale, agricole, rezidențiale) și de gaze cu efect de seră	Conform planului de acțiuni	APL-uri, operatori economici și agricoli, SCJ al GNM, Poliția Locală Iași
PM-01-03	Poluarea aerului indusă de traficul rutier	Conform planului de acțiuni	APL-uri, Poliția Locală, RAR

Tabel nr. 10. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: APĂ POTABILĂ ȘI DE SUPRAFAȚĂ – cod identificare – PM 02

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-02-01	Deficiențe în asigurarea calității și cantității apei potabile în mediul rural	Conform planului de acțiuni	APL-uri, SC ApaVital SA
PM-02-02	Deficiențe în monitorizarea calității apei potabile din surse publice (fântani și izvoare) în mediul rural	Conform planului de acțiuni	APL-uri, DSP Iași
PM-02-03	Risc de poluare a apelor de suprafață ca urmare a evacuării în emisari a apelor uzate menajere neepurate/epurate insuficient	Conform planului de acțiuni	APL-uri, SC ApaVital SA
PM-02-04	Risc de poluare a apelor de suprafață ca urmare a depozitării necontrolate de deșeuri, în special deșeuri menajere	Conform planului de acțiuni	APL-uri, SGA Iași, SHI Pașcani, SCJ Iași-GNM

Tabel nr. 11. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: MOBILITATE ȘI TRANSPORT – cod identificare – PM 03

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-03-01	Infrastructura deficitară de transport, inclusiv modalități reduse de transport ecologic	Conform planului de acțiuni	APL-uri, CTP, CJ Iași, APM Iași
PM-03-02	Management ineficient al traficului în zonele urbane	Conform planului de acțiuni	Mun. Iași, CJ Iași, Instituții publice
PM-03-03	Nivel ridicat de zgomot pe arterele principale, în zona	Conform planului de	APL-uri, CFR, RA Aeroport SA

	aeroportului și a căilor ferate	acțiuni	
--	---------------------------------	---------	--

Tabel nr. 12. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: MANAGEMENTUL DEȘEURILOR – cod identificare – PM 04

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-04-01	Grad redus de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile din deșeurile menajere/municipale	Conform planului de acțiuni	CJ Iași, APL-uri, ADIS, operatori economici
PM-04-02	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor municipale	Conform planului de acțiuni	CJ Iași, APL-uri, ADIS, operatori economici
PM-04-03	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor industriale	Conform planului de acțiuni	APM Iași, operatori economici

Tabel nr. 13. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ȘI CERCETARE – cod identificare – PM 05

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-05-01	Lipsa unei conduite adecvate privind protejarea mediului în rândul cetățenilor	Conform planului de acțiuni	APM Iași, APL-uri, Instituții de învățământ, ONG-uri etc
PM-05-02	Abordare interdisciplinară redusă, inclusiv pentru tranziția către o economie circulară	Conform planului de acțiuni	Institute de cercetare

Tabel nr. 14. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: SOL, SUBSOL ȘI APE SUBTERANE – cod identificare – PM 06

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-06-01	Poluarea solului și a apelor subterane cauzată de gestionarea	Conform planului de acțiuni	APL-uri, ADIS, operatori economici

	necorespunzătoare a dejecțiilor animaliere		
PM-06-02	Degradarea solului cauzată de practicile agricole neconforme	Conform planului de acțiuni	DAJ Iași
PM-06-03	Poluarea solului și a apelor subterane cauzată de gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere /industriale, precum și a apelor uzate menajere	Conform planului de acțiuni	APM Iași, operatori economici

Tabel nr. 15. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: BIODIVERSITATE, ARII PROTEJATE ȘI PĂDURI – cod identificare – PM 07

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-07-01	Degradarea vegetației forestiere din afara fondului forestier	Conform planului de acțiuni	APM Iași, APL-uri, ONG-uri, administratori fond forestier
PM-07-02	Degradarea fondului forestier	Conform planului de acțiuni	APL-uri, ONG-uri, administratori fond forestier
PM-07-03	Afectarea mediului natural (inclusiv arii naturale protejate) ca urmare a agresiunii de tip antropic (practicarea turismului necontrolat, braconaj, pășunat, pescuit, urbanizare, activități agricole, defrișări)	Conform planului de acțiuni	APM Iași, ONG-uri, DAJ Iași administratori fond forestier, Instit. de cercetare

Tabel nr. 16. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: SĂNĂTATEA ȘI CALITATEA VIETII ÎN RAPORT CU FACTORII DE MEDIU – cod identificare – PM 08

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-	Apa de fântână,	Conform	DSP Iași, APL-uri

08-01	contaminarea cu nitrați și methemoglobinemia	planului de acțiuni	
PM-08-02	Risc crescut de îmbolnăviri cauzate de poluarea aerului în aglomerările urbane	Conform planului de acțiuni	DSP Iași, APL-uri
PM-08-03	Lipsa cuantificării impactului poluării mediului asupra sănătății populației	Conform planului de acțiuni	Instituții publice/ Persoane juridice/fizice acreditate

	inundațiilor/secetelor		fermieri
PM-10-03	Adaptare redusă, atât în rândul populației, cât și a instituțiilor, în cazul situațiilor de urgență determinate de factorul natural sau antropic	Conform planului de acțiuni	Inst. publice, APM, ONG, operatori economici

Tabel nr. 17. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: TERITORIUL ȘI PLANIFICAREA URBANĂ – cod identificare – PM 09

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-08-01	Extindere urbană corelată nesatisfăcător cu necesarul de spațiu verde	Conform planului de acțiuni	APL-uri, operatori economici
PM-09-02	Deficiențe în planificarea și dezvoltarea durabilă a teritoriului	Conform planului de acțiuni	APL-uri
PM-09-03	Eficiență energetică redusă în industrie și în sectorul de clădiri	Conform planului de acțiuni	CJ Iași, APL-uri, pers. fizice, operatori economici, alte instit. publice

Tabel nr. 18. Matricea-Plan implementare PLAM - Categoria de probleme: CATASTROFE/FENOMENE NATURALE ȘI ANTROPICE, INCLUSIV ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE – cod identificare – PM 10

Nr. crt.	Problema	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
PM-10-01	Riscul la inundații și alunecări de teren pentru localități și suprafețe agricole	Conform planului de acțiuni	APL-uri
PM-10-02	Eroziune și degradarea terenurilor, dificultăți în atenuarea efectelor	Conform planului de acțiuni	ABA Prut-Bârlad, ABA Siret-SHI Pașcani, ANIF,

IV.2. Raport de evaluare Plan Local de Acțiune pentru Mediu

Procesul de evaluare a rezultatelor implementării PLAM constă în compararea rezultatelor obținute prin procesul de monitorizare cu obiectivele și țintele stabilite în planul de acțiune și monitorizare, incluzând și modul de respectare a termenelor propuse.

Tabel nr. 19 Fișă de monitorizare

INSTITUȚIA RESPONSABILĂ.....

ELEMENTELE ÎNIȚIALE ALE PROBLEMEI DE MEDIU
CATEGORIA DE PROBLEME: denumirea categoriei de probleme (cod identificare - PM)
PROBLEME DE MEDIU: (cod identificare - PM) denumirea problemei
OBIECTIV GENERAL: denumire
OBIECTIV/E SPECIFIC/E: denumire

Acțiunea	Termen de realizare	Indicatori	Stadiul de realizare al acțiunii	Motivul nerealizării	Costuri de realizare	Sursa de finanțare	Observații
----------	---------------------	------------	----------------------------------	----------------------	----------------------	--------------------	------------

Se completează de APM Iași				Se completează de instituția responsabilă			

În baza fișelor de monitorizare se întocmește Matricea de monitorizare și evaluare pentru fiecare categorie de problemă de mediu. Din procesul de monitorizare a implementării programului de acțiuni vom putea extrage rezultatele obținute pentru fiecare obiectiv în urma implementării acțiunilor de către responsabili.

Tabel nr. 20 Matricea de monitorizare și evaluare

1. ELEMENTELE ÎNȚIALE ALE PROBLEMEI DE MEDIU
CATEGORIA DE PROBLEME: denumirea categoriei de probleme (cod identificare - PM)
PROBLEME DE MEDIU: (cod identificare - PM) denumirea problemei
OBIECTIV GENERAL: denumire
OBIECTIV/E SPECIFIC/E: denumire
ȚINTA PROPUȘĂ/INDICATOR PROPUȘ
INSTITUȚIA RESPONSABILĂ DE MONITORIZARE

2. PLAN DE MONITORIZARE ȘI RAPORTARE AL ACȚIUNILOR PREVĂZUTE									
Acțiunea		PROGRAM DE MONITORIZARE				REZULTATELE MONITORIZĂRII			Coment/Obs. (finanț, dific. etc)
Propușă	Realizată	Termen propus	Termen realizat	Indic. monit.	Resp. de implem.	Costuri inițiale	Costuri alocate	Stadiul de realiz.	

3. REZUMAT AL SOLUȚIONĂRII CATEGORIEI DE PROBLEME DE MEDIU			
Problema de mediu denumire/cod	Măsura în care a fost realizat obiectivul general	Măsura în care a fost realizat obiectivul specific	Alte observații/propuneri/costuri (impact asupra mediului/măsuri noi)

Evaluarea acestor rezultate se va face pe baza indicatorilor definiți inițial în cadrul de referință.

Evaluarea se va face atât cantitativ (realizare) cât și calitativ (eficacitate). În urma analizei rezultatelor evaluării vom putea preciza numărul acțiunilor realizate (total, parțial, deloc) precum și atingerea/neatingerea obiectivelor stabilite.

Raportul de evaluare va cuprinde o sinteză a evaluării și concluziile analizei. Acesta va fi elaborat de către EME și transmis Comitetului de Coordonare, Coordonatorului PLAM, Grupului de Lucru. Structura raportului de evaluare este elaborată în cadrul EME și validată de către Comitetul de Coordonare. Un termen de consultare a raportului este stabilit de comun acord, după care se va organiza o întrunire cu EME, CC și GL, în cadrul căreia se va discuta Raportul de evaluare și se va aborda reactualizarea/revizuirea planului.

IV.3. Reactualizarea/revizuirea PLAM

În vederea reactualizării PLAM se va elabora un Raport final de evaluare a rezultatelor implementării PLAM pentru perioada respectivă. Acest raport se va baza pe rapoartele anuale de evaluare.

Coordonatorul planului va organiza o întâlnire cu Grupul de Lucru în cadrul căreia va propune o schemă de reactualizare/revizuire eșalonată în timp (tablou de bord) și va efectua schimbările necesare în cadrul structurii organizatorice (dacă acest lucru se dovedește necesar). Schimbările pot fi structurale (în vederea îmbunătățirii funcționării GL, CC, EME)

sau nominale (schimbarea locului de muncă etc. a unor membri din Comitetul de Coordonare, din Grupurile de Lucru). Propunerea de plan de actualizare și noua organigramă a structurii organizatorice trebuie să fie validată de către Comitetul de Coordonare.

În cadrul reactualizării/revizuirii pe baza concluziilor analizei raportului de evaluare și ținând cont de evoluția contextului instituțional și legislativ, precum și de noile oportunități de parteneriat, financiare, tehnologice etc, se vor putea aborda probleme privind:

- reactualizarea stării mediului;
- reactualizarea pertinentei celor 10 categorii de probleme;
- înlăturarea problemelor care au fost rezolvate precum și adăugarea unor noi probleme generate de evoluția contextului (economic, social, mediu etc);
- ierarhizarea și prioritizarea problemelor de actualitate;
- redefinirea obiectivelor;
- redefinirea țintelor (în cazul schimbării unor norme, termene);
- reactualizarea indicatorilor;
- reelaborarea fișelor/matricelor de acțiune;
- îmbunătățirea metodei și a procesului de implementare/monitorizare.

CAP. V. MODALITĂȚI DE INFORMARE ȘI PARTICIPARE A PUBLICULUI PRIVIND ACTUALIZAREA PLAM 2019-2023

Instrumente de informare și consultare

- publicarea de documente aferente PLAM pe website-ul APM Iași, apmis.anpm.ro, domeniul *Dezvoltare Durabilă*: Ordinul nr.

201/2019 de constituire a structurilor funcționale PLAM 2019 - 2023 emis de Instituția Prefectului - județul Iași, respectiv Ordinul nr. 188/09.07.2020 de actualizare a acestor structuri funcționale; Rapoarte de monitorizare 2014-2018, 2019, Analiza SWOT - județul Iași - 2019, Listă categorii de probleme de mediu și probleme de mediu identificate, Matrice de lucru *Plan de acțiuni*: diferite stadii ale variantei de lucru, draftul Planului Local de Acțiune pentru Mediu 2019-2023 și varianta finală.

- transmiterea de e-mailuri, faxuri, scrisori de informare;
- comunicări specifice în presa locală;
- realizarea întrunirilor în vederea consultării Grupului de Lucru, iar în contextul pandemiei COVID 19, realizarea consultărilor prin e-mail sau telefonic.

Bibliografie selectivă

- 1. Anuarul statistic al județului Iași 2018*
- 2. Raport privind starea mediului în județul Iași 2019, APM Iași*
- 3. PLAM 2014-2018, APM Iași*
- 4. Raport monitorizare PLAM 2014-2020, APM Iași*
- 5. Ghidul planificării de mediu, ANPM*
- 6. Productivitatea resurselor, Eurostat*
- 7. Planuri, strategii și alte documente legislative specifice*